

15 MAPT.

1852.

TOM B.

ΦΥΛΛΟ 48

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΕΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΕΛΛΗΝΟΡΡΑ. ΑΡΧΕΡΑ

APIO

2043

Ο ΕΡΗΜΙΤΗΣ

ΗΘΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

(Εκ τοῦ Γαλλικοῦ).

(Συνέχεια καὶ τέλος, ἴδε φυλ. 47.)

ΚΕΦ. Ζ'.

Ὁ γένος ἔμπορος Ἰεράκων.

Πλεῖσται μεταβολαὶ ἐγένοντο εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Λουδοῦλου, ἕνεκα τοῦ γάμου τῆς Ῥόζας μετὰ τοῦ νέου Κλαυδίου, ὁ, ὡς εἰπομεν, ὁ Πάτερ-Μα κάκιστος ἦ ἀπα πολὺ. Ἀλλὰ τίποτε ἰδιαιτέρον δὲν συν-

IIANΔΩΡΑ

ἔβη ἐνς τὴν καλύβην τῆς Θεοδώρας, ἥ τις ἐξηκολού
θει νὰ ζῇ ἐν μοναξίᾳ, μερίζοντα τὸν χρόνον αὐ
τῆς μεταξὺ τῶν εἰσιπαιχῶν τῆς ἐκπαγωγῆς καὶ τῆς
ἰνατροφῆς τοῦ τέκνου τῆς. Ὅπως δ' ὁ Ὁσιώης κῆρυ
γεν εἰς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀρετὴν, τότε μᾶλλον ἀν
εκάλει εἰς τὴν μητρίαν τῆς μητρός του πατέρα προ
τριπλῆ εὐνομίας ἀπὸ πολλοῦ ἦσαν νεχωρισμένοι καὶ
τοῦ ὁποίου ἠγνόουν ἐτι τὴν τύχην. «Φῶ! ἔλεγε συ
χνάκις ἡ Θεοδώρα, ἀγνοῶ τί ἀπέγεινεν ὁ σύζυγός
μου· ἀλλὰ μοὶ φαίνεται πάντοτε ὅτι ζῇ καὶ ὅτι θὰ
τὸν ἐπανίσω ἀκόμη εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. ὦ! ἐάν
ἤξευρον ποῦ ὁ Διετρίχος τὸν ἔχει πεφυλαχισμένον,
πορευθεῖτα θὰ ἐπιπτον εἰς τοὺς πόδας τοῦ βαρβαροῦ
τούτου ἐχθροῦ, καὶ ἴσως τὰ δάκρυά μου ἤθελον πρα
ύει τὴν ἀμείλικτόν του καρδίαν. Ἐάν δὲ μοῦ ἤρ
νεῖτο τὴν ἐλευθερίαν τοῦ συζύγου μου, δὲν ἠδύνατο
ὁμως νὰ μοὶ ἀρνηθῇ τὸ νὰ τὸν ἶδω ἐν τῇ φυ
λακῇ.»

Ф. 2.1. 48.

Οὕτως ὁμίλει ἡ Θεοδώρα, καὶ εἰς τὴν καρδίαν ἡ δὴ τοῦ νέου Ὁθωνος ἀμερὴ ἀπόρριψις γενναία, περὶ ἧς ἐροῦντο ἐν τούτοις νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὴν μητέρα του. Ἀλλ' ὅταν ἐπάτησε τὸ δίκαιον ἔκτον ἔτος, καὶ αἱ φυσικαὶ αὐτοῦ δυνάμεις ἐλαβον μείζον' ἀνάπτυξιν, ἀπερρίσσε νὰ τὸ ἐκμυστηριωθῇ εἰς αὐτήν. Μίαν λοιπὸν ὀθινοπωρινὴν ἐσπέραν, ἐν ᾗ ἡ Θεοδώρα εἰργάζετο εἰς τὸν μικρὸν αὐτῆς κήπον, ἤλθε πρὸς ἀντάμωσιν τῆς καὶ τῇ ἐρανέρωσε τί ἀπερρίσσε νὰ πράξῃ πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ πατρὸς τοῦ ὅτι δηλ. θέλει μετασχηματισθῇ εἰς ἔμπορον ἱεράκων καὶ ἐπισκεφθῇ χρεῖας τυχεύτης, πάντας τῆς χώρας τοὺς πύργους, ἕως οὗ ἀνακαλύψῃ τὴν κατοικίαν τοῦ Διετρίχου, καὶ μάλιστα ποία ἦτο τοῦ πατρὸς τοῦ ἡ τύχη.

Ἀκούοντα ταύτην τὴν πρότασιν ἡ Θεοδώρα, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά της· ἐναγκαλισθεῖσα δὲ τὸν μικρὸν υἱὸν της, ὅφ' οὗ τῷ ἔδειξεν ὅλους τοὺς κινδύνους καὶ τὰς δυσκολίας τῆς ἐπιχειρήσεως. — Νόμιζω ὅτι θέλω ἀπεθῆναι πρὸς τὸν Θεόν, ἀνέκραξεν ὁ λολύζουσα, ἐὰν σ' ἐθέσω νέον καὶ ἄπειρον, ὡς εἶπαι, εἰς τηλικούτους κινδύνους· βλέπουσά σε ἀναχωροῦντα, θὰ φαντασθῶ ἐμαυτὴν διὰ παντὸς ἐστερημένην τῶν θωπευμάτων καὶ τῆς ζωῆς σου, ἅτινα εἶνε τὸ μόνον δ' ἡ θεῖα εὐσπλαγχνία μοὶ ἄρῃται.

— Καλὴ μου μητέρα, ἐπανελάθεν ὁ Ὁθων, διατί φέρετε κατὰ νοῦν τὰ λυπηρὰ ταῦτα. Δὲν μοὶ ἐπαυλαμύνατε μυριάκις, ὅτι τὸ παιδίον τὸ σεβόμενον τοὺς γονεῖς τοῦ εἶνε ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ; ἔχω λοιπὸν τὴν στερεὰν πεποίθησιν, ὅτι ὁ Κύριος θὰ μ' ἐπαναγάγῃ εἰς τὰς ἀγκάλας σας. Πρὶν παρέλθῃ ἔτι ἔτος, θὰ μ' ἐπανιδῇτε ἐδῶ, καὶ τότε πῶς χαρὰ δ' ὅμως νὰ μάλιστα ἀπὸ στόματός μου εἰδέηται περὶ τοῦ πατρὸς μου, καὶ, ἐὰν ζῇ, νὰ δύνασθαι νὰ ἐργασθῇ πρὸς ἐλευθέρωσιν του! Ἰσχυρὸς διὰ τῆς θεῖας βοηθείας, βοηθούμενος ἐτι ἀπὸ τὰς προτευχάς σας, πιστεύω ὅτι δύναμαι ν' ἀφῃρήσω ὅλους τοὺς κινδύνους, διότι οὕτω τοῦλάχιστον ὑπόσχεται ὁ Θεός.

Τί λέγετε, μητέρα, παραδέχεσθε τὸν σκοπὸν μου; — Ναι, φίλτατε μου, ἀπεκρίθη μὲ φωνὴν τολμηράν· εἶμαι εὐχαριστημένη ἀπὸ σέ, καὶ δὲν ἀντίσταμαι πλέον εἰς τὴν θέλησιν σου, διότι φωνὴ ἐνδομυχὸς πρὸ πολλοῦ μοὶ λέγει ὅτι θὰ σ' ἐπανιδῶ καὶ ὅτι τότε θὰ ἤμειθα εὐτυχέστεροι. Ὑπαγε, τέκνον μου, ἀκολούθησον τὰς ἐμπνεύσεις τῆς καρδίας σου, ὁ δὲ Θεὸς ἂς εὐλογῇ τὸν σκοπὸν σου· εἰς αὐτὸν σὲ συνιστῶ, καὶ ὑπὸ τὴν πατρικὴν του κηδεμονίαν μέλλεις ν' ἀρχίσῃς τὴν ἐπικύνδινον ἐπιχειρήσιν ταύτην.

Αἱ ὀλίγαι ἡμέραι αἵτινες προσηγήθησαν τῇ ἀναχωρήσει τοῦ Ὁθωνος ἐχρησίμευσαν εἰς διαφόρους παρασκευάς. Ἡ Θεοδώρα ἔκχεεν εἰς τὸν υἱὸν τῆς σωστὸν ἐνδυμα ἱερακονόμου, καὶ μ' εὐχαρίστησιν εἰδὼν ὅτι τῷ ἤρμοζε θαυμάσιως. Τὸ πρᾶντον ἀνοικτὸν κολώβιον, μὲ τὰς πλατεῖας χειρίδας του ἀνεσυρμέναις, συνερῶναι ἐξαίρετως πρὸς τὴν κινερόχρουν ἀναξυρίδα, καὶ τὰ ἐρυθρὰ ὑποδήματα, ἀναβαίνοντά ἕως τὸ ἥμισυ τῶν σκελῶν, ἄρναν ἀκαλύπτους τὰς ὠραίας λιυκάς κάλτσας, ἃς ἡ Θεοδώρα εἶχε πλέξει ἰδιοχείρως καὶ αἱ ἔδενον ὑπὸ τὸ γόνυ πλατεῖαι καὶ

ποικίλαι ταινίαι. Ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς ἔφερεν ὁ Ὁθων πλατὺ καὶ ταπεινὸν μαῦρον πέτασσαν, μὲ μέγα πτερὸν οὗ ἡ ἄκρα ἐκίπτε χαριέντως εἰς τοὺς ὤμους τοῦ, ψάφουσα ἐνταυτῷ κατὰ μέρος καὶ τοὺς λείους βροτρυλούς τῆς ἐκλήτης αὐτοῦ κόμης. Οἱ χωρικοί, οἵτινες εἰς τὴν εἰδησιν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ, ἤλθοσαν νὰ τὸν ἀποχαιρετήσωσι, τὸν ἐθεώρουν ἀπλήστως καὶ ἠθέλησαν νὰ τὸν συνοδεύσωσιν ἕως τὸ σπήλαιον τοῦ Μακάριου, ὅστις τῷ ἔδωκε τὴν εὐλογίαν του, εἰπὼν αὐτῷ νὰ ἐλπίσῃ καλὴν τῆς προθέσεώς του ἀπόδοσιν.

Τὴν δ' ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεως, ὁ Ὁθων, ὅφ' οὗ προσηγήθη εἰς τὸ ἐκκλησιδὸν τοῦ χωρίου, συνήθροισεν τοὺς ἱεράκας τοῦ, ἔθεσεν αὐτοὺς εἰς δύο χωριστὰ κλωβία, ἅτινα ἐκρέμασεν ἐπειτα μ' ἐν λωρίον ἀπὸ τῶν ὤμων του, καὶ παρουσιάσθη εἰς τὴν Θεοδώραν. Ἐκείνη δ' ἠθέλησε νὰ τὸν συνοδεύῃ μέχρι ὠρισμένης ἀποστάσεως, καὶ διαβαίνοντα τὸν κήπον ἔδρεψεν ἐν ῥόδον, τὸ ἐκάρρωσεν εἰς τὸν πέτασσαν τοῦ υἱοῦ της, καὶ εἶπε. «Τέκνον μου, φύλαξιν τὸ ἄνθος τοῦτο διὰ τὴν ἀγάπην μου. ἵνα πάντοτε ἐνθυμῇται τὴν μητέρα σου». Ὁθων δ' εἰσῆλθεν εἰς τοῦ Λουιθόλδου οὐκ ἀπαρκαλλόμενον τὸν Θεόν, εἶπεν ἡ Γερτρύδη πρὸς τὸν νέον ἱερακονόμον, νὰ σ' ἐπαναφέρῃ σῶον καὶ ὑγιὴν ἐν τῷ μέσῳ μας.

— Καὶ διὰ τὴν καλὴν σου μητέρα, προσέθεσεν ὁ Λουιθόλδος, δὲν ἔχεις ἀνάγκην νὰ φροντίζῃς; εἶνε πλησίον ἀληθῶν φίλων, οἵτινες οὐδενὸς θ' ἀρήσωσι νὰ στερηθῇ.

Ὅταν δ' ὁ νέος ὁδοιπόρος καὶ ἡ μήτηρ του ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον, ὅπου πρὸ ἐννέα ἔτων εἰδέχθησαν τὰς πρώτας βοηθείας τῆς ὠραίας Ῥόζας, ἡ Θεοδώρα ἐστάθη διότι δὲν εἶχε δύναμιν νὰ προχωρήσῃ. Μήτηρ δὲ καὶ υἱὸς ἔχυσαν πολλὰ δάκρυα πρὶν δυνηθῶσι ν' ἀποσπασθῶσι τῶν βραχυίων ἀλλήλων καὶ τέλος ὁ νέος ἀπευακύνθη ταχέως, χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ στρέψῃ τὸ βλέμμα ὀπισθὲν του, καὶ ἡ πτωχὴ μήτηρ ἐπανῆλθε μόνη εἰς τὸ χωρίον.

Μόλις δὲ τρεῖς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ὁθωνος ἐβδωμάδες παρήλθον, καὶ ἡ Θεοδώρα ἠθύνετο, μὲ δυσκολίαν μόνον ἠδύνατο πλέον νὰ περιπατήσῃ, καὶ τυχεράκις ἐκίπτεν ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν. Ἡ δὲ Γερτρύδη καὶ ὁ σύζυγός της ἤρχισαν ν' ἀνητυχῶσιν. «Ἡ συγχάστετε, τοῖς ἀπεκρίνετο ἡ κόμης· ἡ ἀσθενεία μου εἶνε μόνον ἀποτέλεσμα τῆς ἀνητυχίας μου· δὲν συνεθνήκα ἀκόμη τὴν ἀπουσίαν τοῦ υἱοῦ μου, ἥτις εἶνε διὰ τὴν καρδίαν μου δοκιμασία δεινὴ· ἀλλ' ἐλπίζω ὅτι μετ' ὀλίγον ἡ υἱεῖα μου θὰ ἐπανορθωθῇ.

— Νὰ δώσῃ ὁ Θεός! » προτέθετον ὁ Λουιθόλδος· ἀλλ' ὅταν ἦτο μόνος μετὰ τῆς γυναικὸς του. «Ὁ Θεὸς νὰ μὲ ψεύσῃ, ἔλεγεν, ἀλλὰ πολὺ φοβούμαι ὅτι ὁ Ὁθων δὲν θὰ φθάσῃ τὴν μητέρα του τὴν ἄνοιξιν· δὲν πιστεύει ἑαυτὴν ἀσθενῇ, ἐν ᾗ δυστυχῶς ἀναγνωρίζω εἰς αὐτὴν ὅλα τὰ συμπτώματα ἀσθενείας, κοινοτάτης εἰς ταύτην τοῦ ἔτους τὴν ὥραν.»

Οἱ φόβοι τοῦ Λουιθόλδου ἦσαν βασιμώτατοι· μετὰ

τινας ἡμέρας, ἡ Θεοδώρα ἠναγκάσθη νὰ μείνῃ κληνῆρης, καὶ ἤρχισεν καὶ αὐτὴ νὰ φοβῆται διὰ τὴν ζωὴν της.

— Δὲν ἤξεύρω, ἔλεγεν εἰς τὴν Γερτρύδην, ποία εἶνε ἡ ἀπόρριψις τοῦ Κυρίου περὶ τῆς τύχης μου· πρέπει ὅμως νὰ ἔμειναι πάντοτε ἐτοιμὴ, ὅπως φανῶ ἐμπρὸς τοῦ, ὅταν θέλῃ νὰ μ' ἀνακαλέσῃ ἐκ τοῦ κόσμου τοῦτου· τολμῶ λοιπὸν νὰ σὰς παρακαλέσω νὰ μοὶ φέρεται τὸν Πάτερ· Μακάριον, ἵνα τῷ ἐμπιστευθῶ μέγα ἄρῃτον, ἐξ οὗ κρέμματα ἡ ἡσυχία τῆς ψυχῆς μου. Νὰ παρακαλέσῃτε πρὸς τοὺς τοὺς σιβαστὸν ἡμῶν ἐρημίον νὰ μοὶ χορηγήσῃ στιγμὰς τινας διδασχῆς· ἐλπίζω νὰ μὴ ἔχω οὐδὲν ἐπὶ τῆς συνειδήσεως, θ' ἠδύνατο νὰ μὲ φοβίτῃ δ' αὐτὴν ἐσχάτην στιγμὴν· ἀλλ' εἰς τὴν προσέγγισιν τῆς ὑστάτης ταύτης ὥρας ἐννοεῖ τις μᾶλλον τὴν δυστυχίαν του, καὶ μᾶλλον αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τῶν θεραπευτικῶν βοθηθῶν.

Εὐθὺς ὁ Λουιθόλδος ἀεχώρησε διὰ τὸν Μακάριον· συνήτησεν δὲ τὸν μοναχὸν ἐν τῷ πρᾶ τὸ κελίον του ἐκκλησιδῷ, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἐκαθῆτο οὗτος παρὰ τὴν ἀσθενῆ.

— Πάτερ μου, εἶπεν ἡ κόμης, ὅταν ἦλθα εἰς ταύτην τὴν κοιλάδα, ἐκρύψα τὸ ὄνομα καὶ τὴν καταγωγὴν μου, φοβούμενη, μὴ ἀνακαλυφθῇ ἡ διαμονή μου παρὰ τῶν ἐχθρῶν μου· ἀλλὰ σήμερον ἐπικινδύνως ἀσθενούσα, καὶ βλέπουσα ἐπὶ τὸ συμφέρον τοῦ τέκνου μου ἀπαιτεῖ νὰ τῷ ἀρῇσω μετὰ θάνατον δὴρῶν καὶ προστατήν, νομίζω ὅτι παντὸς ἄλλου κάλλιον δύναμαι νὰ ἐμπιστευθῶ τούτῳ εἰς ὅμους, ὅστις ἄχρι τοῦδε μοὶ ἔδειξεν ἀγάπην πατρὸς. Ἀφ' οὗ δὲ ἀνέφερε πάντοτε τὰ συμβάντα, ὅσα τὴν ὠδήγησαν εἰς Ἑλβετίαν, καὶ ἅτινα ὁ ἀναγνώστης γνωρίζει ἤδη. «Γώρα, πάτερ μου, προσέθεσε, μίαν μόνον παράκλησιν ἔχω νὰ σὰς ἀπευθύνω· ἴσως ὁ παντοδύναμος φυλάττει διὰ τὸν Ὁθωνα εὐτυχὲς μέλλον καὶ μίαν ἡμέραν ἀναλάβῃ τὰ δίκαια τοῦ· ὅθεν τολμῶ νὰ σὰς παρακαλέσω νὰ τὸν λάβῃτε ὑπὸ τὴν πατρικὴν προστασίαν σας, καὶ χρεῖας τυχεύτης νὰ τῷ χρησιμεύσῃτε ὡς μάρτυς, ἐὰν ποτε ἔλθῃ τῆς δικαιοσύνης ἡ ὥρα.

— Παραγορηθῇτε, Κυρία, ἀπερίθη ὁ Μακάριος· θέλω ἐπιμεληθῇ τὸν υἱόν σας, καὶ ἐὰν ποτε εὐτυχῇσω, νὰ τὸν ἀποκαταστήσω εἰς τὴν κατοικίαν τῶν δικαίων του, καὶ νὰ τῷ ἀποδώσω τὴν πατρῶν κληρονομίαν του, θέλω προσπαθῆσαι ὅσον μοὶ εἶνε δυνατόν.

— Εὐλογητὸς ὁ Θεός! προσέθεσεν ἡ Θεοδώρα· μετὰ τὴν καρδίαν μου ἀνεκούρυσθη καὶ ἀποθνήσκω εὐχαριστημένη.

Τὴν δ' ἐπαύριον, ὅταν ὁ Μακάριος ἐπανῆλθε παρὰ τῇ Κομῇ, τὸν παρεκάλεσε νὰ τῇ κάμῃ καὶ ταῖς χαρίαν μεγάλην καὶ ταύτην, διότι ἀπέβλεπε τὴν εὐδαίμονίαν τοῦ τέκνου της. «Πάτερ μου, εἶπε, δὲν ἔχω τὴν ἰσχὺν νὰ γράψω πρὸς τὸν υἱόν μου, καὶ ἐντοσούτῳ δὲν δύναμαι νὰ παραιτήσω τὸν κόσμον τοῦτον· χωρεῖ νὰ τὸν ἀποχαιρετήσω. Θέλω μοὶ κάμει ἄραγε τὴν χάριν νὰ τῷ γράψῃτε μίαν ἐπιστολὴν ὑπὸ τὴν ὑπαγόρευσίν μου;

Ὁ Μακάριος ὑπήκουσε εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἀσθενούς, καὶ καθήσας παρὰ τὴν κλίνην, ἔγραψεν ὑπὸ τὴν

ὑπαγόρευσίν της ἐπιστολὴν μακρὰν καὶ θλιβεράν, ἐν ᾗ ἡ Κόμης κατὰ τὰς τελευταίας της στιγμὰς ἀνεκάλει εἰς τὸν υἱόν της τὰς σωτηρίου συμβουλάς, ὡς τοσάκις τῷ εἶχεν ἀπευθύνει. Τῷ συνίστατο κατ' ἀρχὰς νὰ μείνῃ πιστὸς εἰς τὴν εὐσέβειαν, ἀγαπῶν τὸν Θεόν ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ ὡς ἑαυτόν. Τὸν ὑπεκρέωνεν εἶτα νὰ μὴ ἀρῇσῃ τὴν κοιλάδα, ἐνθα ἔλαβε τοσοῦτον συμπαθεῖ φιλοξενίαν, καὶ ἐνθα ἠδύνατο νὰ εὕρῃ ὑπαρξίν γλυκεῖαν καὶ ἀθῶαν. Ἐὰν δ' ὁ Θεὸς τῷ ἀπέδιδε τὴν κληρονομίαν τῶν πατέρων του, τῷ παρήγγειλε νὰ συγχωρήσῃ ὅλους αὐτοῦ τοὺς ἐχθρούς, καὶ ν' ἀπωθῇ πᾶσαν ἰδέαν ἐκδικήσεως, ὡς ἐπικινδύνον πειρασμόν. Ἐτελείωνε δ' ἀφοσιώσας τὸν υἱόν της εἰς τὴν ἀκαταμάχητον τῆς Παναγίας προστασίαν, πρὸς ἣν εἶχε πάντοτε ἰδιαίτερον εὐλάβειαν.

ΚΕΦ. Η'.

Πρώτη ἀνακάλυψις

Ἐνῷ ἡ Θεοδώρα περιέμενεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὴν στιγμὴν, ἥτις ἐμελλε νὰ τὴν ἀπολύτῃ τῶν δεσμῶν τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ν' ἀνοίξῃ αὐτῇ τὰς πόλεις τῆς αἰωνιότητος, ὁ Ὁθων ἐξηκολούθει τὴν ὁδοποιρίαν του. Καὶ τοι δὲ χρονοτριβῶν εἰς ἄπαντας τοὺς πύργους, ὡς ἀπῆλθα καθ' ὅδον, οὐδὲν ἔρωσ ἠδυνήθη νὰ μάθῃ περὶ τοῦ πατρὸς τοῦ. Ἐπειδὴ δ' ἐνταῦτοις ὁ χειμὼν ἤγγιζεν εἰς τὸ τέμας του, ἐπιθυμῶν ἀνυπομόνως νὰ ἐπανέλθῃ παρὰ τῇ μητρὶ του, ἤρχισεν νὰ καταβάλλῃ νέας προσπάθειας πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς διαμονῆς τοῦ ἱπποτοῦ Φελσκιγέμου, καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ Πύργος αὐτοῦ ἦν παρὰ ῥήνιος, διευθύνθη πρὸς τὰ ἐκεῖσε, ἵνα παρακολουθῶν τὸν ῥοδὸν τοῦ ποταμοῦ τούτου εὕρῃ τέλος, ὅτι ἐπεθύμει. Ἐνῷ δ' ἐν μίᾳ τῶν ἡμερῶν ὑπὸ βιαίαν καταπίεσιν ἐμποδισθεὶς κατέφυγεν ἐν μέσῳ ἄγροισιν δάσους, καὶ ἐπλανήθη ὀλοτελῶς ἐν αὐτῷ, ἤλυσεν μακρόθεν κυνῶν ὕλακας καὶ ἤχον αὐλοῦ, καὶ ἐνόησεν ὅτι ἦτο πλησίον τόπου κατακημένου. Προχωρήσας δὲ τῶντι μικρὸν εἰς τὰ πρότω, εἶδεν ἐνώπιόν του πλατὺν ποταμὸν καὶ παρὰ τὴν ὄχθην αὐτοῦ ὑψηλὸν καὶ εὐρύχωρον πύργον, καὶ μὴ ἀμφιβέβλων ὅτι ὁ ποταμὸς ἦτο ὁ Ῥῆος, ὑποπτεύων προσέτι ὅτι ὁ πύργος ἐκεῖνος ἦν ἴσως ὁ ζητούμενος, ἐλησμονήσεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν τοὺς κόπους καὶ τοὺς φόβους του, καὶ γονυπετήσας νύχαιστος τὸν Θεόν καὶ τὸν ἐκέτισε νὰ εὐλογῇ τὰ διαβήματά του.

Πρὸς δὲ τὸ τέλος τῆς ἡμέρας, φθὰς ὁ Ὁθων εἰς τὴν πύλιν τοῦ Πύργου, ἐζήτησε νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν ἐπιστάτην, ὅστις τὸν ἐδέχθη μετὰ μεγίστης εὐχαιστικῆς, διότι ὁ κύριός του ἐπεθύμει ἀπὸ τινος ἑνα ἱεράκα. Ὁθων ἐσπευσε νὰ προειδοποιήσῃ τὸν ἄρχοντα, καὶ μετὰ τινας στιγμὰς, καθ' ἃς ὁ Ὁθων ἐθέρμαινε πλησίον καλοῦ πυρός, τὰ εἰτέτι διάβροχα ἐνδύματά του, ἐπανῆλθε καὶ ἐκάλεσε τὸν νέον ἔμπορον νὰ τὸν

ἀκολούθησεν. Ἐλαβε λοιπὸν οὗτος τὰ κλωθία του καὶ ἐπλάγχθη δ' εὐρών μεταξὺ αὐτῶν τὸ ψαλμικὸν «Ὁ Θεὸς μου βοηθός μου καὶ ἐλπὼ ἐπ' αὐτόν», συνεισάγων ἐκπαυλαμβανόμενον ὑπὸ τῶν γονέων του. Καί, ἐκλαβὼν κατ' ἀρχὰς τὰς λέξεις ταύτας ὡς ὑπόμνησιν τοῦ Θεοῦ, θέλοντος νὰ τὸν εὐελπίσῃ, ἐμελέτα τὰς παρηγόρους ἀληθείας, ἃ εἰ ὀλίγοι ἐκείνοι λόγοι περιεῖχον, ὅταν ἐξαίφνης διέκρινε ὑποκάτω τῆς ἐπιγραφῆς τὰ ἀρχικὰ γράμματα Ε. Β. «Θεέ μου! ἀνέκραξε παράφορος ὑπὸ χαρᾶς, ὁ πατήρ μου, ὁ Ἐρρίκος Βαλδοβέργης, ἐχάραζε ταύτας τὰς λέξεις. Ἀναμοιβόλως ἦν ἐνταῦθα κατακλιεμένος, ἀλλὰ ζῆ ἐτι ἡ ἀπέθανε;

Ὅταν δ' ἡ θύρα τῆς αἰθούσης, ἐν ᾗ ἐκάθητο ὁ ἄρχων, ἠνεώθη δὲν ἤδυνή η νὰ καταστῇ ἐνδορμυχὸν τρόμον· ἀλλ' ἀνέλαβε θυρῶς καὶ εἰσῆλθε τοιυτοῦ· Ὁ Διέτριχος ἦτο ἡμικεκλιμένος ἐπὶ ἀνακλιντηρίου, ἔχων παρ' αὐτῷ μέγα κύπελλον οἶνου, καὶ διακτεδάζων διὰ τῆς ἐστῆς κύβων ἐπὶ τοῦ ταπητος. Ἡ δὲ Ματίλδη καὶ ἡ Ἀγνή καθήμεναι πλησίον αὐτοῦ εἰς τράπεζαν, ἐκέντων.

Ὁ Διέτριχος ἐξετάζων τοὺς ἱεράκας τοῦ Ὁθωνος

Τότε ὁ Ὁθων κατέθεσε τὰ κλωθία του καὶ ὁ Διέτριχος ἐξετάσας κατὰ σειρὰν τοὺς ἱεράκας, ἀπεφάσισε νὰ λαβῇ ἐκείνον ὃν τῶ συστα ὁ νέος ἔμπορος, ὃς οὐδὲν τὴν ἐπιθυμίαν τὸν δοκιμάσῃ. Εἶτα δὲ τὸν ἀπέπεμψε μετ' ὕρου ἀποτόμου, συστήσας αὐτὸν εἰς τὸν Βυρκάρδον ἵνα τῷ δώῃ καὶ κλίνῃ διὰ τὴν νύκτα.

Μετὰ λιτὸν δὲ δειπνὸν ὠδήγησάν τὸν Ὁθων εἰς τὸ ταπεινὸν δωμάτιον, ἐν ᾧ τῷ εἶον ἐτοιμάσθαι κλίνην· ἀρ' οὐδ' ἔμενε μόλις, γονυπετήσας καὶ ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς οὐρανόν, προστηχθήσῃ ἐπὶ μικρὸν καὶ παρεκλίετο τὸν Θεόν, τὸν ἕως τότε εὐλογήσαντα τὴν ἐπιχείρησίν του, νὰ εὐδώσῃ αὐτὴν καὶ μέχρι τέλους.

Ἐγερθεὶς δὲ μετὰ τοῦτο καὶ πορευθεὶς πρὸς τὴν γλίσκην του, ἐπλησίασε τὸν λύχνον του εἰς τὸν τοῖχον καὶ παρετήρησεν ἐπ' αὐτοῦ πλείους ἐπιγραφάς. Ἐξ-

επλάγχθη δ' εὐρών μεταξὺ αὐτῶν τὸ ψαλμικὸν «Ὁ Θεὸς μου βοηθός μου καὶ ἐλπὼ ἐπ' αὐτόν», συνεισάγων ἐκπαυλαμβανόμενον ὑπὸ τῶν γονέων του. Καί, ἐκλαβὼν κατ' ἀρχὰς τὰς λέξεις ταύτας ὡς ὑπόμνησιν τοῦ Θεοῦ, θέλοντος νὰ τὸν εὐελπίσῃ, ἐμελέτα τὰς παρηγόρους ἀληθείας, ἃ εἰ ὀλίγοι ἐκείνοι λόγοι περιεῖχον, ὅταν ἐξαίφνης διέκρινε ὑποκάτω τῆς ἐπιγραφῆς τὰ ἀρχικὰ γράμματα Ε. Β. «Θεέ μου! ἀνέκραξε παράφορος ὑπὸ χαρᾶς, ὁ πατήρ μου, ὁ Ἐρρίκος Βαλδοβέργης, ἐχάραζε ταύτας τὰς λέξεις. Ἀναμοιβόλως ἦν ἐνταῦθα κατακλιεμένος, ἀλλὰ ζῆ ἐτι ἡ ἀπέθανε;

Κατεκλίνθη δὲ συλλογιζόμενος κατὰ τινα τρόπον ἠδύνατο νὰ τὸν ἀνύρῃ καὶ νὰ τὸν σώσῃ, καὶ μετ' ὀλίγον τὸν κατέλαβε βαδύ. ὕπνος, ἀποτέλεσμα τῶν μακρῶν τῆς ἡμέρας μόχθων του.

Μολὶς δ' ἤρξατο ὁ ἦτορ νὰ χρωσῶν τὸς περὶ τὸν ἔθρονον λόφους, ὅταν αἰκταυγαί τῶν κυνηγῶν ἐξύπνησαν τὸν Ὁθων, ὅστις ἐγερθεὶς πρᾶτα ἐτρεψε νὰ τοποθετηθῇ ἐπὶ τῆς τύλης περιμένων τὸν Διέτριχον· ὅταν δ' ἐρᾶν ὁ ἱππότης, ἐξίξας τοῦ κλωθίου τὸν ἱεράκα, ὃν ἐμελλόν νὰ δοκιμάσῃ, τὸν ἔθετεν ἐπὶ τοῦ ὧμου τοῦ εὐγενοῦς θηρευτοῦ καὶ ποιήσας βαθεῖαν ὑπόκλησιν, ἀπεσύρθη. Ἀρ' οὐδ' ἐγένετο ἄρηντος ὁ Διέτριχος, ἐξελθὼν καὶ οὗτος τοῦ Πύργου, ἐπορεύθη πρὸς τοῦ περιουλοῦντος τὸ κτίριον βράχους.

Ἀκολουθῶν δὲ τινὲς ἀραπὸν, ἔρθεσαν εἰς τὰς ὀρθὰς τοῦ Ῥήνου, καὶ παρ' αὐταῖς εἶδεν ὑψηλὰ τεῖχη, ἐν αἷς ἤσχετο πλῆθος μικρῶν θυρίδων. «Θεέ μου! εἶπε, ἐνταῦθα ἴσως εὐρίσκεται καὶ ὁ δούστης πατήρ μου! ὦ! ἐὰν ἦτο ἄρην νὰ τὸν ἴδω τοῦλάχιστον!»

Καὶ ἔμινεν ἔχων τοῦ ὀφθαλμοῦς πρὸς τὰς ὑψηλοτάτας ἐκεῖνας θυρίδας, ἵνα εὐηρήσῃ νὰ ἴῃ δι' αὐτῶν εἰς τὸ ἐδόξον, ὃ ἐρωτῇ τραχεῖα προσέβαλε τὴν ἀκρόν του — Φύλαξο, φίλε μου! διότι ἀκριβὰ θὰ πλῆ ὡς τῆς περιεργείας σου, ἐὰν τις κάτοικος τοῦ Πύργου σὲ παρατηρήσῃ, ἐξετάζοντα τὰ τεῖχη· θὰ σὲ ἐκλάβουν ὡς κατασκοπεύον. Τρέμων ὁ Ὁθων ἐτρεψε τὴν κεφαλὴν, καὶ εἶδε καθήμενους ἐπὶ κορμοῦ ἀναστραμμένους πρὸς ἕνα ξυλοτόμον μετὰ τοῦ τέκνου του, οἵτινες ἐτρωγὸν τὴν ὄψιν τεμάχιον αὐτοῦ. Ὅταν δὲ καθησυχάσας ἐπλησίασε πρὸς αὐτοὺς, αὐτοὶ εἶναι, ἡ ἀπατῶμαι; ἀνέκραξεν ὁ ξυλοτόμος. Ἀλλ' ὄχι! δὲν ἀπατῶμαι, αὐτὸς εἶνε. Νέα καὶ μέζων φρίκη κατέλαβε τότε τὸν Ὁθων, ὃ ὅτι ἐνόμizen ὅτι ἐπροδόθη· ἀλλὰ πόσον ἐξεπλάγχθη ὅταν ὁ ξυλοτόμος, προσφέρων αὐτῷ φιλικῶς τὴν χεῖρα, «ἐνθυμήθητι, ὡς εἶπε, τὸν δυστυχῆ ὃν ἐσώσας παρα τὴν λίαν. Θύνην (Thun), δώσας αὐτῷ ὅλον τὸ προϊόν τῆς πωλήσεως σου. Ἐγὼ τὸ ἐνθυμοῦμαι καλιστα, καὶ συγγαίρω ἑμαυτὸν διότι σὲ εὗρον ἐνταῦθα, ἵνα σοὶ μαρτυρήσω ὅλην μου τὴν εὐγνωμοσύνην.»

Ἦθελεν εἶπαι τῶντι ἀδύνατον νὰ ζωγραφίσωμεν τὴν χαρὰν, ἣν προῦξήνηεν εἰς τὸν Ὁθων τοιαύτη συνάντησις, καὶ εὐχαρίστησεν ἐδομῶχος τὸν Θεόν, διότι εὔρε τοιοῦτον φίλον ἐπὶ ξένης καὶ ἐχθρικής γῆς. Μάλιστα, σὰς ἀναγνωρίζω τώρα, εἶπεν, ἀλλ' εἰς ποῖαν εὐτυχὴ περιπέτειαν χρεωστῶ τὴν εὐδαιμονίαν μου τούτην;

— Ἀκούοι, ἐξηκολούθησεν ὁ Ῥυπέρτος (οὕτως ὠνομάζετο ὁ ξυλοτόμος)· ἀρ' οὐ μοι ἐχορήγησας τοσοῦτον γενναίως τὰ μέσα, ν' ἀκολουθήσω τὴν πορείαν μου, ἐπλανώμην ἐπὶ μακρὸν ἐν Ἑλβετία καὶ ἐν ταῖς παραρρήνις χώραις. Καὶ τοι δὲ πανταχοῦ ζητῶν ἐργασίαν, δὲν εὕρισκον οὐδ' αὐτὸν, εἶχον ἤδη ἐξοδιῶσαι τὴν ἐπιμοσνήν σου, καὶ ἐστερούμην καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπισυνίου ἄρτου, ὅτε φθάνων ἐνταῦθα, εὗρον ἐντὸς τοῦ δάτους τούτου συμπαθεῖ ἄνθρωπον, ὅστις μ' ἐδέχθη εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ μαθὼν ὅτι ἤμην ξυλοτόμος, μ' ἐλάβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του διὰ τὴν ξύλευσιν τῶν δάτων τούτων, ὅπου αὐτὸς ἠγαζέτο ἀπὸ πολλοῦ. Ὅταν δὲ ὁ ἐλέθμων Κρουνός (οὕτως ἐλέγετο), προέβη λίαν εἰς τὴν ηλικίαν, μοι ἔδωκε τὴν χεῖρα τῆς θυγατρὸς του, καὶ με κατέστησε διαδόχον του. Ἡ σύζυγός μου εἶνε ἀγαθὴ, καὶ εὐνοεῖται ὑπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ ἱππότη καὶ ἐγὼ εἰμὶ εὐτυχέστατος. Ἀλλ' εἶπέ μοι καὶ σὺ ἤδη, φίλε, διατὶ εὕρισκεσαι ἐνταῦθα, καὶ ἂν ἐγὼ δύναμαι νὰ σοὶ χρησιμεύσω εἰς τι.

— Λοιπὸν, φίλε, ἀπεκρίθη ὁ Ὁθων μετ' εἰλικρινείας, ἐμπιστεύομαι ὅπως εἰς σὲ τὴν ἐκτέλεσιν σχεδίου, εἰς ὃ δύνασαι νὰ χρησιμεύσῃς μετὰ ὅλων, ἀλλὰ τὸ ὅποῖον θέλει σοὶ προσηγήσῃ τρόμον. Βλέπεις τὰς ὀπάς ταύτας, οἵτινες χρησιμεύουσιν ὡς θυρίδες εἰς τὰς αὐτάς φυλακὰς; Ἐν μὲν αὐτῶν, ἀναμφιβόλως, στενάζει ἄθως ἄνθρωπος, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ὁποῖου, ὅντος μεγίστου εὐεργέτου μου, δὲν φοβούμαι νὰ θυσιάσω μυριάκις τὴν ζωὴν μου.

Ὁ Ῥυπέρτος ἠέφξε μεγάλους ὀφθαλμοὺς, διότι τὸ σχέδιον τοῦ νέου τῷ ἔρᾳ οὐ μόνον τρομερὸν ἀλλὰ καὶ ἀκατόρθωτον· καὶ ἀρ' οὐ εἶπεν εἰς τὸν Ὁθων πάντας τοὺς κινδύνους τῆς τοσοῦτον τολμηρᾶς ἐπιχειρήσεώς του, τὸν ἠρώτησε τὰ μέσα, δι' ὧν ἀπεράσσει νὰ τὴν κατορθώσῃ.

— Σὰς ὁμολογῶ, ἀπεκρίθη ὁ Ὁθων, ὅτι οὐδὲν εὗρον ἄχρι τοῦδε, ἀλλ' ἐλπίζω ὅτι ὁ Θεὸς θέλει μὰς χορηγήσει.

— Καλῶς, εἶπεν ὁ ξυλοτόμος· τώρα ἐπιστρέψον εἰς τὸν πύργον, διότι ἐπιστρέφει ὁ ἱππότης ἀπὸ τῆς θήρας, καὶ τὸ ἔσπερας ἔλθῃ νὰ με ἀπαντήσῃ ἐνταῦθα. Οὕτως ὁ Ὁθων καταλείψας τὸν Ῥυπέρτον, εἰσῆλθεν εἰς τὸν πύργον· ἐκεῖ δ' ἀπήντησε τὸν Διέτριχον, ὅστις τὸ συν χάρη δὲ τὴν καλὴν ἀγωγὴν, ἣν εἶχε δώσει εἰς τὸ πτῆ ὃν, προσθέσας, ὅτι, ἐὰν εὐχαρίστηται δύναται νὰ μείνῃ ἡμέρας τινὰς εἰς τὸν Πύργον. Εὐχαριστήσας δὲ τὸν ἱππότην ὁ Ὁθων, μετέβη εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Βυρκάρδου, ὅστις ἐπίσης τὸν εὐχαρίστησε διὰ τὸν ἱεράκα.

Ἀρ' οὐδὲ μετὰ τὸ πρόγευμα, ἔμεινεν ὁ νέος δρυνισθῆρας μόνος μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων τοῦ ἐπιστάτου, ἐνόμισεν ὅτι εἶνε ἀρμόδια στιγμή νὰ ἐξετάσῃ τὴν γυναῖκα τινὰ δυνάμενα νὰ τὸν δδηγήσῃ. Μετὰ τινὰς λοιπὸν ἀσημάντους λόγους, τὴν ἠρώτησε μετὰ προσποιητῆς ἀδαφίας, ἐὰν ὁ κόμης Βαλδοβέργης ἀπέθανεν. Ἡ δ' ἀπροσδόκητος αὐτῇ ἐρώτησις τοσοῦτον τὴν ἐξέπληξεν ὥστε κατέστη ὡχρὰ ὑπὸ φόβου.

— Σιωπῇ, ἀνέκραξε, σὰς παρακαλῶ, δι' ἀγάπην Θεοῦ! Παράδοτε ἀμέσως εἰς τὴν λήθην, ὅτι ἂν γνωρίζετε περὶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου, διότι καὶ οἱ τοῖχοι ἐνταῦθα ἔχουσιν ὦτα. Ὅσον διὰ τὸν δυστυχῆ ἱππότην, εἴθε ν' ἀπιθνησκῇ, ἐπειδὴ αἱ βάσανοι, ἃς δοκιμάζει, εἶνε χείρονες μυρίων θανάτων. Ὅταν ἀναφέρει ἐνίοτε εἰς τὸν σύζυγόν μου τὴν γυναῖκα καὶ τὸ τέκνον του, ὧν ἀγνοεῖ τὴν τύχην, χύνει χεῖμα ῥοῦς δακρύων. Ὁ μαῦρος ἄρτος ὃν βλέπετε, εἶνε ἡ μόνη τροφή, ἣν τῷ δίδωσι, πρὸς συντήρησιν τοῦ βίου καὶ τῶν ταλαπωριῶν του. Μετ' ὀλίγον θὰ τὸν φέρῃ εἰς αὐτὸν ὁ ἀνὴρ μου, διότι εἰς τοῦ ἀνδρός μου τὴν ἐπιτήρησιν εἶναι ἰδιαίτερος παραδεδομένος.

Ἐνταῦθα ἡ μὲν σύζυγος τοῦ ἐπιστάτου ἐσπόγγισε τὰ δάκρυά της, διότι, ὡς ἀλλαχοῦ περιεγράψαμεν, ἦτο συμπαθεὺς χαρακτήρας, ὃ δ' Ὁθων ἠαγκαστήν ν' ἀποστρέψῃ τὸ ὄψον πρόσωπόν του καὶ νὰ καταπνίξῃ τοὺς κλαυθμούς του. Ἐπειδὴ δὲ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ὁ Βυρκάρδος ἐκάλεσε τὴν σύζυγόν του, καὶ ἐξῆλθε αὐτὴ μετὰ τῶν τέκνων της, ὁ Ὁθων ἔμεινε μόνος.

Ἀμυδρὰ ἀκτὶς ἐφώτισεν αἰφνηδῶς τὸ πνεῦμα του, καὶ λαβὼν τὸν διὰ τὸν πατέρα του προσδιωρισμένον μαῦρον ἄρτον καὶ ἀραιρέτας ἱκανὸν τεμάχιον τοῦ φλογώματος (πέτσα), ἐξέβαλε μέρος τῆς ψυχῆς, καὶ ἀντ' αὐτῆς ἔθετε δεμα σπαρτίου, χορησιμεύοντος νὰ δεσθῇ τὴν πτῆσιν τῶν ἱεράκων του. Εἶτα δ' ἔγραψεν ἐπὶ μικροῦ γάρτου τὰς ἐξῆς ὀλίγας λέξεις· «ὁ ὑμῆτερος φίλος σὰς περιμένει τὴν ἐσπέραν ταύτην ὑπὸ τὸν τοίχον· ἄμα δὴ τὸ ἥλιος, θέλετε καταβιβασθῇ ὀδὴ τῆς θυρίδος σας τὸ σπαρτίον τοῦτο, ὅταν δὲ τὸ ἀναβιβασθῇ θέλετε εὖρει προσδεδεμένον εἰς αὐτὸ σχοινίον, χρησιμεύσον εἰς τὴν δραπέτευσίν σας ἀντὶ κλίματος. Ἡ σύζυγός σας πέμπει τὸν φίλον τοῦτον, ὅς ἐν ἐνεπισεύθῃ καὶ τὴν ἐμπερικλειομένην ἐπιστολήν.»

Μετὰ δὲ τοῦτο προέθετεν ὁ Ὁθων ἐντὸς τοῦ ἄρτου τὸ γραμματίον του καὶ τὴν ἐπιστολήν τῆς Θεοδώρας, ἐπανέθηκεν ἐπιδεξίως τὸ φλογώμα ἐπὶ τοῦ ἄρτου καὶ τοῦτον εἰς τὴν θέσιν του, καὶ ἤρχισεν νὰ παίξῃ ἀδιαφόρως μετὰ τῶν ἱεράκων του. Ἡ δ' ἐπιστολὴ τῆς Θεοδώρας, ἣν ὁ Ὁθων ἐπέμψεν εἰς τὸν πατέρα του, δὲν ἦτο μὲν ἐσφραγισμένη, ἀλλ' εὐκόλως ὁ κόμης ἠδύνατο νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς γνησιότητός της ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τῆς γραφῆς.

Μετ' ὀλίγον δ' ἐπιστρέψε καὶ ὁ Βυρκάρδος, οὐδὲν εἰδὼς ἐκ τῆς μετὰ τοῦ Ὁθωνος συναμιλίας τῆς συζύγου του, καὶ ἀρ' οὐδ' ὠμίλησε μετ' αὐτοῦ ἐπὶ μικρὸν περὶ τῶν ἱεράκων του, ἔλαβε τὸν μαῦρον ἄρτον καὶ λαγήνιον πλήρη ὕδατος καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν δεσμώτην.

Περὶ δὲ τὴν δειλὴν ὑποκριθεὶς ὁ Ὁθων ὅτι θέλει διδάξῃ ἐτι τὸν ἱεράκα, ὃν πρὸ μικροῦ ἠγόρασεν ὁ Διέτριχος, ἔλαβεν εὐκόλως τὴν ἀδειαν νὰ ἐξέλθῃ τοῦ Πύργου.

ΚΕΦ. Θ'.

Ἡ δραπέτευσις.

Ὅταν δ' ὁ Ὀθων εἶδεν ἑαυτὸν ἐλεύθερον, ἔτρεξεν εἰς τὸ δάος καὶ εὗρεν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, τὸν Ῥυπέρτον καὶ τὸν υἱὸν του. Ἡ χαρὰ, ἣν ἐδοκίμαζεν, ἦτο τοσοῦτον ζωηρὰ, ὥστε μάλιστα ἐκράτει ἑαυτοῦ. « Συγχαίρου με, φίλε μου, εἶπεν εἰς τὸν ξυλοτόμον, ἦ, μάλλον, εὐχαριστήσωμεν ὁμοῦ τὸν Θεόν, ὅτι εἰσήκουσε τὰς εὐχὰς μας. » Εἶτα τῷ διηγῆται τὸ μέσον δ' μεταχειρίσθη, ἵνα εἰδοποιήτῃ τὸν κόμητα περὶ τοῦ σχεδίου τῆς δραπέτευστος, καὶ τελευταῖον παρεκάλεσε τὸν Ῥυπέρτον νὰ ἐτοιμάσῃ σχοινίον ἀρκετὰ μακρὸν καὶ δυνατὸν διὰ τὴν ἐσπέραν.

Ὁ Ῥυπέρτος δὲν ἠγνόει τοὺς ἐπαπειλοῦντας αὐτὸν κινδύνους· ἀλλὰ τολούη ἦτο ἡ πρὸς τὸν Ὀθωνα εὐγνωμοσύνη του, ὥστε καίτοι δυνάμενος νὰ καταστραφῇ, εἰν κατελαμβάνετο βοηθῶν τὸν νέον εἰς ἀπόπειραν, ἥτις κατὰ τὸν ἱππότιν ἦτο μέγα ἐγκλημα, ἀπεράσισεν ὁμως παντὶ σθένει νὰ τὸν συδράμῃ. Ὅθεν παρεκάλεσε τὸν Ὀθωνα νὰ τὸν ἀκολουθήτῃ εἰς τὸ δωμάτιόν του, ὅπως συγκεθῶσι τὰ περὶ τῶν μέσων τῆς ἐκτελέσεως· ἀπεράσισαν λοιπὸν τὸ ἐσπέρας ὁ μὲν Ῥυπέρτος νὰ πλησιάσῃ λείμβον εἰς τὸν τοίχον, ὁ δὲ κόμης καὶ ὁ Ὀθων νὰ ἐμβῶσιν εἰς αὐτὴν καὶ ἀκολουθοῦντες τὸν ῥοδὸν τοῦ ποταμοῦ, νὰ περσορμίσθωσι πέραν τῆς κυριότητος τοῦ Διέτριχου.

Μετὰ πολλὰς δ' ὥρας παραλοῦσαι εἰς δεινὴν ἀνησυχίαν, ὁ ἦτο τέλος ἐδυσεν ὑπὸ τὸν ὀρίζοντα, καὶ τότε ὁ Ὀθων, ὁ Ῥυπέρτος καὶ ὁ υἱὸς του ἐξῆλθον τοῦ δάτους καὶ διευθύνθησαν πρὸς τὸν τοίχον τὸν ἀφορῶντα πρὸς τὸν ποταμόν, ὅπου, ὡς τὸ ἐσπεράσιν ὁ Ὀθων, ἦτο ἡ θυρίς τῆς φυλακῆς τοῦ πατρὸς του. Ὁ Ῥυπέρτος παρασκυιάσας πάντα τὰ τῆς φυγῆς, ἔφερε λείμβον καὶ ἔθεσεν αὐτὴν ἐλαφρὰ εἰς τὴν ὀχθὴν. Ἀνέμος ἰσχυρὸς ἐτάρασσε τὰ δένδρα καὶ τὴν ὕδατιν ἐπιφάνειαν, καὶ ἡ κίνησις τῶν φύλων μετὰ τοῦ ῥόχθου τῶν κυμάτων ἐπτόσαν πολλὰκις τὸν Ὀθωνα καὶ τοὺς συντρόφους του, ὧς ἡ καρδία ἐπαλάλε ἔκωφως ὑπὸ ῥόδου τε καὶ ἐλπίδος. « Ὁ Θεὸς μετ' ἡμῶν » ἐπανελάμβανε συνεχῶς ὁ Ὀθων ταπεινῇ τῇ φωνῇ, ἵνα ἐγκαρδιώθῃ αὐτὸς καὶ ἐγκαρδιώτῃ τὸν γενναῖον ἄνθρωπον, ὅστις τότε ἐβρίσκεινδύον μετὰ τοσούτης ἀφοσιώσεως τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ζωὴν του.

Ἐν τοσοῦτῳ αἱ τελευταῖαι ἀκτίνες τοῦ ἡλίου ἐπαυσαν νὰ φωτίζωσι τὰ ἐλαφρὰ νέφη, τὰ μεταωρίζόμενα ὑπεράνω τῶν ὕδατων, καὶ οἱ ἀστέρεις ἐπολλυπλάσιαζόντο ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ στερεώματος, ὅταν ἡ κοῦσθη λίθος ὀλισθαίνων κατὰ μῆκος τοῦ τοίχου καὶ κρατούμενος ἀπὸ σπαρτίου. Ὁ Ὀθων ἐνόησε πάσαυτα ὅτι ταῦτο ἦτο τὸ σπαρτίον ὅπερ αὐτὸς εἶχε πέμψῃ ἐν τὸς τοῦ ἄρτου. Χωρὶς νὰ βραδύνῃ αὐδὲ στιγμήν, ὁ Ῥυπέρτος ἔδρασε εἰς αὐτὸ τὸ σχοινίον, ὃ εἶχε φέρει, ἀφ' οὗ ἐκαμεν ἐπ' αὐτοῦ κόμβους τινὰς ἵνα εὐκολύνῃ τὴν καθόδον, καὶ μετ' ὀλίγον τὸ σπαρτίον ἀνέβη πάλιν, σύρον μετ' αὐτοῦ καὶ τὸ σχοινίον, ὃ ἠκολούθουν μετ' ἀδημονίας τὰ βλέμματα τοῦ Ὀθωνος καὶ τοῦ Ῥυπέρτου.

Μόλις δὲ δύο λεπτά παρήλθον καὶ ὁ Ὀθων ἤκουσεν ἐπὶ τοῦ τοίχου πρόστριψιν σώματος βαρέως, καὶ εὐθὺς εἶδεν ἐμπρὸς τοῦ τὸν αἰχμάλωτον, ὃν ἐμελλε νὰ σώσῃ. Συγκεχυμένως ἐνεθυμῆτο τοῦ χαρακτῆρος τοῦ πατρὸς του, καὶ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς δὲν τῷ ἐσυγχώρει νὰ τοὺς διακρίνῃ καλῶς· δὲν εἶχεν ὁμως λητμονήσῃ πληγὴν ἣν ὁ κόμης εἶχεν ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ, ἰδὼν τὴν οὐλὴν, ἀνεγνώρισε μετὰ δυσπεριγράπτου χαρᾶς, ὅτι δὲν ἠπατήθη, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τὰς εὐχὰς του.

Ὁ κόμης ἠθέλησε ν' ἀποδώσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του εἰς τοὺς ἐλευθερωτὰς του καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Ὀθωνα, τὸν ἠρώτησεν εἰς τίνα χρεώσῃ τὴν ἐλευθερίαν του· ἀλλ' ὁ Ὀθων, φοβούμενος ὅτι ἀκαίριος ἐξήγηται καὶ ἀναγνώρισις ταχεῖα, ἠύνατο νὰ εἴν' ἐπικίνδυνος εἰς τὰς στιγμὰς ἐκεῖνας, ἀπερίσισεν οὐδόλως πρὸς τὸ παρὸν ν' ἀποκριθῇ, καὶ ἀρῶν εὐχαρίστησε τὸν Ῥυπέρτον διὰ τὴν ἀφοσιώσιν του, καὶ ὑποσχέθη εἰς αὐτὸν ὅτι δὲν ἤθελε τὸν λητμονήσῃ, ἔπεισε νὰ ἐκδιδῇ τὸν πατέρα του εἰς τὸ πορθεῖον, καὶ καθήσας παρ' αὐτὸν, διεύθυνε τὸν πλοῦν του, ἐν ᾧ ὁ Ῥυπέρτος καὶ ὁ υἱὸς του ἀπεσύροντο, εἰσδύοντες εἰς τοὺς τὸν ποταμόν παρατείνοντας θάμνους.

Ὅταν δὲ φθῆς εἰς ἱκανὴν τοῦ Πύργου ἀπόστασιν, ὁ Ὀθων ἐνόμισεν ὅτι δύναται ἀκινδύνως ν' ἀρῶσθαι, ἐνεχείρισεν εἰς τὸν πατέρα του ἔνδυμα προσκυνητοῦ, ὃ ὁ Ῥυπέρτος κατέθεσεν εἰς τὴν λείμβον· ὁ δὲ κόμης ἐνεδύθη αὐτὸ καὶ, ἀποβάς, ἠρώτησεν ἐκ νέου τὸν υἱὸν του τὸ ὄνομα τοῦ ἐλευθερωτοῦ του. — Ἡλθα, εἶπεν ὁ Ὀθων, ἐκ μέρους τῆς συζύγου σας, ἥτις μοὶ ἔδωκεν, ὡς δῆγμα τῆς ἀποστολῆς μου, τὴν ἐπιστολήν ἣν εὗρετε τὸ πρωὶ ἐν τῷ ἄρτῳ σας. — Καὶ εἰς οὗς ὑπέδειξε τὴν διαμονὴν τοῦ ἱππότου Φελαγγχίμου; — Ὁ υἱὸς Σας. — Ὁ υἱὸς μου! εἶναι λοιπὸν ἐδῶ;

Ὁ Ὀθων δὲν ἀπεκρίνετο· τρόνος σπασμωδικὸς ἐκυρίευσεν τὰ μέλη του καὶ δάκρυα ἐπ' ἤρουν τοὺς ὀφθαλμούς του, εἰς οὗς ἀντανεκλῶντο αἱ πρῶται τῆς τελευτῆς ἀκτίνες.

— Δὲν ἀποκρίνεσθε; ἐξηκολούθησε φρίστων ὁ κόμης· δὲν ὑπάρχει πλέον!

Ἀσυνήθης ταραχὴ ἐμπόδιζε τὸν Ὀθωνα ν' ἀποκριθῇ, διότι καίτοι ἀφ' ἐνὸς διεκαιοτο ὑπὸ ἀνυπομονῆς νὰ γνωρισθῇ μετὰ τοῦ πατρὸς του, ἀφ' ἐτέρου ὁμως ἤθελε νὰ οἰκονομήσῃ, τρόπον τινά, τὴν εὐαισθησίαν του. Αἶρνης δὲ προστέξαντες ἀμφοτέρω ἡκούσαν κρότον, καὶ φοβούμενοι ὅτι συνελήρθησαν εἰσεχώρησαν πρὸς τὸ ἐνδότερον τοῦ δάτους.

Οἱ προσεγγίνοντες αὐτοὶ, τὸν φόβον τοῦτον ἦσαν ἀδιστάβι· ὁδοιπόροι· ἀλλ' ἐπεδὲ ἐβίβδιζον εἰς τὴν αὐτὴν μετὰ τὸν κόμητα διεύθυνσιν, οὗτος ἀπειμακρύνετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τοῦ υἱοῦ του, ἀντιθέτως διευθυνομένου, καὶ μετ' ὀλίγον ὁ πατήρ καὶ ὁ υἱὸς ἦσαν τοσοῦτον μακρὰν ἀλλήλων, ὥστε διαφυγόντες τὸν φαντασιώδη ἐκείνον κίνδυνον, δὲν ἠδύναντο νὰ ἐνωθῶσιν αὐθις, διότι δὲν ἐτόλμων οὐδὲ νὰ φωνάζωσι, καὶ ἐνῶ ὁ κόμης ἐπανήρχετο εἰς τὸν Ῥῆνον, ὁ Ὀθων ἐξηκολούθει νὰ εἰσχωρῇ εἰς τὸ δάος.

Ὅταν δ' ἐγένετο ἡμέρα, ὁ Ὀθων εὗρεθ' ἐπὶ μεγάλῃ ὁδοῦ, διαχωριζούσης τὸ δάος, ὅπου σταματήσας εὐχαρίστησε τὸν Θεόν, ὡς εὐλογῆσαντα τὴν ἐπιχείρησιν του· διότι καίτοι ἡ ὕνατο νὰ περιπέσῃ ὁ πατήρ του ἐκ νέου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν, τοσοῦτον ἀνεγνώρισε ὁ Ὀθων εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του τῇ ἐπέμβασιν, τῆς θείας Προνοίας, ὥστε ἐνθουσίαζε ἑαυτὸν ἐνοχλῶν ἀχαριστίας πρὸς αὐτὴν, ἐάν τυχὸν ἀμφιβαλεῖ, ὅτι τὸ τέλος ἤθελεν ἀνταποκριθῇ πρὸς τὴν ἀρχήν.

Ἀρῶν δ' ἠύλασε μίαν στιγμὴν, ἐξηκολούθησε τὴν πορείαν του ἐπὶ τῇ ὁδοῦ ἣν ἀπήντησε, καὶ ἥτις ἔλαμπεν ὅτι θὰ τὸν φέρῃ εἰς μεγάλην πόλιν.

Ἡ μήτηρ του, τὴν ὥραν τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ, τῷ ἐνεχείρισε δακτύλιον, ὃν ὁ αὐτοκράτωρ εἶχε δώσει εἰς τὸν σύζυγον τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἀγῶνος καὶ τὸν ὁποῖον αὐτὴ εἶχε λάβει μετ' ἑαυτῆς, καταλείποντα τὸν Πύργον τοῦ Βαλδοβέργου. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὸν, ἵνα ζητήσῃ δικαιοσύνην παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἀποδώσῃ εἰς τὸν πατέρα του τὰ δίκαια, ὧν ὁ Διέτριχος τὸν εἶχε τότεν ἀδικῶς στερήσει. Ἡ ἐλπίς ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ καὶ εἰς τὴν νέαν ταύτην ἐπιχείρησιν, ἥτις ἴσως ἤθελε τρομάξῃ καρδίαν ἥ-τον γενναῖον, παρηγόρησε μετ' ὀλίγον τὸν Ὀθωνα, καὶ πλήρης τῆς πρὸς Θεὸν πίστεως ἐβαδίζει πρὸς αὐτὴν, ὡς ἀνδρείος στρατιώτης βαδίζει πρὸς τὴν νίκην.

— Ἄλλως τε, ἔλεγεν, ὁ πατήρ μου γνωρίζει ἡ δὴ τὴν διαμονὴν τῆς μητρός μου, τὸ δ' ἔνδυμα τοῦ προσκυνητοῦ καὶ, τὸ ἀξιολογώτερον, ἡ θεία πρόνοια, θὰ ἐμποδίσωσιν εὐκόλως τὴν ἀναγνώρισιν του, ἐνῶ εὐφραίνεται εἰς Ἑλβετίαν. Δυστυχῇ πικτερ! με νομίζει ἴσως ἥδη τεθνεῶτα! ἴσως με νομίζει θύμα τῆς ἀφοσιώσεως μου! Μετ' ὁπόσῃς χαρᾶς θὰ παρουσιασθῶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν μητέρα μου, ἀφ' οὗ λάβω δικαιοσύνην παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ δύναμαι νὰ τοῖς ἀναγγείλω τὸ τέρας τῆς ἐξορίας των καὶ τὴν δικαίαν τιμωρίαν τοῦ κατεπιεστοῦ μας!

Ἐμψυχούμενος ὑπὸ τῶν σκέψεων τούτων ὁ Ὀθων, ἐλητμόνει τοὺς ὁδοιπορικοὺς κόπους, καὶ αἱ ἐλάμβανε ἀνάπαυσιν τινὰ, τὸ ἔκαμνε ἵνα διπλασιάσῃ τὸ βῆμα του ἔπειτα, καὶ φθάσῃ ταχύτερον εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ μοῦ-άρχου, διατρέποντος τότε, ὡς ἔμαθεν, ἐν Μονάχω. Μετὰ τινὰς λοιπὸν ἡμέρας ἔφθασεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἐπαγγελλόμενος πάντοτε τὸν νὰ τῷ τὴν ἐξηγήσῃ. Καὶ ὁ νέος ἐγειρόμενος, — Μεγαλειότατε, εἶπε μετὰ σκεπτικῆς συγκινήσεως, ὁ ποιμὴν οὗτος, ἄριστος φύλαξ εἰρηνικοῦ ποιμνίου, εἶνε ὁ δοῦλος Σας, Κόμης Ἑρρίκος Βαλδοβέργου, υἱὸς τοῦ Κόμητος Ῥυδόλφου Φαλκεμβέργου, αὐτὸς ὅστις ἐν ἱπποτικῷ ἀγῶνι ἐκέρδισε ποτὲ τὸ βραβεῖον τῆς ἐπιδεξιότητος καὶ τῆς ἀνδρείας, εἰς ὃ ἡ Υ. Μ. ἐνόησε νὰ προσθέσῃ τὸν παρόντα δακτύλιον. Ταῦτα λέγων, παρουσίατεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα τὸν δακτύλιον, ὃν τῷ ἔδωκεν ὁ Θεοδῶρας, καὶ ἐφ' οὗ ἦν ἐγκεκαυγμένον τὸ μονογράμματον τοῦ ἡγεμόνος. — Καὶ δ' συναθροίσας τοὺς λόκους, ἐξηκολούθησεν, εἶνε ὁ ἱπποτὴς Διέτριχος Φελαγγχίμος, ἄλλοτε Στέφανος Εὐ-

δόματι τῆς αὐτοκρατείας, μεγάλην ἀμοιβὴν εἰς ὄντινα τὸ φέρει εἰς τὴν Μεγαλειότητά της.

Ὁ δ' Ὀθων μὴ ἀμφιβαλὼν ὅτι ὁ δακτύλιος, ὃν εὗρεν, ἦν ὁ ὑπὸ τῆς βασιλείσεως ἀπολεσθεὶς, ἔτρεξε πᾶσα αὐτὰ εἰς τὰ ἀνάκτορα, εἰδείξεν αὐτὸν εἰς τὸν ὑπασπιστὴν τῆς ἡμέρας, καὶ οὗτος, ἐκτελῶν τὴν διαταγὴν τῆς ἡγεμονίδος, ἥτις ἤθελε νὰ δώσῃ μόνῃ της τὴν ὑποχρεωθεῖσαν ἀμοιβήν, ὠδήγησε τὸν νέον εἰς τὸν κοιτῶνα της. Ὁ δ' αὐτοκράτωρ, εὐρισκόμενος τότε ἐκεῖ, προσεκάλεσε τὸν Ὀθωνα νὰ πλησιάσῃ καὶ τῷ εἶπε μετ' ἐρασμοῦ μειδίσματος. « Ἐπειδὴ φοβεῖσαι, τέκνον μου, τὸν θεὸν καὶ ἐμειπτεῖσαι εἰς τὸν λόγον τοῦ ἡγεμόνος σου, θέλω προσθέσει εἰς τὴν παρὰ τοῦ συζύγου μου ἀμοιβήν καὶ ἑτέραν παρ' ἐμοῦ, ὅποιαν προτείνεις· λέγε καὶ μὴ φοβεῖσαι. »

Ὁ Ὀθων ἐκλίνετο ἐν γόνυ, καὶ κύψας με σέβας τῇ κεφαλῇ, ἀπεκρίθη. « Ἀς ἐπιτρέψῃ πρώτον ἡ Υμετέρα Μεγαλειότης τὸν δούλον της νὰ τῇ διηγῇ τὴν ἱστορίαν. » Ὁ αὐτοκράτωρ ἐγάλαιε κατὰ πρῶτον εἰς τὴν παράδοξον ταύτην ἀρχήν, γενόμενος δ' εἰς τα σθενέστερα, διέταξε νὰ δώσωσιν εἰς τὸν Ὀθωνα ταπεινὸν κάθισμα καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι ἦτο ἐτοιμος νὰ τὸν ἀκούσῃ· τότε δ' ὁ νέος ἤρχισεν ὡς ἐξῆς με φωνὴν διελὴν μὲν, ἀλλ' οὐχὶ περιπεπλεγμένην.

— Ἐν μικρᾷ κοιλάδι, ποιμὴν, τις ἐξῆς εὐτυχῶς ἐν μέσῳ τοῦ εἰρηνικοῦ ποιμνίου του· ὅταν τὰ πρόβατα ἐδρασκον εἰς τὸ τρυφερόν χορτόν, ἐκεῖνος ἐκάθητο παρ' αὐτὰ καὶ ἐτρώγε τὸν ἄρτον του, καὶ ὅταν τὰ ἐπὸ τίζεν, ἔπινεν εἰς τὴν αὐτὴν μεσὶ αὐτὰ πηγὴν, ἐπεδὲ τὰ ἡγάπα προστριλῶς καὶ ἐφρόντιζε ν' ἀπομακρύνῃ αὐτῶν πᾶν εἶδος κινδύνου. Ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς του, ζηλιώσας τὴν εὐτυχίαν του, συνήθροισεν ἐν τῷ δάτει ἀγέλην λύκων καὶ τὴν ἀπέλυσε εἰς τὴν ἡττοχὸν κοιλάδα· οἱ λύκοι κατέρχοντο τὰ πρόβατα καὶ ἐλεηλάτησαν τὰς νομάς, συλλαβῶν δὲ τὸν ποιμένα ὁ ἐχθρὸς του τὸν ἐφυλάκισεν εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν, ἀφ' ἧς μόνον μετὰ πολλὰ ἐτη ἐξῆλθε διὰ τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ υἱοῦ του. Ἀλλ' ἂν καὶ ὁ ποιμὴν ἐλευθερώθῃ, τὸ ποιμνίον τοῦ ἀπωλέσθη, καὶ τὰ ἀγαθὰ του εἰσὶν ἐτι εἰς χεῖρας τοῦ ἄρπαρος.

Ὁ Ὀθων ἐσιώπησεν. Ὀλὼν τὰ βλέμματα προσηλῶθησεν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ πάντες περιέμενον ἀνυπομένως τὸ τέλος τῆς ἱστορίας ταύτης, ἥς οὐδεὶς ἐνόησε τὴν ἀλληγορίαν. Ὁ δ' αὐτοκράτωρ, ἐπίσης ἐπιθυμῶν νὰ γνωρίσῃ αὐτὴν παρεκάλεσε τὸν Ὀθωνα νὰ τῷ τὴν ἐξηγήσῃ. Καὶ ὁ νέος ἐγειρόμενος, — Μεγαλειότατε, εἶπε μετὰ σκεπτικῆς συγκινήσεως, ὁ ποιμὴν οὗτος, ἄριστος φύλαξ εἰρηνικοῦ ποιμνίου, εἶνε ὁ δοῦλος Σας, Κόμης Ἑρρίκος Βαλδοβέργου, υἱὸς τοῦ Κόμητος Ῥυδόλφου Φαλκεμβέργου, αὐτὸς ὅστις ἐν ἱπποτικῷ ἀγῶνι ἐκέρδισε ποτὲ τὸ βραβεῖον τῆς ἐπιδεξιότητος καὶ τῆς ἀνδρείας, εἰς ὃ ἡ Υ. Μ. ἐνόησε νὰ προσθέσῃ τὸν παρόντα δακτύλιον. Ταῦτα λέγων, παρουσίατεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα τὸν δακτύλιον, ὃν τῷ ἔδωκεν ὁ Θεοδῶρας, καὶ ἐφ' οὗ ἦν ἐγκεκαυγμένον τὸ μονογράμματον τοῦ ἡγεμόνος. — Καὶ δ' συναθροίσας τοὺς λόκους, ἐξηκολούθησεν, εἶνε ὁ ἱπποτὴς Διέτριχος Φελαγγχίμος, ἄλλοτε Στέφανος Εὐ-

λανδόρφος, ὁ ὑπὸ τοῦ πατρός μου ἡττηθεὶς ἐν τῷ ἀγῶνι. «Ὁ αὐτοκράτωρ καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν δὲν ἠδύνατο νὰ συνέλθωσιν ἀπὸ τὴν ἐκτασίαν των. Πρὸ πολλοῦ δὲν ἠκούετο ὁ Στέφανος Βυλνδόρφος, καὶ οὐδεὶς ἀνέβηκεν ὅτι ἠλάσεν ὄνομα καὶ διαμονὴν ὡς πρὸς τὸν Κόμητα δὲ Βαλδοβέργην, ὅστις ἐκουσίως μεταβὰς ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς Βοιμαίας εἰς τὸ κέντρον τῶν δατῶν τῆς Σουαβίας, μετέβαλεν ὡσαύτως ὄνομα, ἢ ἀνέβηκεν εἰς τὰς ἐπιβουλὰς τοῦ ἀσπιδόου ἐχθροῦ του, ἐνόμιζον ὅτι ἄρρητε τὴν Γερμανίαν ἢ ἐνωθῇ μετὰ τῶν σταυροφόρων, καὶ ὅτι ἀπωλέσθῃ ὁμοῦ μὲ πλῆθος ἄλλων ἱπποτῶν, ὧν ὁ θάνατος ἦτο γνωστός.

—Παρηγορήτου, υἱέ μου, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ λίαν λυποῦμαι διότι δὲν ἀπέδωκα ταχύτερον δικαιοσύνην εἰς τὸν εὐγενῆ πατέρα σου· ἡ μεταβολὴ τοῦ ὀνόματος τοῦ καὶ ἡ διαδοθεῖσα φήμη ὅτι ἀνεχώρησεν εἰς Ἱερουσαλὴμ μ' ἐμπόδισαν νὰ μάθω τὴν ἀλήθειαν· ἀλλ' ἤδη, ὅτε αὕτη ἐγνώσθη, θέλω προσπαθῆσαι νὰ τῷ ἀποδώσω ὅλα τὰ δίκαια καὶ τὰ ἀγαθὰ του. Μὴ ὁμιλῇς πλέον ἀλληγορικῶς, καὶ διηγῆτόν μου λεπτομερῶς πάντα τῆς οἰκογενείας σου τὰ συμβάντα.

Ὁ Ὁθων ἐκάθησε τότε ἐκ νέου καὶ ἤρχισε νὰ διηγῆται τὴν ἱστορίαν τῆς οἰκογενείας του διὰ τοσοῦτον συμπαθοῦς τρόπου καὶ μετὰ τοσαύτης συγκινήσεως, ὥστε οἱ ἀκροαταὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κρατήσωσι τὰ δάκρυά των. Ὅταν δ' ἐτελείωσεν, ὁ αὐτοκράτωρ τῷ ἔδωκε νὰ φιλήσῃ τὴν χεῖρα του καὶ ἀπερίσταν νὰ τῷ προσφέρει στρατεύμα πολυάριθμον, ἵνα προσβάλῃ μόνος τὸν Διέτριχον εἰς τὴν φωλεάν του, φέρῃ αὐτὸν αἰχμάλωτον ἐνώπιον τῆς Αὐλῆς.

Τὴν ἐπαύριον λοιπὸν ὁ Ὁθων ἠλάσεν τὰ ἀπ' αὐτοῦ ἱερακονόμου ἐνδύματα μὲ ἱπποτικὴν πανοπλίαν καὶ ἐπὶ κεφαλῇ ἱσχυροῦ ἀποσπάρματος ἱππέων, ἐπανελάβε τὴν πρὸς τὸν Ῥήνον ὁδόν.

Ἐντούτοις ὅταν, τὴν ἐπαύριον τῆς φυγῆς τοῦ Κόμητος Βαλδοβέργου, ὁ Βυρκάρδος ἐπορεύθη νὰ τῷ δώσῃ τὴν συνθήκην τροφῆν, μεγάλην ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς του διότι δὲν τὸν εὗρεν. Ἐρευνήσας δ' ὅλον τὸ δωματίον, ἀνεκάλυψε τέλος τὴν ἄκραν τῆς σχοινίνης κλίμακος, ἣν ὁ κόμης εἶχε δεδεμένην εἰς τὸν πόδα τῆς κλίνης του· ἐννόησε λοιπὸν τότε καλῶς, ὅτι ὁ κόμης ἐτόλμη διὰ τῆς θυρίδος, ἀλλὰ δὲν ἔδυνάτο νὰ φαντασθῇ, πόθεν ὁ αἰχμάλωτος οὗτος ἐπρομηθεύθη τὸ σχοινίον ἐκεῖνο, καὶ κύψας σκυθρωπῶς τὴν κεφαλὴν. — Ἐφάνισθον εἶπεν, ἐὰν ὁ Κύριος μου μάθῃ τὴν δραπέτευσιν ταύτην, ἐπειδὴ θέλει τὴν ἀποδώσει εἰς μόνον ἐμέ, ὅστις ἤμην ἐπιφορτισμένος τὴν φυλακὴν τοῦ Κόμητος. Ἀλλὰ μόλον τοῦτο μοὶ μένει ἐτι μέσον σωτηρίας, νὰ μὴ εἶπω δηλ. τίποτε εἰς τὸν Κύριον μου, καὶ νὰ τὸν ἀρῇτω νὰ πιστεύῃ ὅτι ὁ αἰχμάλωτος εἶνε πάντοτε ἐνταῦθα· εἰς δὲ τὴν κυρίαν μου, ἵνα μὴ ἐπιθυμῇ νὰ βλέπῃ ἐκεῖνον ὃν τοσοῦτον ἠγάπα, θέλω εἶπει, ὅτι ὁ σύζυγός της μὲ διέταξε νὰ διπλασιάσω τὴν ἐπαγρύπνησιν. Ἡ δ' ἀπουσία τοῦ μικροῦ ἐκείνου ἱερακονόμου μαρτυρεῖ ὅτι δὲν εἶνε ξένος εἰς τὸ δουτύχημα τοῦτο, διότι ἐξελεῖται χθὲς τὸ ἑσπέρας τοῦ πύργου, δὲν ἐπαγγέλλετο. Δὲν ἠδύνατο ὁμοῦ νὰ εἰσέλθῃ ἐδῶ,

διότι ἡ κλεῖς τοῦ δωματίου τούτου οὐδέποτε ἔλειψε τοῦ θυλακίου μου, καὶ βεβαίως δὲν θ' ἀνεβρίχθη τὸ μῆκος τοῦ τοίχου, ἵνα δώρῃ εἰς τὸν αἰχμάλωτον τὴν ἐπάρτατον ταύτην κλίμακα.

Ἐξήγαγεν ἔπειτα ὁ Βυρκάρδος τὴν κλίμακα καὶ ἀφ' οὗ ἐκλείσεν ἐπιμελῶς τὴν θύραν, εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον του, ὅπου ἔκρυψε τὴν κιθάραν καὶ τὰ κλωβία, τὰ ὑπὸ τοῦ Ὁθωνος καταλειφθέντα ἐκεῖ, θέλων οὕτω ν' ἀφανίσῃ πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο ν' ἀνακαλέσῃ τὸν μυστηριώδη ἐκεῖνον ἀγνώστον.

Τρεῖς δ' ἐβδόμαδες παρήλθον ἔκτοτε, καὶ ὁ Βυρκάρδος συνέχαιρεν ἤδη ἐκυτὸν διὰ τὴν ἐπίνοιαν του, ὅταν, ἐν τῷ μέσῳ νυκτός θυελιώδους, ἡ εἰς τὰ ὀπλα πρόσκητις ἐξύπνισεν αὐτόν. Ἐγείρεται περίφοβος, ἀκούει τὰς κραυγὰς τῶν ἐντὸς αὐτοῦ τῶν αὐλῶν τοῦ πύργου μαχόμενων, καὶ φρονίμως ποιῶν πορεύεται νὰ συσπειρωθῇ εἰς τὸ βῆθος τῆς σιταποθήκης. Ὁ προσβῆλτων ἦτον ὁ Ὁθων, ὅστις, δημηρεύσας εἰς παρήμερον μέρος τοῦ δάτους, ἐξῆλθεν αὐτοῦ τὴν νύκτα, καὶ, ὠρλούμενος ἀπὸ τὸν θόρυβον τῆς καταγίδος, εἰσχωρήσας μετὰ τοῦ στρατεύματος του εἰς τὸν πύργον, δ' εἰσόδῳ ὑπεραπνεύμενος μόνον ὑπὸ μιᾷ στενῇ θύρᾳ, ἦν τῷ ὑπέδειξεν ὁ Ῥυπέρτος.

Φιλάντες εἰς τὰς αὐλὰς, οἱ στρατιῶται τοῦ Ὁθωνος ἀρῆκαν φρικτῶς κραυγὴν, οἱ δὲ στρατιῶται τοῦ Διέτριχου ἐκπλαγέντες δὲν ἔκαμαν εἰμὴ ἀθηνῆ ἀντίστασιν· τότε ὁ Ὁθων ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ νικηφόρου στρατεύματος του, ἔτρεξε νὰ ζητήσῃ τὸν ἱππότην εἰς τοὺς θαλάμους του, διότι ἔσπυσε νὰ τὸν καταλάβῃ ζῶντα. Ὁ Διέτριχος ἠθέλησε νὰ ὑπερασπισθῇ, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀρῶπιζθη καὶ ἐδέθη, καὶ ὅταν τὸ ἐξηγριωμένον βλέμμα του ἀπῆντησε τὸ τοῦ Ὁθωνος — Διέτριχε, τῷ εἶπεν οὗτος μὲ ἀναγνωρίζεις; θεωρήσων με καλῶς διότι καὶ ἄλλοτε μὲ εἶδες· εἶμαι ὁ ἱερακονόμος, ὅστις σοὶ ἐπώλησεν, οὐχὶ πρὸ μικροῦ, ὥραϊον πτηνὸν ὑπ' οὗ τοσοῦτον εὐχαριστήσης. Ἀλλὰ δὲν γνωρίζεις ἐτι τὸ ὄνομα μου καὶ σοὶ τὸ λέγω· καλοῦμαι Ὁθων, καὶ εἶμαι υἱὸς τοῦ Κόμητος Βαλδοβέργου, ὃν εἶχες τοσοῦτον χρόνον αἰχμάλωτον, καὶ τὸν ὁποῖον ἐξέβαλον τῆς φυλακῆς, διὰ τῆς βοήθειάς τοῦ τιμωροῦντος τὸ ἔνοχον καὶ δικαιοῦντος τὸν ἀθῶον.

Ὁ Διέτριχος ἐσκίρτα ὑπὸ λύττης, καὶ ἐπρόφερε τὰς τρομεροτέρας ἀράς ἐναντίον τοῦ Ὁθωνος καὶ τοῦ Θεοῦ.

— Βλασφήμει, τῷ εἶπεν ὁ Ὁθων, αἱ ἀραὶ σου εἰσὶν ἀνωφελεῖς· γνῶρισον μᾶλλον τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ, βαρυνθέντος τὸ ἐγκλήματά σου καὶ δικαίως ἀμείβοντος σὲ διὰ πᾶν ὅ,τι ἐπραξας εἰς τοσοῦτους ἀθῶους. Σοὶ χαρίζω τὴν ζωὴν, ἵνα ἔχῃς καιρὸν νὰ ἐλθῇς εἰς σεαυτὸν, καὶ νὰ ζητήσῃς παρὰ τοῦ ὑψίστου συγχώρησιν, ἥς ἔχεις μεγάλην ἀνάγκην.

Ἀφοῦ δὲ συνέλαβε τὸν Διέτριχον, οὗτινος οἱ μικροὶ μυκηθμοὶ ἀντήχουν εἰς ὅλους τοῦ πύργου τοὺς θόλους, ὁ Ὁθων εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον τῆς Μαρίδης, ἵνα τὴν παρηγορήσῃ καὶ τὴν καθυπαχάσῃ περὶ τῆς τύχης τοῦ συζύγου της. Τὴν εὖρε προσευχομένην μετὰ τῆς θυγατρὸς της· μεγάλη δ' ὑπῆρξεν

ἡ ἐκπληξίς της, ὅταν ἀνεγνώρισεν τὸν ἱερακονόμον, καὶ, μ' ὄλην τὴν λύπην, ἣν ἔδοκίμαζε διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ συζύγου της, ἐσπευσεν ὁμοῦ νὰ συγχάσῃ τὸν Ὁθωνά διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ πατρός του. Ὁ Ὁθων ἀφ' ἑτέρου τὴν διεβεβίωσε περὶ τῆς πρὸς τὸν Διέτριχον καλῆς διαθέσεως του, ὅτι δηλ. θὰ τὸν ἔχη αἰχμάλωτον μόνον μέχρις ὅτου, ἐπανελεῖται εἰς κρείττονα αἰσθήματα, ἀξιώθῃ, διὰ τῆς ἐπεικίας τοῦ αὐτοκράτορος, ν' ἀναλάβῃ τὴν κυριότητα τῶν ἀγαθῶν του, ὧν ἕως τότε θὰ φυλάττει αὐτὴ τὴν ἀπολαβήν.

Ὁ Ὁθων ἐκάλεσεν εἰτα τὸν Ῥυπέρτον ὅς· ἐξέπληχθη μαθὼν τὰς εἰς τὸν πύργον ἐπιγενομένας μεταβολὰς, καὶ ἐτι μᾶλλον ἰὼν ἐκυτὸν ὀνομασθέντα διαδοχῶν τοῦ Βυρκάρδου εἰς τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ οἴκου.

ΚΕΦ. Ι.

Μυστήρια σαφηνιζόμενα.

Ὁ ἥλιος ἐκρύπτετο ἤδη ὀπίσθεν τῶν Ἀλπεων, καὶ τὰ σκότῃ τῆς ἐσπέρας καθήρχοντο ἐπὶ τῶν κοιλάδων, ὅτε προσκυνητὴς τις εἰσῆρχετο εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Κλαυδίου. Μαῦρον ἐνδυμα ἐκάλυπτεν αὐτὸν ἀπὸ νεφελῆς μέχρι ποδῶν, πῖλος πλατύχειλος ἐσκάζετο τὸ μέτωπόν του, εἰς δὲ τὴν χεῖρα εἶχε βράβδον δάωδῃ ὁ Κλαύδιος ἠγέρθη, καὶ πορευθεὶς εἰς ὑπαντήτιν αὐτοῦ τὸν ἠρώτησε μετὰ σεβασμοῦ τί ἤθελεν. Ὁ δὲ προσκυνητὴς ἀπερίβη ὅτι ἐπέθυμε νὰ ἱδῇ ἅγιον ἐρημίτην, γνωστὸν εἰς ἅπαντας τὴν χώραν ὑπὸ τὸ ὄνομα ὁ πάτερ-Μακάριος. — Δὲν ἠδύνασθε κάλλιον ν' ἀπευθυνθῆτε, εἶπεν ὁ Κλαύδιος, καθότι ἐγὼ αὐτὸς ὁδηγῶ κατ' ἐκάστην εἰς τὸ σπήλαιόν του τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ τὸν ἴδωσι προσκυνητάς, καὶ ἐὰν ἡ μέχρι τοῦ σπηλαίου ἀπόστασις δὲν ἦτο μακρὰ, καὶ ἡ προσεγγίζουσα νύξ δὲν σᾶς ἐρόβιζε, ἤθελον ἀμέσως σᾶς ὁδηγήσει ἐκεῖ. Ὁ προσκυνητὴς ἐδέχθη εὐχαρίστως τὴν πρότασιν τοῦ πορθημέως, καὶ ἐνῶ ὁ Κλαύδιος ἠτοίμαζε τὴν λέμβον του, ἡ Ῥόζα προσέφερεν εἰς τὸν πατρίδωτον λιτὸν δειπνον, ὃ ἐκεῖνος ἐτρώγε μετὰ πολλῆς ὀρέξεως.

Μετ' ὀλίγον δ' ὁ Κλαύδιος εἰσῆλθεν εἰς τὴν καλύβην, λέγων τῷ προσκυνητῇ ὅτι ἔπρεπε ν' ἀναχωρήσωσιν ἀμέσως, ἐὰν ἤθελον νὰ φθάσωσιν ἐν καιρῷ εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην, πρὶν ἡ καταστῇ ἐπικύνδυνος· ἡ δ' ἀδελφὴ δὲ ἐχηματίζοντο ἤδη νέφη, προμηνύοντα ὅτι προσήγγιζε τρομερὰ καταιγίς. Ὁ προσκυνητὴς ἠκολούθησεν ἀμέσως τὸν πορθημέα, καὶ μετὰ σύντομον καὶ εὐχάριστον πλοῦν, ἡσύχου καὶ οὐρίου ἀνέμου βοηθοῦντος τὴν λέμβον, ἔρθασαν εἰς τὴν ἀντικρὺ ὄχθην, ὅπου μόλις ἤραξαν καὶ ἐξεβράχῃ ἡ θύελλα πανταχόθεν.

Ἀποδόντες δ' ἐτάχυναν τὸ βῆμα των, ἵνα φθάσωσιν εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ ἐρημίτου πρὶν ἡ ἀρχίσῃ ὁ

ἐπικείμενος ὑετός, καὶ ἀφοῦ μετὰ κόπου ἀνῆλθον τὸν κρημνῶδη ἀνῆρορον, τὸν διελιστόμενον μεταξὺ τῶν βράχων καὶ τῶν πευκῶν, αἵτινες περιεκύκλουν καὶ ἐκάλυπτον τὸ ὄρος, ὁ Κλαύδιος ἐστάθη καὶ ἔδειξε τῷ προσκυνητῇ τὸ παρεκκλήσιον, ἐν ᾧ κατὰ πάσαν κυριακὴν ὁ μοναστὴς ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς πολυάριθμους ἀκροατάς, οὓς ἔλκυε περὶ αὐτὸν ἡ φήμη τῆς ἀγιότητος του· προχωρήσαντες δ' ἐτι βήματα τινα εἰς τὰ πρότω, ἠτένισαν αὐτὸ τὸ σπήλαιον, εἰς τὸ βῆθος τοῦ ὁποῖου ἐρώτιζεν ἀμυδρῶς λυχνία. «Ἐνταῦθα, εἶπεν ὁ Κλαύδιος, κατοικεῖ ἐκεῖνος ὃν ζητεῖτε, καὶ ἐπειδὴ δὲν σᾶς περιέμενε, πηγάζω νὰ σᾶς ἀναγγείλω. Ἐνῶ δ' ἠτοιμάζετο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ σπήλαιον, ὁ προσκυνητὴς τὸν ἐμπόδισε, διότι ταυτοχρόνως φωνή ταπεινὴ καὶ γλυκεῖα, ἀλλ' ἐξησθενισμένη ὑπὸ τοῦ γήρατος, ἤρχισε νὰ ψάλλῃ εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ σπηλαίου εὐτελεῖς ᾄσμα.

— Θεέ μου! τί ἀκούω, τὸ ᾄσμα τοῦτο εἶνε τὸ αὐτὸ μὲ τὸ παρὰ τοῦ πατρός μου συνεχῶς ἐπαναλαμβάνόμενον· εἶπεν ὁ προσκυνητὴς, καὶ δάκρυα ἔσταξαν ἐπὶ τῶν παρεῶν του, ἐν ᾧ δολόκληρος ἡ ψυχὴ του συνεκινήθη.

Ἐντοσούτω δ' ἡ λυχνία ἤρχισε νὰ κινῆται, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐράνη εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ σπηλαίου ὁ πάτερ-Μακάριος, ὅστις παρατηρήσας τὸν προσκυνητὴν, προῖθη εἰς ὑπάντησιν αὐτοῦ, καὶ προτείνας εὐμενῶς τὴν χεῖρα τὸν παρεκάλεσε νὰ εἰέλθῃ εἰς τὸ ταπεινόν του ἐνδίαίτημα, ἐνῶ ὁ Κλαύδιος, ἀποχαιρετήσας τὸν ἐρημίτην, ἐπανελάβε τὴν πρὸς τὴν λίμνην ὁδόν του.

Τὸ ἰδίως σπήλαιον, καίτοι στενόν, ἦτο ὁμοῦς πρόσφορον καὶ εὐχάριστον, ὡς μόνον δ' ἐπιπλα εἶχε κυκλωτερῇ τράπεζαν ἐκ ξύλου δρυὸς, θρονίον ἀτέχνως κατεργασμένον, παρὰ τῇ τραπέζῃ κλίνην σιδηρᾶν καὶ ἐπ' αὐτῆς πενιχρὸν τάπητα. Μετ' αὐτοῦ δὲ συνεῖχτο ἕτερον σπήλαιον, ἐνθα ὁ ἐρημίτης διετήρει πάντοτε ἐστρωμένην καὶ δευτέραν κλίνην διὰ τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτὸν ξένους. Ἐνῶ δὲ ὁ προσκυνητὴς ἐξέταζε μετὰ προσοχῆς πάντα τὰ περὶ αὐτόν, ὁ μοναστὴς συνήθειζεν ὅτι ἄριστον περιεῖχε τὸ λιτόν του ὀψοφύλακτον, καὶ μετ' ὀλίγον ἔθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης τὸ δειπνον αὐτοῦ καὶ τοῦ ξένου του, ἐξ ἄρτου, καρπῶν καὶ μέλιτος, εἰς ᾧ κατ' ἐξαιρέσιν προστετέθη καὶ κρατὴρ μὲ ὀλίγον καλὸν οἶνον.

— Πλησιάζετε ἤδη παρὰ ταύτῃ τῇ τραπέζῃ, εἶπεν ὁ Μακάριος, καὶ ἐὰν σᾶς ἀρέσκει τὸ ὀλίγον τοῦτο ὃ δύναμαι νὰ σᾶς προσφέρω, δέχθητε αὐτὸ ὡς δῶρον φιλικῆς ἐλεημοσύνης, διότι ὡς τοιοῦτον τὸ προσέβουσι καὶ εἰς ἐμὲ οἱ ἀγαθοὶ κάτοικοι τῆς κοιλάδος.

— Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς εἶπω, ἀπεκρίθη ὁ προσκυνητὴς, ὅτι μοὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ δειπνήσω, ἐὰν πρότερον δὲν λάβω πληροφορίας περὶ ἀτόμου, ὃ μοὶ εἶνε προσφιλέστερον καὶ αὐτῆς ἀκόμῃ τῆς ζωῆς μου.

— Σας ἀκούω λίαν εὐχαρίστως, εἶπεν ὁ ἐρημίτης, καὶ θέλω εἰσθαι εὐτυχὴς ἂν δυνηθῶ νὰ σᾶς παρηγορήσω.

λεπτά, ἡδυνήθη συνελθὼν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν του νὰ
σηγηθῇ τὰ συμβάντα του ὧν ἡ περίληψις εἶνε αὕτη.

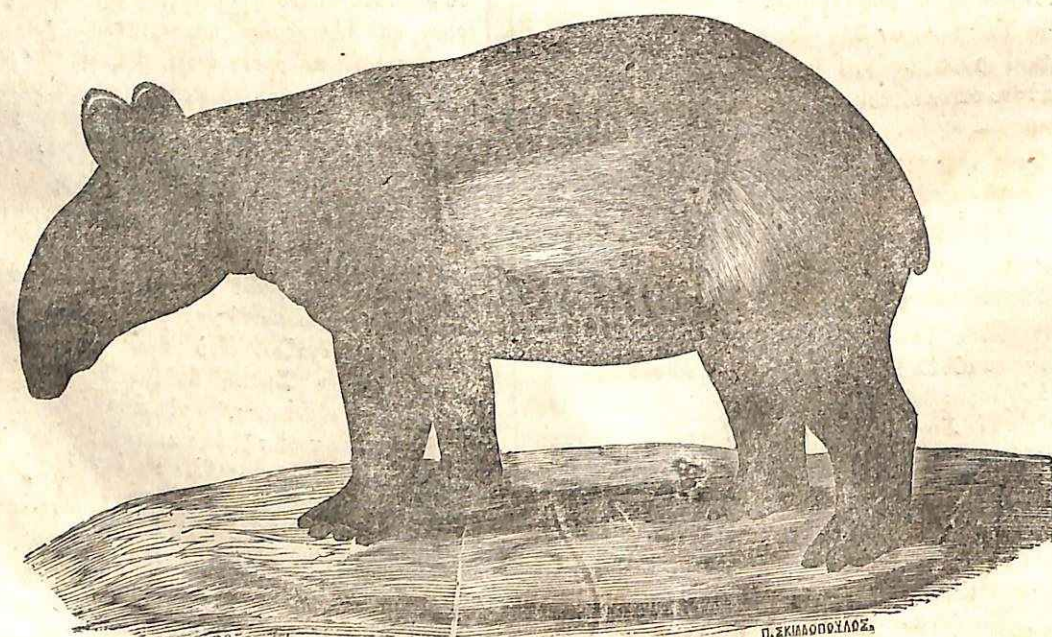
δ. Ὁ Λουϊτκόλδος (α) νομίσας ὅτι ἐξέπνευσε, τὸν
κατέλειψε καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν συμπλοκὴν, οἱ δὲ ἵπποις
τοῦ Βύλανδόρφου, ἀναγνώρισαντες τὸν ἐχθρὸν τοῦ
κυρίου των τὸν ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν· ἀλλὰ συγκρου-
σθέντες καὶ νομίζαντες αὐτὸν νεκρὸν, τὸν ἄφησαν εἰς
τι δάσος, ἐν ᾧ ξυλοτόμος, εὐρὼν αὐτὸν ὀλίγον ἐπειτα
καὶ παρατηρήσας ἐπ' αὐτοῦ σημεῖα ζωῆς, τὸν ἔφε-
ρεν εἰς τὴν καλύβην του, ὅπου διὰ τῶν περιποιήσεων τοῦ
χωρικοῦ ἐθεραπεύθη, καὶ μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ
του, διαδιδόντα βιβαίως ὑπὸ τοῦ ἀπίστου Βύλανδόρφου,
ἀπεφάσισε νὰ καταλείψῃ τὴν Βορμίναν καὶ νὰ φροντίσῃ
μόνον περὶ τῆς ψυχικῆς του σωτηρίας. Ἐπισκερθεὶς
λοιπὸν τοὺς τάφους τῶν Ἀποστόλων, ἀπεσύρθη εἰς
Ἑλβετίαν, ὅπου διήνυσεν ἐπὶ μακρὸν ἀσκητικὸν καὶ
ἅγιον βίον, καὶ ὅπου ἐμελλε νὰ ὑποστῇ τὴν παραδοξὴν
ἐκείνην ἀναγνώρισιν.

Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς διηγήσεώς του, εἰσῆλθε μετὰ
τῆς οἰκογενείας του καὶ τῶν χωρικῶν εἰς τὸ ἐκκλη-
σίδιον, ἐν ᾧ, ἂν οὐ εὐχαρίστησε παρθέμως τὸν ὕψι-
στον, ὠρετῆθη ὑπὸ τῆς ἰδίας του περιστάσεως ν' ἀ-
ναπτύξῃ εἰς τοῦ ἐκπεπληγμένου παρεστηκότας τὴν
θείαν παντοδυναμίαν καὶ παντοφάναν.

Ἐπίλογος.

Ὁ Μακάριος κατεπεύθη τελευταῖον νὰ ὑπάγῃ μετὰ
τοῦ υἱοῦ του εἰς Γερμανίαν. Ὁταν δ' ἀνεχώρει δὲ
Κόνης, ἡχαρίστησε τοὺς ἀγαθοὺς κατοίκους διὰ τὰς
πρὸς τὴν οἰκογενεὶάν του χάριτας, καὶ οὗτοι ἄρ' ἐτέ-
ρου ἐκλαίον θερμῶς, καὶ παρεκάλεσαν τὸν ἐρημίτην
ἐπιστρέψας ν' ἀποθάνῃ ἐν τῷ μέσῳ των.

(2) 18. ἐν φυλλ. 46 τὸ Β'. Κεφ.

Ταπειρος Ἰνδός.

Ἀρῶν δ' ἔφθασαν εἰς Γερμανίαν, ὃ μὲν Ὁθων ἀν-
κοδόμησε τὸν πύργον τοῦ Βαλδοβέργου, ἐξ οὗ ἐπωνο-
μάσθη, ὃ δ' Ἐρρίκος ἀνέκτισε τὸν τοῦ Φαλκεμβέργου.
Μετὰ δὲ πέντε ἔτη ἐπανήλθον πάλιν εἰς Ἑλβετίαν, διό-
τι ὁ Μακάριος ἡθάρθη τὸ τέλος τοῦ προσηγγίζον, καὶ
ὁ Ὁθων ἐκόμισε μετ' αὐτοῦ τὸν Διέτριχον μετὰ τῆς
οἰκογενείας του. Ὁ δὲ γέρον, συγχωρήσας τὸν γάμον
ταμεληθέντα ἤδη ἐντελῶς, καὶ εὐλογήσας τὸν γάμον
τοῦ Ὁθωνος μετὰ τῆς Ἀγνῆς, ἐτελεύτησε μετὰ τινος
ἡμέρας ἐν εἰρήνῃ, καθὼς ἔζητε ἐν ἀνιότητι· ἐτάφη δὲ
εἰς τὸ αὐτὸ παρεκκλήσιον, ἐν ᾧ διήλθε τοσοῦτον χρόνον
προσευζόμενος, καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου του ἐχάραζεν ἡ
οἰκογενεὶά του εὐσεβεῖς ἐπιτύμβιον.

ΤΑΠΕΙΡΟΣ ἸΝΔΟΣ.

Ὁ ἐν Ἀλγερίᾳ ἀνταποκριτὴς τῆς Πανδώρας
οὗτινος τὴν περὶ λεόντων ἐπιστολὴν ἐδημοσι-
εύσαμεν διὰ τοῦ προηγούμενου φυλλαδίου, ὡ-
μίλησε μετὰ τῶν ἄλλων καὶ περὶ τῶν παντοίων
θηρίων τοῦ ἐν Παρισίοις νεοδημήτου θηριοτρο-
φίου τοῦ Κ. Καρόλου. Τὸ περιεργότατον τοῦτο κα-
τάστημα ἐλκύει καθ' ἑκάστην τὴν κοινὴν προσ-
οχὴν, ὅχι μόνον ἐνεκα τῆς ἀφοβίας καὶ ἐπιδε-
ξιότητος τοῦ Καρόλου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν σπα-
νιότητα τῶν ζώων δι' ὧν πλουτίζεται ἀδιακόπως.
Πρὸ τινων μάλιστα μηνῶν ἔφερεν ἐξ Ἰνδῶν καὶ
τὸν ὠραιότατον ταπειρον τοῦ ὁποίου τὴν εἰκόνα
παριστᾷ το παρὸν ξυλογράφημα.

Ἡ Πανδώρα, ὁμιλήσασα ἄλλοτε περὶ τῶν
προκαταλυσμάτων τετραπόδων (Φυλλ. δ. Αἴ) ἂ.

νέφερεν ὀλίγα καὶ περὶ ταπειρῶν. Οἱ ὀσώζοντες
σκελετοὶ αὐτῶν ἀποδεικνύουσιν ὅτι ὑπῆρξαν πά-
λαι τὰ γιγαντωδέστερα πάντων τῶν θηρί-
ων ὅσα τρέφουσιν ἀμφοτέραι αἱ Ἰνδία· φαί-
νεται ὅμως ὅτι ἡ φύσις, ἐξασθενήσασα, προά-
γει πολὺ μικροτέρους τοὺς σημερινούς.

Ἡ ὄψις τοῦ τετραπόδου τούτου εἶναι πα-
ραπλήσιος τῆς τοῦ σάγγρου, καὶ τὸ χροῖμα δι-
πλοῦν· ἡ μὲν κεφαλὴ, ὁ τράχηλος, οἰῶμοι καὶ
ἡ οὐρὰ εἶναι μαύρα, ἡ δὲ ῥάχις, τὸ ὀρροπύγι-
ον, ἡ κοιλία, αἱ πλευраὶ, καὶ τὰ ἄκρα τῶν ὠ-
τίων λευκά. Πρὸς τὴν ἄκραν τοῦ προσώπου, ἂν-
τι ῥύγχους, ἔχει μικρὰν προβοσκίδα μυώδη, τὴν
ὁποίαν ἐκτείνει ἢ συστέλλει, ὡς ὁ ἐλέφας, κα-
τὰ θέλησιν, ἥτις ὅμως στερεῖται τῆς δυνάμεως
τοῦ δρᾶν τεταῖ. Τὸ μῆκος του εἶναι τριῶν μέ-
τρων, καὶ τὸ ὕψος ἐνὸς καὶ ἡμίσεως, τὸ δὲ σῶ-
μα ὀγκώδες καὶ βραχὺ, καὶ τὸ ὀρροπύγιον πλα-
τύτατον. Ἔχει δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν ὀστώδη
καὶ δυνατὴν, τοὺς ὀφθαλμοὺς μικροὺς, τὰ ὦτα
μακρὰ καὶ εὐκίνητα, καὶ τοὺς πόδας παχείς,
τέσσαρας μὲν δακτύλους ἔμπροσθεν, τρεῖς δὲ
ὀπίσθεν ἔχοντας, καὶ ὄνυχας βραχεῖς καὶ στρογ-
γύλους. Εἶναι εἰς ἄκρον μείωρος, ἀραιόμαλλος
καὶ μαλακότριξ, καὶ διατεταται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ
ἐντὸς τῶν δασῶν τῆς Χρυσῆς χερρόνησου (Ma-
iacca) καὶ τῆς νήσου Συμάτρας, ἀσπαζόμενος
τὸν μονήρη βίον καὶ τὰ ἔλη, ἐντὸς τῶν ὁποί-
ων κυλίστα ὡς οἱ χοῖροι. Βαδίζει μὲ ταχύτη-
τα, κολυμβᾷ μ' εὐστροφίαν, καὶ τρώγει ὀπώρας,
ρίζας ἀγρίας καὶ φυτὰ τρυφερά. Δειλὸς καὶ
χειροθήης ἐκ φύσεως, ἐκτιθασσέεται πολλὰ εὐ-
κόλως, δὲν προσβάλλει ποτὲ τοὺς ἀνθρώπους,
ἀλλὰ μάλιστα φεύγει μακρὰν αὐτῶν.

Οἱ Ἰνδοὶ ἀγαπῶσι τὸ κρέας του, ἂν καὶ ξη-
ρὸν καὶ ἄνοστον, καὶ μεταχειρίζονται τὸ σκλη-
ρότατον δέρμα του εἰς διαφόρους οἰκειασμοὺς ἢ
νάγκας.

ΚΑΡΟΛΟΣ Α',

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ.

(Συνέχεια. Ἰδε Φυλλ. 47.)

Καὶ ἤδη ἤρξατο νὰ λαμβάνῃ μορφήν ὡς τιμὴν καὶ
σύστασιν βούλευμά τι, τὸ ὁποῖον, ἐν ἀρχῇ τοῦ ἐμφυ-
λίου πολέμου, οὐδεὶς ἤθελε τολμήσει νὰ φαντασθῇ. Οἱ
δεσπόζοντες τοῦ ἔθνους ἄγριοι ἐκείνοι πολέμισται ἐμε-
λίτηται ἀπὸ τινων μηνῶν νὰ ἐπιτύχωσιν ἐκδίκησιν
φροδερὰν κατὰ τοῦ ἀίχμαλῶτος αὐτῶν βασιλέως. Τίς

πρῶτος συνέλαβε τὸ βούλευμα ἐκεῖνο; Ἡ θρησκομα-
νία τοῦ στρατοῦ ἐγένετο ἄρα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὄρ-
γανον τῆς φιλοδοξίας τοῦ ἡγεμόνος αὐτοῦ, ἡ τ' ἀνά-
παιιν ὁ στρατηγὸς ἠναγκάσθη νὰ θυσιάσῃ τὴν ἰδίαν
ἐφесιν εἰς τὴν παραφροσὴν τοῦ στρατοῦ; Ὁ Κρόμβελ
ἀπεφάνετο δημοσίᾳ, ὅτι αὐτὸς δὲν διέδυνε τὸ ἐπιχει-
ρημα, ὅτι αἱ πρῶται ἐπὶ τούτῳ πράξεις ἐγένοντο ἐν
ἀγνοίᾳ αὐτοῦ, ὅτι δὲν δύναται νὰ συμβουλευτῇ τὸ Παρ-
λαμέντον νὰ ἐπιχειρήσῃ τοιοῦτό τι, ὅτι ὅμως αὐτὸς
θέλει καθυποβάλλει τὰ αἰσθήματα του εἰς τὴν δύναμιν
τῶν περιστάσεων, αἵτινες διασπασαίνουσιν αὐτῷ τὴν
θέλησιν τῆς Προνοίας. Μέχρι πρὸ ὀλίγου ἐπεκράτησε
παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς νὰ θεωρῶσι τὰς διαδεδομένους
ταύτας ὡς ἀπόδειξιν τῆς συήθους ἀποδοδομένης εἰς
τὸν ἄνδρα ὑποκρίσεως. Ἀλλ' ὁ νεώτατος καὶ περιφα-
νέστατος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἱστορικὸς θεωρεῖ ποῦ
πιθώτερον, ὅτι ὁ Κρόμβελ ἠναγκάσθη νὰ υποκύψῃ
εἰς τὴν θέλησιν τοῦ στρατοῦ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι λέγει,
ὅτι ὁ Κρόμβελ ἐμελέτησε κατ' ἀρχὰς νὰ μετολαβήσῃ
μεταξὺ τοῦ θρόνου καὶ τοῦ Παρλαμέντου, καὶ νὰ ἀ-
νορθώσῃ τὴν πανταχόθεν κατάρρευσαν πολιτείαν διὰ
τῆς σπᾶνης, ὑπὸ τὸ κύρος τοῦ βασιλικῆς ὀνόματος.
Ἐπέμεινε δὲ εἰς τὸν σκοπὸν τούτον μέχρις οὗ ἠναγκά-
σθη νὰ τὸν παραιτήσῃ ἄρ' ἐὸς δὲ τὴν ἀντιπράκτου-
σαν διαθεσιν τοῦ στρατοῦ, ἄρ' ἐτέρου διὰ τὴν ἀμε-
τάτρεπτον ἐπιμονὴν τοῦ βασιλέως. Μία τοῦ στρατοῦ
μερίς ἀπῆται γεγωνυῖα τῇ φωνῇ τὴν κεφαλὴν παντός
προδότη ὅστις ἤθελε τολμήσει νὰ προτείνῃ συνδιπλ-
λαγὰς πρὸς τὸν Ἀγάγ. Συνωμοσίαι ἐπλάκηνται ἐν
αὐτῷ καὶ στάσι· ἐξεβρόχθη σοβαρὰ, καταβλήθη μὲν
ὑπὸ τοῦ Ὀλιβιέρου, δι' ἐπιτηδεύας χρητέως τῆς αὐστη-
ρότητος καὶ τῆς ἐπιεικειᾶς, καταστήσασα ὅμως πρό-
δηλον τὸν ἔτλατον κίνδυνον πάσης πρὸς τοὺς πολέμι-
τάς ἐκείνους ἐρίδος. Ἀρ' ἐτέρου ὁ Κάρολος δὲν
ἠδύνατο νὰ πεισθῇ, ὅτι τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος θέλει ποτέ
ἀληθῶς προσηύσῃ, ἀντὶ τῆς πατρικῆς κυβερνήσεως
τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἡγεμόνος, τὴν στρατοκρατίαν ἢ
γρίων καὶ ἀλλοκότων σφετεριστῶν. Καὶ εἰς τοῦτο
εἶχε δίκαιον, ἀλλὰ δὲν ἰνέει, ὅτι, εἰς τὴν κατάστασιν
εἰς ἣν περιήλθον ἡδὴ τὰ πράγματα, ὁ μόνος τρόπος
σοῦ νὰ σώσῃ καὶ ἑαυτὸν καὶ τὸν τόπον, ἦτο νὰ οἰκο-
νομήσῃ καὶ νὰ περιποιήσῃ τὸν παντοδύναμον τοῦ στρα-
τοῦ ἀρχηγόν. Ἐπεχίτησε μὲν τοῦτο, διὰ τὴν ἀπο-
στροφήν ὅμως τὴν ὁποίαν ἄλλως φυσικὸν ἦτο νὰ αἰ-
σθάνεται πρὸς ἄνδρα, μεγαλοφυῆ μὲν ἀλλὰ τοσοῦτον
καιρίας ἐπαγαγόντα εἰς αὐτὸν πληγὰς, περιέπεσαν
εἰς παγίδα, ἐπαγαγούσαν τὴν καταστροφὴν του. Ὁ
Κάρολος ἐπρότεινε εἰς αὐτὸν τὴν ἀρχιστρατηγίαν, τὸ
παράσημον τῆς περιτελειδίας, τὸ ἀξίωμα τοῦ κόμητος
Ἑσσεξίας καὶ τὸν διορισμὸν τοῦ γαυροῦ αὐτοῦ Ἰρέ-
τωνος ὡς ἀντιβασιλέως τῆς Ἰρλανδίας· προσέταται
ἐπεραιοῖτο τὴν τε σύζυγον αὐτοῦ καὶ τὴν θυγατέρα
εὐμένεστατα. Ἀλλ' ἐντούτοις ὁ Κρόμβελ πληροφ-
ρεῖται ἀπὸ τῶν κατακόπων τοῦ ὁποίου· εἶπεν ἐν
αὐτῷ τῷ βασιλικῷ κοιτῶν, ὅτι ἐπιστολὴ ἐπέμπετο
πρὸς τὴν βασιλίαν, διαλαμβάνουσα τοὺς ἀληθεῖς
τοῦ Καρόλου σκοποὺς, ὡς πρὸς τὸν στρατηγὸν καὶ
τοὺς ἀρχηγούς αὐτοῦ. Ἡ ἐπιστολὴ, ῥαφείσα ἐντὸς

ἐπιπίου, τὸ ὁποῖον ἔφερον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀνθρώπος μὴ εἰδὼς τὸ μυστήριον, ἔμελλε νὰ φθάσῃ περὶ τὴν δεκάτην ὥραν τῆς ἑσπέρας εἰς τὸ ἐν Ὀλδορνίφ ξενοδοχεῖον τοῦ κυανοῦ Σνάγγου, ὅπου ὑπῆρχεν ἱππεὺς ἔτοιμος διὰ νὰ φέρῃ τὸν κομιστὴν εἰς Δουβρον, ὅθεν ὁ φάκελλος ἔμελλε ν' ἀποσταλῇ εἰς τὴν Γαλλίαν. Ὁ Κρόμβελ καὶ ὁ Γρέτων ἀποφασίζουσιν ἀμέσως νὰ συλλάβωσι τὴν ἐπιστολήν· καὶ, μεταμεισθέντες εἰς ἀπλοὺς ἱππεῖς, ὑπ' ἐνός δὲ καὶ μόνου παρακολουθούμενοι στρατιώτου, ἀναχωροῦσιν ἀπὸ Οὐνδορτίου ἵνα μεταβῶσιν εἰς τὸ ὠριμένον μέρος. Ἀμα φθάσαντες, ἔβαλον τὸν στρατιώτην νὰ κατακοπεύτῃ εἰς τὴν θύραν, αὐτοὶ δὲ, εἰσελθόντες εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, περιέμενον ἐντὸς ἰδιαιτέρου δωματίου, πίνοντες ἐνταῦτοισι ζυθόν. Περὶ τὴν δεκάτην ὥραν ἐφάνη τῷ ὀντί ὁ κομιστὴς τοῦ γράμματος, φέρων ἐρίππιον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· εἰδοποιήθέντες δ' ἀμέσως, ἐξέρχονται τοῦ ξενοδοχείου, συλλαμβάνουσι τὸ ἐρίππιον, ἐπὶ τῷ προσάτει ὅτι εἶναι διαταγμένοι νὰ ἐξετάζωσι τὰ πάντα, ἀπάρχουσιν αὐτὸ ἐντὸς τοῦ ἰδιαιτέρου δωματίου, εὐρίσκουσι τὴν ἐπιστολήν, ῥάπτουσιν ἐκ νέου ἐπιμελῶς τὸ ἐρίππιον καὶ τὸ ἀποδίδουσιν εἰς τὸν περὶ σμένον κομιστὴν, λέγοντες αὐτῷ εὐθύμως, ὅτι εἶναι τίμιος ἄνθρωπος, καὶ ὅτι εἰσπορεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον του. Ἡ πληροφορία δὲν ἦτο ψευδής· ὁ Κάρολος ἐγραφε τῷ ὀντί εἰς τὴν βασιλίδαν νὰ μὴ ἀνησυχήσῃ διὰ τὰς παραχωρήσεις τὰς ὁποίας ἡδύνατο νὰ συναμολογήσῃ πρὸς τὸν στρατὸν, διότι, ἔλεγεν, ἀντὶ νὰ τιμήσῃ τὰ ἀνθρωπάκια ἐκεῖνα διὰ τῆς περισκελίδος, παρεσκευάζε μᾶλλον δι' αὐτοὺς τὸν περιλαίμιον δρόχον. Οἱ δύο στρατηγοὶ ἐκύτταξαν ἀλλήλους, καὶ, βεβαιώθέντες περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ Καρόλου διαθέσεως, ἀπῆλθον ἀμέσως εἰς Οὐνδορτίον πεπεισμένοι ὅτι δὲν ἡδύνατο πλέον νὰ συμβιβασθῶσι μετ' αὐτοῦ.

Τῷ ὀντί ὁ Κρόμβελ εἶχε ν' ἀποφασίσῃ, ἐὰν πρέπη νὰ ῥιψοκινδυνεύτῃ τὴν εὐνοίαν τῶν ὁπαδῶν, τὴν εὐνοίαν τοῦ στρατοῦ, αὐτὸ τὸ μεγαλεῖον, αὐτὴν τὴν ζῶν αὐτοῦ, ἀποπειρώμενος, καὶ ἴσως μεταίως, νὰ σώτῃ ἡγεμόνα, μὴ παιδόμενον νὰ συνδιαλλαγῇ εἰλικρινῶς μετ' αὐτοῦ. Ματὰ πλείστην ἀγωνίαν, καὶ μετ' ἀπαισίους οἰωνισμοὺς, καὶ μετὰ προσευχὰς θεοῦ, ὁ Κάρολος ἐγκατελείφθη εἰς τὴν τύχην αὐτοῦ. Ἡ θρησκομανία, ἡ ἰεολόγος ἐκείνη στρατοκρατία ἀπεράσισαν, ὅτι, παρὰ τοῦ ἀρχαίου τοῦ κράτους νόμου, καὶ παρὰ τὴν πάγκονον σχεδὸν τοῦ ἔθνους γνώμην, ὁ βασιλεὺς θέλει δικασθῇ καὶ καταδικασθῇ. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ τούτου, ἀνάγκη ἦτο προπάντων νὰ καταστρέψῃ ἅπαν τὸ καθεστὼς πολιτικόν, ἡ δὲ ἀνάγκη αὕτη ἦτο μᾶλλον ἀρεστὴ εἰς τοὺς πλείστους τῶν ἀνεξαρτήτων ἢ ἐπαχθῆς, διότι συνετέλει εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κυριωτάτου αὐτῶν σκοποῦ, τὴν ὁλοκληρῆ πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν τῶν πραγμάτων μεταβολήν.

Τῇ 29 Νοεμβρίου 1648, ὁ βασιλεὺς ἀπήλθη ἀφ' ὧν, ὑπὸ στρατιωτικοῦ ἀποσπάματος, ἀπὸ τῆς παρὰ τὴν μεσημβρινὴν τῆς Ἀγγλίας παραλίαν νήσου Οὐγκτῆδος (Wight), ὅπου εἶχε πρὸ ἐνός ἔτους κατα

φυγεῖ, καὶ ἐφυλακίσθη εἰς ἐρημὸν τινὰ καὶ σκότεινόν τῆς παρακειμένης ἀκτῆς πύργον, καλούμενον Οὐρστιον (Hurst-castle). Καὶ ἡ μὲν δουλή, ἅμα μαθοῦσα τοῦτο, ἀπεφώνησε, ὅτι ἡ ἀπαγωγή ἐγένετο ἀγνοούσης καὶ ἀκούσης αὐτῆς, καὶ, διὰ ψήφων 140 κατὰ 104, ἀπεφάσισε τὴν ἐπαναλήψιν τῶν περὶ εἰρήνης διαπραγματεύσεων· οἱ δὲ ἀνεξάρτητοι, θεωροῦντες ἑαυτοὺς ἡττωμένους δυνάμει τῶν ἐπικρατούντων νόμων, δὲν ἐδίτταν ἤδη νὰ καταβάλωσι τοὺς νόμους τούτους διὰ τοῦ στρατοῦ καὶ νὰ προγράψωσι τοὺς πλειονοψηφούντας αὐτῶν ἀντιπάλους διὰ τῆς βίας. Ὅθεν τῇ 6 Δεκεμβρίου, ὥρα 7 π. μ., ἐπιμελείᾳ τοῦ Γρέτωνος καὶ πρὶν ἢ ὁ Φαιρφάξιος πληροφορηθῇ τι, ὁ στρατὸς διετάχθη νὰ κινήτῃ. Συναινοῦντος τοῦ Σκίππωνος, τὰ ἀποσπάσματα τῆς ἰθιῆς φρουρᾶς, τὰ ἐπιτετραμμένα τὴν φυλάξιν τῶν θυλῶν, ἀπεμακρύνθησαν· δύο συντάγματα, ἐν πεζικὸν ὑπὸ τὸν συνταγματάρχην Πρίδην (Pride) καὶ ἐν ἱππικὸν ὑπὸ τὸν συνταγματάρχην Ρίχιον (Riche), κατέλαβον τὴν αὐλήν, τὴν μεγάλην τοῦ Οὐεστμινστερου αἵθουσαν, τὸν πρόδρομον καὶ ὅλας τὰς εἰσόδους τῆς βουλῆς. Παρὰ τῇ πύλῃ αὐτῆς ἵστατο ὁ Πρίδης, κρατῶν εἰς χεῖρας τὸν κατάλογον τῶν προγραφέντων βουλευτῶν καὶ ἔχων πλησίον του τὸν Λόρδον Γρέυ (lord Grey de Grooby) καὶ ἕνα κλητῆρα, ἐπιδικνύοντας εἰς αὐτὸν τοὺς προγραφέντας, καθόστον προσήρχοντο «ἀνὲν ἔχτε τὴν ἀδειαν νὰ εἰσελθετε» ἔλεγεν ὁ Πρίδης εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν, καὶ διέτασσε μάλιστα τὴν σύλληψιν καὶ τὴν ἀπαγωγὴν τῶν μᾶλλον ὑπόπτων.

Μέγας μετ' ὀλίγον θόρυβος πρήχθη περίξ τῆς βουλῆς· οἱ ἀποκλειόμενοι ἐδοκίμαζον νὰ εἰσελθῶσι δι' ὅλων τῶν παρόδων, ἐπεκαλοῦντο τὸ δικαίωμα αὐτῶν, ἐζήτουν ἐξήγησις ἀπὸ τοῦ στρατιώτου, ἀλλ' οἱ στρατιῶται ἐγείλων καὶ ἐνέπαιζον αὐτοῦ. Τινὲς τῶν βουλευτῶν, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ὁ Πρύνιος, ἀντέστησαν πεισματωδῶς. «Δὲν θέλω, εἶπε, κινήσει ἀπὸ ἐδῶ ἐκουσίως»· καὶ τινες ἀξιωματικοὶ τὸν ἐσπρωξαν ὑβριστικῶς ἀνωθεν τῆς κλίμακος, εὐχαρίστως προστιθέμενοι εἰς τὸν θρίαμβον τῆς δυνάμεως τὴν ἡδονὴν τῆς βιαιοπραγίας. 42 βουλευταὶ συνείληθησαν τοιοῦτοτρόπως καὶ ἐφυλακίσθησαν προσωρινῶς εἰς δύο παρακείμενα δώματα, πολλοὶ δὲ ἄλλοι ἀπεκλείσθησαν χωρὶς νὰ φυλακισθῶσι. Δύο δὲ μόνοι ἐκ τοῦ ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ Πρίδου περιεχομένων κατώρθωσαν νὰ εἰσελθῶσιν, ὁ Στεφένσιος καὶ ὁ συνταγματάρχης Βίρχις· ἀλλὰ, προσελκυνθέντες εἰς τὴν θύραν ἐπὶ ψευδεῖ προφάσει, συνελήθησαν ἀμέσως ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. «Κύριε Πρόεδρε, ἀνέκραξεν ὁ Βίρχις, ἡ βουλὴ θέλει ἄρα ἀναχθῇ νὰ ἀποδιώκωνται τὰ μέλη αὐτῆς τοιοῦτοτρόπως πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς, καὶ θέλει ἐξακολουθεῖ ἀκίνητοι εἰς τὰς εἴρας σας;» Ἡ βουλὴ διεβίβασεν εἰς τὰ ἐξω εὐρισκόμενα αὐτῆς μέλη τὴν παραγγέλιαν τοῦ νὰ εἰσελθῶσιν. Ἀλλ' ὁ Πρίδης τὰ παρεμπόδισεν· ὁ δὲ τὸ δεύτερον ἀποσταλείς διαγγελεύς, δὲν ἡβήθη νὰ φθάσῃ μέχρις αὐτῶν. Ἡ βουλὴ τότε ἀπεφάσισεν, ὅτι οὐδεμίαν θέλει ἐπιχειρήσει ἐργασίαν μέχρις οὗ ἀποδοθῶσιν εἰς αὐτὴν οἱ ἄνδρες, καὶ ἐπεμψε πρὸς τὸν στρατηγὸν ἐπιτροπὴν διὰ

νὰ ἀπαιτήσῃ αὐτοῦ. Ἀμα ἐξελθούσης τῆς ἐπιτροπῆς, παύσθησαν ὁ συνταγματάρχης Ἀττέλλιος καὶ τινες ἄλλοι ἀξιωματικοί, κομίζοντες διαγγέλιμα τοῦ στρατοῦ, δι' οὗ ἀπηγγέλλετο ὁ ἐπίσημος ἀποκλεισμός τῶν συλληφθέντων καὶ ὅλων ὅσοι πρὸ μικροῦ ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Ἡ βουλὴ δὲν ἀπήντησε, περιμένοντα νὰ ἴδῃ τί θέλει πράξῃ ἡ ἐπιτροπὴ τῆς. Αὐτῇ δὲ, ἐπανελθούσῃ, εἶπεν, ὅτι ὁ στρατηγὸς δὲν ἠθέλησε νὰ ἀπαντήσῃ τι πρὶν ἢ βουλὴ ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ διαγγέλλματος τοῦ στρατοῦ. Ἐνταῦτοισι οἱ ἀποκλεισθέντες ἀπὸ Οὐεστμινστερου, περιερίεροντο εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς τὰ καπηλεῖα τοῦ Λονδίνου, ὅτε μὲν μεμνημένοι ἐντὸς ὀχημάτων τινῶν, ὅτε δὲ πεζοί, κυλιόμενοι εἰς τὸν βόρβορον καὶ περιετοιχισμένοι ὑπὸ στρατιωτῶν, οἷνες ἀπῆλθον παρ' αὐτῶν τοὺς καθυστεροῦντας μισθοὺς τῶν. Ὁ ἐφημέριος τοῦ Φαιρφάξιου ἱεροκὴ υἱ Πατέρσιος, ἐπῆλθε ξιφηφόρος, νὰ καταγράψῃ ἐπιτήμεις τὰ ὀνόματα αὐτῶν, κατὰ διαταγὴν τοῦ στρατηγοῦ· προσκληθεὶς δὲ ὑπὸ πολλῶν νὰ εἴπῃ ἐν τίνι δικαίωματι τοὺς συνέλαβον. «Τῷ δικαίωματι τῆς σπάθης» ἀπήντησε. Παρεκάλεισαν τὸν Πρίδην νὰ τοὺς ἀκούσῃ. «Δὲν ἔχω καιρὸν, εἶπεν ὁ Πρίδης, ἔχω ἄλλας ἐργασίας.» Τελευταῖον ὁ Φαιρφάξιος καὶ τὸ περὶ αὐτὸν συγκεκροτημένον συμβούλιον, ἐν Οὐτεάλλῃ ἐδρεῦντες, ὑπεσχέθησαν νὰ δώσωσιν εἰς αὐτοὺς ἀκρόασιν· προσήλθον λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι εἰς αὐτοὺς ἀκρόασιν· ἀλλὰ μετὰ πολὺν χρόνον, τρεῖς ἀξιωματικοὶ ἀνῆγγειλαν εἰς αὐτοὺς, ὅτι ὁ στρατηγὸς δὲν εὐκαιρεῖ νὰ τοὺς δεχθῇ. Ἡ τοσαύτη ἐκείνη τῶν νικητῶν περιφρόνησις ἐπεκαλύπτει ἀμνηχανίαν τινά, διότι ὅτῳ τολμηροί καὶ ἂν ἦσαν περὶ τὸ βουλευέσθαι καὶ περὶ τὸ πράττειν, ἔσωζον ὅμως εἰσέτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν καὶ ἄκοντες σκίαν τινὰ εὐλαβείας πρὸς τὴν ἀρχαίαν καὶ νόμιμον τῶν πραγμάτων τάξιν, καὶ παρεβίαζον μὲν τὸν νόμον ἐξ ἀνάγκης, δὲν ἤθελον ὁμῶς ἐντελῶς νὰ τὸν καταστρέψωσιν. Ἐνταῦτοισι ἐβλεπόν τὴν βουλὴν ἀπαιτούσαν ἐπιμόνως τὰ μέλη τῆς, τοὺς δὲ ἀντιπάλους τῶν ἰσχύοντες ἐπὶ ἐν αὐτῇ, καὶ ἴσως πλειονοψηφούντας. Δισταγμὸς δὲν ἐπετρέπετο, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιχειρήσωσι δεύτερον τῆς βουλῆς ἀκρωτηριασμόν. Τὴν ἐπιοῦσαν, 7 Δεκεμβρίου, τὰ στρατεύματα κατέλαβον πάλιν τὰς παρόδους τῆς βουλῆς καὶ ἡ αὐτὴ ἐπανελήθη σκηνή· 40 ἔτεροι βουλευταὶ ἀπεκλείσθησαν καὶ τινες συνελήθησαν εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν. Οὗτοι ἐγραψαν εἰς τὴν βουλὴν νὰ διατάξῃ τὴν ἀποφυλάκισιν τῶν· ἀλλ' ἤδη ἡ ἡττα τῶν πρεσβυτεριανῶν εἶχε συμπληρωθῇ ἡ βουλὴ, ἀντὶ νὰ ἀπαντήσῃ, ἀπεφάσισε, διὰ ψήφων 50 κατὰ 28, νὰ λάβῃ εἰς σκίψιν τὰς προτάσεις τοῦ στρατοῦ. Ἡ τελευταία αὕτη μειονοψηφία ἐξεχώρησεν οἰκοθεν τῆς βουλῆς, διαμαρτυρομένη, ὅτι δὲν θέλει ἐπανέλθῃ ἐνὸς δὲν ἀποδοθῇ δικαιοσύνη εἰς τοὺς συναδέλφους αὐτῆς· καὶ μετὰ τὸν ἀποκλεισμόν ἐκείνων 143 βουλευτῶν, οἱ πλείστοι δὲν ἐφυλακίσθησαν ἢ μετ' ὀλίγον ἀπελύθησαν, ἡ δημοκρατικὴ μερίς καὶ ὁ στρατὸς ἀπέβησαν τελευταῖον μόνοι κύριοι τῶν πραγμάτων καὶ ἐντὸς τοῦ Οὐεστμινστερου καὶ ἐκτός. Ἡ φοβερὰ αὕτη τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπίας παραβίασις ἐκλήθη σκωπτικῶς

ὑπὸ τοῦ πλήθους καθαρτικὸν τοῦ Πρίδου (Prides purge), τὸ δὲ καταλειφθὲν τοῦ Παρλαμέντου λεῖψανον, βου. ἀπύγιον (rump parliament).

Ἐκτοτε τὰ πάντα ὑπέκυψαν εἰς τὰς θελήσεις τῶν παντοδυνάμων δημοκρατικῶν. Περὶ τὰ τέλη Δεκεμβρίου, ὁ βασιλεὺς μετεφέρθη ἀπὸ Οὐρστίου εἰς Οὐνδορτίον· καὶ καθ' ἣν ἡμέραν ἐφθασεν εἰς τὰ βασιλεια ἐκεῖνα, ἦτο τῇ 23 τοῦ μηνός, ἡ βουλὴ ἐψήφισεν, ὅτι θέλει εἰσαχθῇ εἰς δίκην καὶ διωρίζῃ τὴν ἐπιτροπὴν ἧτις ἔμελλε νὰ παρασκευάσῃ τὴν κατηγορίαν.

Ὅσοι δὲ εὐαριθμοὶ καὶ ἂν ἦσαν οἱ παρόντες βουλευταὶ, πολλοὶ ἐλάλησαν κατὰ τῆς προτάσεως ταύτης, οἱ μὲν ζητοῦντες τὴν ἀπλὴν καθαίρεσιν, ὅπως ἐγένετο ὡς πρὸς τινὰς τῶν προκατόχων βασιλέων, οἱ δὲ, διότι ἐν ἑαυτοῖς ἐπεθύμουν μᾶλλον τὸν ἐκ τοῦ ἀφανοῦς θάνατον, μὴ θέλοντες νὰ ἀναλάβωσι τὴν εὐθύνην τῆς πράξεως. Ἀλλ' οἱ εἰλικρινεῖς δημοκρατικοὶ καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ταχθέντες κακοήθεις παντὸς εἶδους νεωτερισταί, ἐπέζητουν τὴν δημοσίαν, τὴν ἐπίσημον δίκην, ἵνα ἀποδείξωσι τὴν δύναμιν αὐτῶν καὶ διατρανώσωσι τὸ δικαίωμα. Ὁ δὲ Κρόμβελ, ἐπόμενος ἐπὶ τοῦ προκειμένου ταῖς περιστάσεσιν, οὐχὶ ἡγούμενος αὐτῶν, ἐλάλησεν οὕτω. «Ἐάν τοιούτῃ πρότασις ὑπεβάλλετο παρὰ τινος ἐκ προμελέτης, ἦθελον θεωρήσει τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον ὡς τὸν αἰσχιστὸν ἐπὶ γῆς· προδότην· ἐπειδὴ ὅμως ἡ θεία πρόνοια, καὶ ἡ ἀνάγκη ἔφερον εἰς μέσον τὴν προκειμένην συζήτησιν, παρακαλῶ τὸν ὕψιστον νὰ εὐλογῇ τὰς σκέψεις τῆς βουλῆς, μὴ ὡς τὸ κατ' ἐμὲ ἔτοιμος νὰ ψηφίσω ἀμέσως περὶ τούτου.»

Ἡ βουλὴ ἐνταῦτοισι ἀπεφάσισεν, ὡς προεῖρηται· καὶ μετ' ὁ ἴσον, τῇ 3 Ἰαννουαρίου 1649, πειθομένη εἰς ἕνα τῶν παραδόξων ἐκείνων, ἀλλ' ἀκαταμαχητῶν δισταγμῶν, οἵτινες ζητοῦσι μὲν νὰ καλύψωσι, καταφανεστέραν δὲ καθιστῶσι τὴν ἀδικίαν, ἐψήφισαν ὡς ἀρχήν, ὅτι ὁ κατὰ τοῦ Παρλαμέντου πόλεμος τοῦ βασιλέως ἦτο ἐγκλημα ἐσχάτης προδοσίας· ἔπειτα δὲ αὐθημερὸν συνεκρότησε τὸ μέλλον νὰ δικασθῇ αὐτὸν ἀνώτατον δικαστήριον, ἐξ 150 μελῶν, ἐν οἷς ἦσαν ἐξ ὁμοτίμων καὶ ὅλοι οἱ ἐπιστημότεροι ἄνδρες τῆς δημοκρατικῆς μερίδος ἐν τῇ στρατῷ, καὶ ἐν τῇ βουλῇ, καὶ ἐν τῷ ἄσπῃ, ἐκτός τοῦ Σκίπ-Πονίου καὶ τοῦ Οὐάνου, οἵτινες ἀπεφώνησαν ῥητῶς, ὅτι ἀπεδοκίμαζον τὴν πρόβιν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Λόρδοι ἀπέβησαν τὸ περὶ συστάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου δόγμα τῆς βουλῆς, αὕτη ἐψήφισε τὴν ἐπιούσαν, ὅτι ἡ ἀντίστασις ἐκείνη τῶν Λόρδων οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν· καὶ ὅτι ἐπειδὴ ὁ λαὸς, μετὰ τὸν Θεόν, εἶναι ἡ πηγὴ πάσης νομίμου ἐξουσίας, ἡ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐκλεγθεῖσα καὶ ἐκπροσωποῦσα τὸν λαὸν βουλὴ τῆς Ἀγγλίας, κατέχει ἅπασαν τὴν κυριαρχικὴν ἐξουσίαν· μετὰ δύο ἡμέρας (6 Ἰαννουαρίου) τὸ ἀνώτατον ἐκεῖνο δικαστήριον, ἰδρυθὲν ἤδη ἐπὶ ὀνόματι μόνης τῆς βουλῆς καὶ περιερισθὲν, διὰ τὸν ἐξοβελισμὸν τῶν Λόρδων καὶ τινῶν ἄλλων μελῶν, εἰς 135 μέλη, διετάχθη νὰ συνέλθῃ ἀμελλητί ἵνα προπαρασκευάσῃ τὰ τῆς δίκης.

Συνήλθε δὲ τῷ ὀντί ἐπὶ τούτῳ, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ὀκτάκις ἀπὸ τῆς 8 μέχρι τῆς 19 Ἰαννουαρίου.

ου υπό την προεδρίαν του εξαδέλφου του περιωνύμου ποιητοῦ Μίλτωνος Ίωάννου Βραδσχαούτου (Bradshaw), ἀνδρὸς τιμωμένου μὲν ἐπὶ τῇ νομικῇ ἐπιστήμῃ, σπουδαίου δὲ καὶ πράου τὰ ἤθη, ἀλλὰ πνεύμα ἔχοντος στενὸν καὶ τραχὺ, καὶ εἰλικρινοῦς μὲν περὶ τὴν θρησκευομένην αὐτοῦ, φιλοδόξου ὅμως καὶ μέχρι τινὸς φιλοπλούτου μάλιστα, ἀν καὶ ἐτοίμου νὰ θυσιάσῃ τὴν ζωὴν του ὑπὲρ τῶν φρονημάτων αὐτοῦ. Τοσαύτη δὲ ἦτο ἡ κοινὴ ἀγωνία, ὥστε ἀνυπερνήκτες διχόνοια ἐξεβράχθη καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ ἀθλίου δικαστηρίου, οὐδὲ κατωρθώθη ποτὲ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐκείνας συνεδριάσεις πλείονα τῶν 58 μελῶν· ὁ Φαιρράξιος ἦλθε τὴν πρώτην μόνον ἡμέραν καὶ δὲν ἐφάνη πλέον. Ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν παρόντων πολλοὶ δὲν παρέστησαν εἰμὴ μόνον διὰ νὰ ἀποφανθῶσιν τὴν ἐναντίαν αὐτῶν γνώμην. Τοῦτο μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπραξεν ὁ Ἀλφρέον Σιδνέϋς, νέος ἔτι, ἀλλὰ μέγα ἤδη ἰσχύων ἐν τῇ δημοκρατικῇ μερίδι. Ἀπὸ τίνος καιροῦ ὁ Σιδνέϋς διέτρεβε μακρὰν τῆς τύρβης τῶν πραγμάτων, ἐν τῷ ἀγροτικῷ πύργῳ τοῦ πατρὸς του Λόρδου Λεικατερίας, ὅτε, μαθὼν τὸν διορισμὸν του εἰς τὸ ἀνώτατον δικαστήριον, ἔσπευτε νὰ δράμῃ εἰς Λονδίον, καὶ εἰς τρεῖς τῶν παρσκευαστικῶν συνεδριάσεων, αἱ καὶ τὸ ζήτημα ἐφαίνετο ἀποφανθῆναι, ἀντέστη σφοδρῶς εἰς τὴν δίκην. Ἐροθεῖτο δὲ προπᾶντων τὴν ἀποτροπὴν τὴν ὁποίαν ἡ βδελυρὰ πράξις ἐμελλε νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὸν λαὸν πρὸς τὴν δημοκρατίαν, ὑποκινούσα μάλιστα ἱσως αὐτὸν εἰς στάσιν, δυναμένην τὸν μὲν βασιλεῖα νὰ λυτρώσῃ, τὸ δὲ εἰδωλὸν ἐκεῖνο τῶν διείρων τοῦ Σιδνέϋ νὰ ἐξαργυρίσῃ διὰ παντός. «Ψυχὴ δὲν θέλει σιτισθῇ ἀνέκταξεν ὁ Κρόμβελ, εἰδὼς καλλίστα τὴν ἀκατάσχετον θέλησιν καὶ δύναμιν τοῦ τράτου. — «Πράξτετε ὅπως ἀγαπᾶτε, ἀπῆλθην ὁ Σιδνέϋς· δὲν δύναμαι νὰ σᾶ ἀποτρέψω· ἀλλὰ βεβήκως οὐδεμίαν θέλω λάβει μετοχήν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.» καὶ ἐξελθὼν δὲν ἐπανῆλθε. Τὸ δὲ δικαστήριον, περιορισθὲν ἤδη εἰς μόνα τὰ μέλη τὰ ὁποῖα ἀπεδέχοντο τὴν ἐντολὴν αὐτῶν, ἐνησχολήθη εἰς τὸ νὰ κανονίσῃ τοὺς τύπους τῆς διαδικασίας. Ὁ Ίωάννης Κόκος (John Coke), δικηγόρος διάστημα ὁπωσού, καὶ φίλος στενὸς τοῦ Μίλτωνος, διωρίσθη Εἰσαγγελεὺς· προεδριώσθη δὲ ἐπιμελῶς ποῖα καὶ πόσα συντάγματα θέλουν ἀναλαβεῖ τὴν φροῆσιν αὐτοῦ δικαστηρίου· ποῦ θέλουν τοποθετηθῇ οἱ σκοποὶ, τῶν ὁποίων τινὲς ἐτάχθησαν ἔως καὶ εἰς τὴν στέγην αὐτὴν, παντοῦ ὅπου ὑπῆρχε παράθυρόν τι εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἀκροατηρίου, τοσοῦτον οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔτρεμον τῇ κοινῇ ἀγανάκτησιν· ἐκανονίσθη προσεῦτος ποῖα δρυφάκτα θέλουν κατασκευασθῇ, ἵνα διαχωρίσῃ τὸ πλῆθος οὐ μόνον ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν στρατιωτῶν. Τελουταῖον ἡ 20 Ἰανουαρίου ὠρίσθη ὡς ἡμέρα τῆς ἐν Οὐεστμινστερ, ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ἐμφανίσεως τοῦ βασιλέως καὶ ἀπὸ τῆς 17, ὡς ἂν ἡ καταδίκη εἴχεν ἤδη ψηφισθῇ, ἡ βουλὴ ἐπεμφεν ἐπιτροπὴν νὰ καταγράψῃ ἅπαντα τὰ ἀνάκτορα καὶ βασιλικά ἐπιπλα, καθὼ ἀνήκοντα τοῦ λοιποῦ εἰς τὸ Παρλαμέντον.

Ὅταν ὁ διοικητὴς Οὐνδσφορίου ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Κάρολον, ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν θέλει μεταφερθῇ εἰς Λονδίον· «ὁ Θεὸς εἶναι παντοῦ, ἀπῆλθην ὁ Κάρολος, «παντοῦ παντοδύναμος καὶ καλοκάγαθος.» Ἐταράχθη ὅμως οὐδὲν ἥττον ἀπὸ τε ταύτης τῆς εἰδήσεως καὶ ἀπὸ ἄλλου τινὸς περιστατικοῦ, ὅτι μέχρι πρὸ ὀλίγου ὑπηρετεῖτο καὶ ἐθεραπεύετο βασιλικῶς, ἤδη δὲ πᾶσα αὐλικὴ ἐθιμοταξία ἀφῆρθε ἐκ μέσου. Τῇ δὲ 19 Ἰανουαρίου, ὁ Κάρολος ἀπῆλθεν ἀπὸ Οὐνδσφορίου εἰς τὰ ἐν Λονδίῳ βασιλικά τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου, φρουρούμενος αὐστηρῶς· δύο σκοποὶ ἐτάχθησαν παρ' αὐτῇ τῇ θύρᾳ τοῦ δωματίου του· καὶ μόνος κατελείφθη αὐτῷ ὁ πιστὸς θαλαμηπόλος Ἐρβερτος, παρακινώμενος πλησίον τῆς κλίνης του.

Τὴν ἐπιούσαν, 20 τοῦ μηνός, περὶ μεσημβρίαν, τὸ ἀνώτατον δικαστήριον, συνελθὼν κατ' ἀρχὰς εἰς μυστικὴν συνεδρίαν, ἐτοιμάζετο νὰ κανονίσῃ τὰς τελευταίας τῆς ἐντολῆς του προπαρασκευάς· καὶ μόλις εἶχε τελειώσει ἡ κοινὴ αὐτοῦ προετοιμή, ὅτε ἦλθον ἀναγγεῖλαισιν, ὅτι ἐπλησίαζεν ὁ βασιλεὺς, κομιζόμενος ἐν φορέῳ κεκλιμένῳ, ἀνὰ μέσον δύο σειρῶν στρατιωτῶν. Ὁ Κρόμβελ ἔδραμεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἀνακάμπων ἀμέσως ὥρως, ἀλλὰ ἐξημμένος, ἀέρχεται, κύριοί μου, ἀνέκραξεν· ἡ κρίσιμος στιγμή προσεγγίζει· ἀποφασίστατε ἐν τάχει σὰς παρακαλῶ, τί θέλετε τὸν ἀπκνῆναι, διότι θέλει σὰς ἐρωτήσῃ ἐκ πρώτης ἀρετηρίας ἐν ὀνόματι τίνος καὶ ἐν τίνι δικαιοματί ἐπιχειρεῖτε νὰ τὸν δικάσετε. Οὐδεὶς ἐλάμβανε τὸν λόγον· ἀνὸν ὀνόματι τῆς βουλῆς καὶ ἀπᾶντος τοῦ ἀγαθοῦ λαοῦ τῆς Ἀγγλίας· εἶπεν ὁ Ἐρρίκος Ἰπάρτιος, εἷς τῶν θρησκευομένων ἐκείνων δημοκρατικῶν· οὐδεμία δὲ ἡγέρθη ἐνστάσις καὶ τὸ δικαστήριον ἐκίνησε ἵνα μεταβῇ πανηγυρικῶς εἰς τὴν μεγάλην τοῦ Οὐεστμινστερου αἴθουσαν. Ἐπροπορεύετο δὲ αὐτοῦ ὁ Λόρδος πρόεδρος Βραδσχαούτις· καὶ πρὸ αὐτοῦ ἐφέροντο ἡ σπάθη καὶ ἡ ράβδος· ἐκαίδεκα δὲ δορυφόροι ἀξιωματικοὶ προηγούντο τοῦ δικαστηρίου. Ὁ πρόεδρος ἐκάθηται ἐπὶ καθέδρας ἐκ βυσσίνου μεταξοπύλου κατεσκευασμένης· καὶ πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἔκειτο ἡ τοῦ γραμματέως τράπεζα, ἐφ' ἧς, κεκαλυμμένης ὑπὸ πολυτελοῦς τουρκικοῦ τάπητος, ἐτέθη ἡ ράβδος καὶ ἡ σπάθη· δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ παρετάχθησαν ἐπὶ ἐδρῶν, ἐξ ἀλουργοῦ ἐριούχου, οἱ δικασταί· εἰς τὰ δύο ἄκρα, οἱ δορυφόροι. Καθῆκτοντος τοῦ δικαστηρίου, ἠνωχθήσαν πᾶσαι αἱ τύλαι καὶ τὸ πλῆθος ὥρμησεν ἀμέσως εἰς τὴν αἴθουσαν· ἀποκατασταθείσης δὲ τῆς σιωπῆς τὴν ἀπαγγελθίσαν τῆς βουλευτικῆς πράξεως δι' ἧς ἱδρύθη τὸ δικαστήριον, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος· 69 μέλη ἦσαν παρόντα. Ὁ Ἀξιωματικὸς εἶπεν ὁ Βραδσχαούτις, ὅς προσέβη ὁ κατηγορούμενος.

Ὁ βασιλεὺς παρέστη φρουρούμενος ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου Ἀκέρου καὶ τριάκοντα δύο ἀξιωματικῶν. Καθέδρα ἐκ βυσσίνου μεταξοπύλου εἶχε παρασκευασθῇ δι' αὐτὸν παρὰ τῷ δρυφάκτῳ· αὐτὸς δὲ προελθὼν ἔστησεν ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου βλέμμα ἀτενὲς καὶ αὐστηρὸν, ἐκάθηται ἐπὶ τῇ καθέδρας, φέρων τὸν πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἡγέρθη αἴφνης, ἐκύτταξεν ὀπισθεν

αὐτοῦ τὴν τε φρουρὰν, τὴν ἀριστερὰ παραταταγμένην, καὶ τοὺς συνωθουμένους δεξιᾷ θεατὰς, ἀνέφερε πάλιν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τοὺς δικαστὰς καὶ ἔπειτα ἐκάθηται ἐν μέσῳ βαθυτάτης σιωπῆς.

Ὁ Βραδσχαούτις, ἀναστὰς ἀμέσως, «Κάρολε Στυκρτίδης, βασιλεῦ Ἀγγλίας, εἶπεν, ἡ βουλὴ τῆς Ἀγγλίας, ἐν Παρλαμέντῳ μὲν συνηγμένη, βαθέως δὲ συνηθισμένη τὰς συμφορὰς ὅσας ἔπαθε τὸ ἔθνος καὶ τῶν ὁποίων θνωρεῖσθε ὑμεῖς ὡς ὁ κύριος αἴτιος, ἀπεφασίσατε νὰ καταδιώξῃ τὸ ἐγκλημα τοῦ αἵματος· ἐκὶ δὲ τούτῳ, ἔδρασε τὸ ἀνώτατον αὐτὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποῖου παρίστασθε σήμερον. Ἀκούσατε τὰ κεφάλαια τῆς καθ' ὑμῶν κατηγορίας.»

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως Κόκου γενομένης ἀναγνώσεως τοῦ κατηγορητηρίου, ὁ βασιλεὺς, καθήμενος, περιέφερον, ὅτε μὲν εἰς τοὺς δικαστὰς, ὅτε δὲ ἐπὶ τοῦ ἀκροατηρίου, βλέμματα ἀτάραχα. Μόνον ὅταν ἤκουσε τὰς λέξεις «Κάρολος Στυκρτίδης, τύραννος, προδότης καὶ φονεὺς» ἐγέλασεν, ἀλλὰ πάντοτε σιωπῶν.

Συντελεσθείσης τῆς ἀναγνώσεως, ὁ Βραδσχαούτις εἶπε πρὸς τὸν βασιλεῖα. «Ἠκούσατε τὴν καθ' ὑμῶν κατηγορίαν· τὸ δικαστήριον ἀπεκδέχεται τὴν ἀπολογίαν ὑμῶν.»

Ἐπεθύμουν νὰ ἡξέσω, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, δυνάμει τίνος ἐξουσίας ἐκλήθην ἐνταῦθα. Μέχρι πρὸ ὀλίγου διετέλουν ἐν τῇ νήτῳ Οὐηκτίδι, διαπραγματευόμενος ἐπιστήμως μετὰ τῶν δύο τοῦ Παρλαμέντου βουλῶν· καὶ εἰμεθα ἔτοιμοι σχεδὸν νὰ συμφωνήσωμεν τὴν συνθήκην· ἐπεθύμουν λοιπὸν νὰ ἡξέσω δυνάμει τίνος ἐξουσίας, ἐννοῶ ἐξουσίας νομίμου, διότι ἐξουσίαί παρ' ἐμοὶ οἷα λ. χ. ἡ τῶν ληστῶν, ὑπάρχουσι πολλαί· ἐπεθύμουν, ἐπαναλαβάνω, νὰ ἡξέσω δυνάμει τίνος ἐξουσίας, γενόμενος ἐκεῖθεν ἀνάρπαστος, περιήχθην ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἀγνοῶ ἐν τίνι σκοπῷ ὅταν μάθω τὴν νόμιμον ταύτην ἐξουσίαν, θέλω ἀπαντήσῃ.

— Ἀν εἰδίδετε, εἶπεν ὁ Βραδσχαούτις, πλείονα προσοχὴν εἰς ὅσα εἶπε τὸ δικαστήριον, ὅταν παρέστητε ἐνώπιόν του, ἤθελετε ἡξέσω τίς ἐστίν ἡ ἐξουσία αὐτῇ. Τὸ δικαστήριον σὰς προκαλεῖ νὰ ἀπαντήσῃς ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγγλικοῦ ἔθνους, τοῦ ὁποῖου ἐξελέγηται βασιλεὺς.

— Ὅχι, Κύριέ μου, ἐπέφερον ὁ Κάρολος, τοῦτο δὲν τὸ δέχομαι.

Ὁ δὲ Βραδσχαούτις— «Ἀν ἰδὲν ἀναγνωρίζετε τὴν ἐξουσίαν τοῦ δικαστηρίου, τὸ δικαστήριον θέλει προχωρήσῃ εἰς τὴν δίκην.»

Ὁ δὲ βασιλεὺς— «Σὰς λέγω ὅτι ἡ Ἀγγλία οὐδέποτε ὑπῆρξε βασιλεῖον αἰρετόν· ὅτι πρὸ χιλιῶν περὶ τοῦ ἐτῶν εἶναι κληρονομικὸν βασιλεῖον. Εἶπέντα μὲν λοιπὸν δυνάμει τίνος ἐξουσίας καλοῦμαι ἐνταῦθα. Ἰδοὺ ὁ ἀντισυνταγματάρχης· Κοββέττιος, ὅστις με ἀπῆλθεν ἀπὸ Οὐηκτίδος· ἐρωτήσατέ τον ἂν δὲν ἀπῆλθεν διὰ τῆς βίας. Τὸ κατ' ἐμὲ εἶμαι πρόθυμος νὰ ὑποστηρίξω θερμότερον παντὸς ἄλλου τὰ νόμιμα τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων δίκαια. Ἀλλὰ ποῦ εἶναι οἱ Λόρδοι; Οἱ Λόρδοι εἶναι ἀπαραίτητοι πρὸς

συγκρότησιν τοῦ Παρλαμέντου. Ἀπαραίτητος δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς. Τοῦτο ἄρα γε καλεῖται προσάγειν τὸν βασιλεῖα εἰς τὸ Παρλαμέντον αὐτοῦ;»

— Τὸ δικαστήριον, Κύριέ μου, ἀπῆλθην ὁ Βραδσχαούτις, ἀπεκδέχεται ἀπαντησῖν σὰς δριστηκῇ. Ἀν ὅσα εἶπομεν περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν δὲν σὰς φαίνονται ἀρκούντα, ἀρκούσιν ὅμως εἰς ἡμᾶς, διότι ἡξέσωμεν ὅτι τὸ κράτος ἡμῶν ἐκπηγάσει ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἔθνους.»

— Ὁ δὲ βασιλεὺς, «Τὸ ζήτημα δὲν πρόκειται νὰ ἀποφασισθῇ οὔτε ἀπὸ ἐμὲ, οὔτε ἀπὸ ὑμᾶς.»

— Ὁ δὲ Βραδσχαούτις, «Τὸ δικαστήριον σὰς ἔκρινε καὶ θέλει διατάξῃ περὶ ὑμῶν τὰ δέοντα. Ἀς ἀπαχθῇ ἤδη ὁ ὑπόδικος. Τὸ δικαστήριον ἀναβάλλει τὴν δημοσίαν συνεδριάσιν του μέχρι τῆς μεθαύριον, ἡμέρας δευτέρας.»

Καὶ τὸ μὲν δικαστήριον ἀπῆλθεν, ἐξῆλθε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς, φρουρούμενος ὡς πρότερον. Ὅταν ἡγέρθη, παρετήρησε τὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης κειμένην σπάθην. «Δὲν τὴν φοβοῦμαι· εἶπεν, ἐπιδεικνύων αὐτὴν μετὰ τὴν βακτηρίαν του. Κατερχομένου δὲ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς κλίνης, τινὲς τῶν παρεστῶτων ἀνέκραξαν ἀπειλητικῶς· «δικαιοσύνη! δικαιοσύνη!» Ἀλλὰ πολλοὶ πλείονες ἀνέβησαν. «Ὁ Θεὸς σώζοι τὸν βασιλεῖα, ὁ Θεὸς σώζοι τὸν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα.»

Τῇ 22 Ἰανουαρίου, ἀρξαμένης τῆς συνεδριάσεως ἐπὶ παρουσίᾳ 62 μελῶν, τὸ δικαστήριον διέταξεν ἐπὶ ποτὴ φυλακίσεως αὐστηρὰν σιωπὴν· ἀλλ' οὐδὲν ἥττον ζωηραὶ ὑπεδέχθησαν τὸν προσελθόντα βασιλεῖα ἀνευφημαί. Ἡ αὐτὴ δ' ἐπανεληφόρη συζήτησις, μετὰ τῆς αὐτῆς ἐκατέρωθεν ἐπιμονῆς. «Κυριέ μου, εἶπατε τελευταῖον ὁ Βραδσχαούτις, οὐδὲ ὑμῖν, οὐδὲ ἐτέρω τινι ἐπιτρέπεται ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου· τὸ δικαστήριον ἐδρεύει ἐνταῦθα, κατ' ἐντολὴν τῆς βουλῆς, πρὸς ἣν καὶ ὑμεῖς καὶ ἅπαντες οἱ προκατοχοὶ ὑμῶν εἰσθε ὑπεύθυνοι.»

Ὁ δὲ βασιλεὺς. «Τοῦτο δὲν τὸ δέχομαι· δείξατέ μοι ἐν προηγούμενον.»

Ὁ Βραδσχαούτις, ἐγερθεὶς τότε μετὰ ὀργήν, «Κυριέ μου, εἶπε, δὲν ἐδρεύομαι ἐνταῦθα διὰ νὰ ἀπαντῶμεν εἰς τὰς ἐρωτήσεις σας· συζητήσατε τὴν κατηγορίαν, ἐνοχὸς ἢ μὴ ἐνοχός.»

— «Δὲν ἤκούσατε ἀκόμη, ἀπῆλθην ὁ βασιλεὺς, τοὺς λόγους μου.»

— «Δὲν ἔχετε, κύριέ μου, ἀνέλαβεν ὁ Βραδσχαούτις, νὰ ἐπιφέρετε λόγους κατὰ τῆς υπερτάτης πασῶν τῶν δικαιοδοσιῶν.»

Ὁ δὲ βασιλεὺς, «Δείξατέ μοι λοιπὸν τὴν δικαιοσύνην ταύτην ἣτις δὲν ἀκούει λόγον.»

Ὁ δὲ Βραδσχαούτις· «Ἰδοὺ σὰς τὴν δεικνύομεν, εἶναι ἡ βουλὴ τῆς Ἀγγλίας. Ἀξιωματικῶς, ὡς ἀπαχθῇ ὁ ὑπόδικος.»

Ὁ βασιλεὺς τότε, στραφεὶς αἰφνης πρὸς τὸν λαόν, «Βυθωμῆθητε, εἶπεν, ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας καταδικάζεται, μὴ δυνάμενος νὰ ἐπιφέρει τοὺς λόγους του ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ· καὶ πᾶς γκοινὸς σχεδὸν ἠκούσθη ἡ εὐχή· «Ὁ Θεὸς σώζοι τὸν βασιλεῖα!»

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς ἐπιούσης, 23 Ἰανουαρίου, αἱ αὐταὶ συνέβησαν σκηναί· ἡ ὑπὲρ τοῦ βασιλέως συμπάθεια τοῦ λαοῦ ἀπέβαινε ἀπ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν ζωηρότερα· μάτην οἱ παρωρισμένοι ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται ἐκραύγαζον «δικαιοσύνη! θάνατος!» Τὸ ἐκφραζόμενον πλῆθος εἰσέλατο πρὸς τὴν γυμνῇ· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον, παρμεπεσούσης νέας τινὸς ἀφορμῆς, ἐλησφόνησε τὸν φόβον τοῦ καὶ ἡ εὐχὴ «Ὁ Θεὸς σῶζοι τὸν βασιλέα» ἀντήχει πανταχόθεν. Ἡ δὲ φωνὴ αὕτη ἤκουσθη καὶ ἀπὸ αὐτῶν τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. Τῇ 23 Ἰανουαρίου, ἐξερχομένον τοῦ βασιλείου ἀπὸ τῆς συνεδριάσεως, εἰς τῶν στρατιωτῶν τῆς φρουρᾶς ἀνέκραξε τραπῶς. «Βασιλεῦ, ὁ Θεὸς ἐλεήσῃ τὴν Σὴν Μεγαλειότητα.» ἀξιωματικὸς δὲ τις τὸν ἐβράβδισε· «Κυρίε μου, εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἀπερχόμενος, ἡ τιμωρία ὑπερβαίνει τὸ ἀμάρτημα.» Συγχρότως ἤρχοντο ἐξωθεν μεταλαβήσεις, ἀνεπίφοβοι μὲν, ἱκαναὶ ὅμως νὰ υποβάλῃσι τὴν κοινὴν ἀγανάκτησιν. Ἡ βασιλὶς, ὁ πρεσβύτερος τῆς υἱός, οἱ ἐπίτροποι τῶν Σκώτων, οἱ τῆς Ὀλλανδίας πρέσβεις ἠγωνίζοντο κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤτιον ἐπὶ τῷ νὰ σώσωσι τὸν βασιλέα. Τελευταῖον τεσσαρεσὶ τῶν ἐπισκεπτέων τοῦ Καρόλου φίλων, ὁ Ριχμόντιος, ὁ Ἀρρόρδιος, ὁ Σουθαμπτόνιος καὶ ὁ Λινδετέις, ἀνεφίθησαν εἰς τὴν βουλὴν λέγοντες, ὅτι, «καθὸ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως, συνετέλεσαν, διὰ τῆς γνώμης αὐτῶν, εἰς ὅλας τὰς πράξεις ὅσαι ἦδη ἐκαρακτηρίζοντο ὡς κακούργηματα αὐτοῦ· ὅτι κατὰ τὴν τὸν παναρχαῖον Ἀγγλικὸν νόμον καὶ κατ' αὐτὸν τὸν κοινότερον ὁρὸν τὸν λόγον, οὗτοί μόνον ἦσαν ἔσοχοι, οὗτοί μόνον ὄφειλον νὰ υποστώσι τὴν εὐδύναν πάντες ὅτι ὁ πῆρχεν ἀξιοκατάκριτον. εἰς τὴν διαγωγὴν τοῦ ἡγεμόνος· ὅτι τοῦτου ἐνεκεν αὐτοθυμῶς παραδίδουσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν δικαιοσύνην, ἵνα σώσωσι, διὰ τῆς ἰδίας τιμωρίας, τὴν πολυτίμωτον ἐκείνην ζωὴν, τὴν ὁποῖαν καὶ ἡ βουλὴ καὶ ἅπαντες οἱ ὑπῆκοοι τοῦ στέμματος εἶχον συμφέρον νὰ προφυλάξωσι καὶ νὰ ὑπερσπύσωσιν ἐκ παντὸς τρόπου.»

Καὶ δὲν εἰσηκούσθησαν μὲν οἱ γενναῖοι ἐκείνοι ἄνδρες, ἀλλὰ ταῦτα πάντα συνετέλεον εἰς τὸ νὰ καθεστῶσι δυσχερεστέραν τὴν θέσιν τῶν δημοκρατικῶν ἐν μέσῳ τῆς κοινῆς ἀδυναμίας, ὥστε ἀπεφάσισαν νὰ ἐπισπεύσωσι τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, καὶ, ἀφοῦ τῇ 24 καὶ τῇ 25 ἤκουσαν διὰ τὸν τύπον μόνον μάρτυρας τινὰς, περὶ τὸ τέλος τῆς δευτέρας τῶν συνεδριάσεων τούτων, παρόντων μόνον 46 μελῶν, ἐψήφισαν, ἀνευ συζητήσεως σχεδόν, τὴν καταδίκην τοῦ βασιλέως, ὡς τυράννου, προδότου, δολοφόνου καὶ ἐχθροῦ τῆς πατρίδος. Τῇ 26 ἐσυζητήθη καὶ ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀπόφασις. Τῇ 27, καὶ ἦν ἐμελλεν αὐτὴν ἀπαγγελλῆθαι, μερὶ μεσημβρίας, μετὰ δίωρον διατάξις, ἡ συνεδρίασις ἤρξατο, κατὰ τὸ σῶμα, διὰ τῆς ὀνοματικῆς κλήσεως. Ἀπαγγελλέντος τοῦ ὀνόματος τοῦ Φαιρφαξίου, εἶχε ἀρκετὸν πνεῦμα ὥστε νὰ μὴ ᾔσῃ παρὼν· ἀπῆλθεν φωνὴ γυναικεῖα ἀπὸ τοῦ θάλαμου τοῦ ἀκροατηρίου. Μετὰ ἀκαριαίαν ἐκπληξιν καὶ δισταγμὸν, ἐξηκολούθησεν ἡ ὀνοματικὴ κλήσις· καὶ εὐρέθησαν παρόντα 67 μέλη. Ὅταν εἰσῆλθεν ὁ βα-

σιλεὺς εἰς τὴν αἴθουσαν, οἱ ἐξηγριωμένοι στρατιῶται ἐκραύγαζαν· «θάνατος! δικαιοσύνη! θάνατος!» Τὸ δὲ ἐκπεπληγμένον πλῆθος εἰσέλατο. Ὁ βασιλεὺς, πρὸ τοῦ καθήκοντος, ἐξήλθε μετὰ τινὸς συγκινήσεως νὰ εἴπῃ ἀμέσως τινὰς λέξεις· βεβαιώσαντος δὲ τοῦ Βραδτσαούιους, ὅτι θέλει ἀκουσθῆναι πρὸ τῆς ἀπαγγελίας τῆς ἀποφάσεως, καθητύχασεν ὅπως οὐ καὶ ὁ Βραδτσαούιους, ἀναλαβὼν τὸν λόγον·

«Κυριοί μου, εἶπεν, εἶναι πασιδῆλον ὅτι ὁ παριστάμενος ἐνταῦθα ὑπόδικος, προσήχθη ἐπανειλημμένως ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ἵνα ἀπολογηθῇ περὶ τῆς κατ' αὐτοῦ ἐπὶ προδοσίᾳ καὶ ἄλλοις δεινοῖς ἐγκλημάτων γενομένης κατηγορίας, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγγλικοῦ ἔθνους...»

«Οὐδὲ τοῦ ἡμίσεως Ἀγγλικὸν ἔθνος, ἀνέκραξεν ἡ αὐτὴ φωνὴ ἡ ἀπαντήσασα ὅτε ἀπηγγέλη τὸ τοῦ Φαιρφαξίου ὄνομα. «Ποῦ εἶναι τὸ ἔθνος; ποῦ ἡ συναίνεσις τοῦ; ὁ Ὀλιβιέρος Κρόμβελ εἶναι προδότης.»

Ἡ συνέλευσις δὴ ἀνετριχίλασε καὶ ὅλων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἀκροατηρίου ὅθεν ἐξήρχετο ἡ φωνὴ «Κατω αἱ πόρτες». ἀνέκραξεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς Ἀξτέλλιος· «στρατιῶται πῦρ κατ' αὐτῶν!» καὶ ἐγνώσθη, ὅτι ἡ γενναῖος διαμαρτυρομένη ἐκείνη γυνὴ ἦτο ἡ τοῦ Φαιρφαξίου σύζυγος.

• Μετὰ τὸν ἐπελθόντα ἐντεῦθεν φοβερὸν θόρυβον, ἐπαυλοῦσης τελευταῖον τῆς εὐταξίας, ὁ Βραδτσαούιους ἀνέμνησε τὴν ἐπιμονὴν τοῦ βασιλέως εἰς τὸ νὰ μὴ ἀπαντήσῃ, τὸ πασιδῆλον, ὡς ἐβδαιού, τῶν ἀποδιδόμενων εἰς αὐτὸν κακούργημάτων καὶ ἀπεφῆκετο, ὅτι τὸ δικαστήριον συνήκει οὐδὲν ἤτιον νὰ τὸν ἀκούσῃ, πρὶν ἢ ἀπαγγεῖλῃ τὴν γενομένην ἤδη ἀπόφασιν, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἀμυρσθητῇ ἡ ἀμωδιότης αὐτοῦ.

«Ζητῶ, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, νὰ καθυποβάλω εἰς τὴν βουλὴν τῶν Λόρδων καὶ τὴν τῶν κοινοτήτων, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, πρότασιν μου τινὰ, ἀρροῶσαν πολὺ μᾶλλον τὸ συμφέρον τοῦ κράτους καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν ὑπηκόων μου ἢ τὴν ἐμὴν σωτηρίαν.»

Ἡ ἐνστάσις αὕτη πλείστον ἐνεποίησε θόρυβον εἰς τὸ δικαστήριον καὶ εἰς τὸ παριστάμενον πλῆθος φίλοι καὶ ἐχθροὶ ἐξήλθον νὰ μαντεύσωσι, τίς ἐστὶν ὁ σκοπὸς τῆς ὑπὸ τοῦ βασιλέως ζητούμενης ταύτης συνδιαλέξεως, οἱ δὲ πλείστοι ἐρρόνουν, ὅτι ἤθελε νὰ παραιτηθῇ τοῦ στέμματος ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ του. Ὁ πρόεδρος ἤλθει κατ' ἀρχὰς νὰ ἀπορρίψῃ τὴν πρότασιν, ὡς ἀπλὴν στρεψοδικίαν· ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς, καὶ περ αἰσχυρῶς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν περιῶριζόμενος καὶ ἀπειλούμενος, ἐπέμενε, καὶ τελευταῖον, ἔξω σχεδὸν ἑαυτοῦ, γενόμενος, «ἀκούσατέ με, ἀκούσατέ με» ἀνέκραξε περιπαθῶς, αὐτὸ τὸ δικαστήριον ἐφάνη ἐν μέρει συγκινηθὲν, καὶ, ἐπὶ τῇ ἀπαιτήτῃ ἐνός τῶν μελῶν του, ἀπῆλθεν ἐν τῷ δωματίῳ τῶν διατάξιων. Ἀλλὰ μετὰ ἡμισείας ὥρας οὐκέτι, ἐνδίδον εἰς τὰς ἀπειλὰς τοῦ Κρόμβελ, ἐπανῆλθε, καὶ ὁ πρόεδρος ἀνέγγειλεν εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι ἡ πρότασις του ἀπερρίφθη καὶ ὅτι ἂν δὲν ἔχῃ νὰ προσθέτῃ τι, θέλει ἀναγνώσθῃ ἡ ἀπόφασις. — «Δὲν θέλω προσθέσει τι, κύριε μου, ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς· ἐπιθυμῶ μόνον τὰ ὑπ' ἐμοῦ ῥηθέντα νὰ καταχωρισθῶσιν εἰς τὸ πρωτόκολλον.» Ὁ

Βραδτσαούιους εἰς τοῦτο μὲν δὲν ἀπῆλθεν, ἀνέγγειλε δὲ αὐτῷ, ὅτι πρόκειται νὰ ἀκούσῃ ἡδὴ τὴν ἀπόφασιν. Συντελεσθεῖς δὲ τῆς ἀναγνώσεως, αὕτη, εἶπεν, εἶναι ἡ ὁμολογία πρᾶξις, γνώμη καὶ κρίσις τοῦ δικαστηρίου, καὶ τὸ δικαστήριον δολόκληρον ἠγέρθη εἰς ἀπόδειξιν τῆς συναίνεσός του. Ὁ βασιλεὺς ἤλθει πάλιν νὰ ἐμιλήσῃ, ἀλλὰ δὲν τῷ ἐπετράπη, καὶ, ἐπειδὴ ἐπέμενε, ἀπῆλθεν διὰ τῆς βίας μέχρι τοῦ φορείου, ἀναισχύοντος μὲν ὑπὸ πολλῶν στρατιωτῶν ὑβριζόμενος, ἀπάντων δὲ κραυγάζοντων «δικαιοσύνη, θάνατος!» Εἰς τὰς ἀπειλὰς ὅμως ταύτας ὁ λαὸς ἀνέμεινε· ἐπὶ τὰς εὐχὰς του· ἐδὲ Θεὸς σῶζοι τὴν Υ. Μ., ὁ Θεὸς ἀπαλλάξῃ τὴν Υ. Μ. ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν ἐχθρῶν της· καὶ μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἐκλείσθη ἐν τῷ φορείῳ, οἱ φορεαφόροι, διετέλεσαν ἀσκηταί, παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἀξτέλλιου, ὅς τις ἐπὶ τοσοῦτον ἔνεκα τούτου παρεφίθη κατ' αὐτῶν, ὥστε καὶ τοὺς ἐντύπησεν. Ἡ συνοδία ἐκίνησε πρὸς τὴν Οὐίτεαλλη· στρατεύματα ἦσαν παρατεταγμένα ἔθεν καὶ ἐθεν τῆς ὁδοῦ· πρὸ τῶν ἐργαστηρίων δὲ, πρὸ τῶν πυλῶν καὶ εἰς τὸ παράθυρον, ἀπειρον συνωθεῖτο ἀνθρώπων πλῆθος, ὧν οἱ μὲν πλείστοι ἦσαν σιωπηλοὶ, ἄλλοι δὲ ἐθήρουν, τινὲς δὲ γεγωνῖα τῇ φωνῇ προστύχοντο ὑπὲρ τοῦ βασιλέως. Ἐκ διαλειμμάτων οἱ στρατιῶται, διὰ νὰ πανηγυρίσωσι τὸν θρίαμβον αὐτῶν, ἐπανειλόμενον τὰς κραυγὰς τῶν «δικαιοσύνη, δικαιοσύνη! θάνατος! θάνατος!» Ἀλλ' ὁ Κάρολος, τὸν ὁποῖον ἡ τελευταία ἐν τῷ δικαστηρίῳ συζήτησις, εἶχε θεωρῆσει ὅπως οὐκ ἀνέλαθεν ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ τὴν σνηθὴ αὐτοῦ ἀταρξίαν, καὶ, ἐν τῇ υπερφρονίᾳ αὐτοῦ, μὴ πιστεύων εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ μίτους των· «Δυστυχῆς ὄντα! εἶπεν ἐξερχόμενος τοῦ φορείου, δι' ἐν σελίῳ ἤθελεν ἐκφέρει τὰς αὐτὰς κραυγὰς κατὰ τῶν ἀξιωματικῶν αὐτῶν.»

Διήλυσεν δὲ τὴν ἡμέραν ἔλην τῆς 28 προσυχόμενος (εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου, ὅπου πάλιν μετεφέρθη) μετὰ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ Λονδίνου Ἰούζωρος, καὶ τῇ ἐπιούσῃ, 29, προσήχθησαν αὐτῷ, καθ' ἣν ἐξέφρασαν ἐπιθυμίαν, οἱ δύο μόνον παῖδες του, οἱ ἐν Λονδίῳ, εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Παρλαμέντου, εὐρισκόμενοι. Ἡ Ἐλισάβετ, δωδεκαετής οὖτα, ἐθάρρυνε ἅμα εἶδε τὸν πατέρα της· ὁ δὲ δεκάετής δούξ της Γλοκεστρίας ἐκλαίε κυττάζων τὴν ἀδελφὴν του. Ὁ Κάρολος παρέλαβε τοὺς παῖδας εἰς τὰ γόνατά του, δίδων μὲν εἰς αὐτοὺς τὰ μόνα πολυτίμα πράγματα τὰ ὅποιά εἶχεν ἐτι, δηλαδὴ τὸ παράσημον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου καὶ τῆς περισκελίδος, παρεμύθησε τὴν θυγτέρα του, τὴν συνεβούλευσε ποῖα βιβλία πρέπει νὰ ἀναγνώσῃ, διὰ νὰ κρατῇ τὴν ψυχὴν της κατὰ τοῦ πατισμοῦ, τὴν παρήγγειλε νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς δύο πρεσβυτέρους ἀδελφούς της, ὅτι ἐσυγχώρησε τοὺς ἐχθρούς της, νὰ εἴπῃ εἰς τὴν μητέρα της, ὅτι ποτὲ δὲν πῇν ἐλησφόνησε καὶ ὅτι μέχρι τῆς τελευταίας ἡμέρας θέλει τὴν ἀγαπᾶ, ὅπως τὴν πρώτην· ἐπειτα δὲ, στραφείς πρὸς τὸν μικρὸν δούκα Γλοκεστρία· «Τέκνον μου, τὸν εἶπεν, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ θέλουν κόψει τὴν κεφαλὴν τοῦ πατρός σου.» Ὁ παῖς τὸν ἐκύτταξεν ἀτενῶς καὶ μετὰ πλείστης ἐμβριθείας. Πρότεχε, τέκνον μου, εἰς τοὺς

λόγους μου· οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ θέλουν κόψει τὴν κεφαλὴν μου καὶ ἴσως θέλουν σὲ κάμει βασιλέα· ἀλλὰ πρόσθε καλὰ εἰς τοὺς λόγους μου· δὲν πρέπει νὰ γίνῃς βασιλεὺς ἐνὸς ζωσιν οἱ ἀδελφοί σου, Κάρολος καὶ Ἰάκωβος, διότι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ θέλουν κόψει τὴν κεφαλὴν τῶν ἀδελφῶν σου, ἂν δυνήθουν νὰ τοὺς συλλάβωσιν, ἐπὶ δὲ τέλους θέλουν κόψει καὶ τὴν ἐδὲ σὴν σου κεφαλὴν· σὲ διατάσσω λοιπὸν νὰ μὴ δεχθῇς ποτὲ νὰ γίνῃς βασιλεὺς ὑπ' αὐτῶν. — Προτιμῶ νὰ με κατακομματιάσω, ἀπῆλθεν ὁ παῖς ὅλος συγκινημένος. Ὁ βασιλεὺς τὸν ἠπάσθη παραφύρως, τὸν ἀφῆσε κατὰ γῆς, ἠπάσθη τὴν θυγτέρα του, πύλογγεν ἄμφοτερά τὰ τέκνα, παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ τὰ εὐλογῇ. Ἐπειτα, ἐγερθεὶς αἶφνης, αἶς τὰ ἀπαγάγωσιν, εἶπε πρὸς τὸν Ἰούζωνα. Οἱ παῖδες ἐθάρρουν· βασιλεὺς, ὡρὸς καὶ ἐστρηγμένον ἔχων τὸ μέτωπον εἰς τὸ παράθυρον, ἐπνιγε τὰ δάκρυά του. Ἡ θύρα ἠνεώχθη, οἱ παῖδες ἐμελλον νὰ ἐξέλθωσι. Τότε ὁ Κάρολος, ἐρμήσας ἀπὸ τοῦ παράθυρον, τοὺς ἔλαβε πάλιν εἰς τὰς ἀγκάλας του, τοὺς πύλογγεν ἐκ νέου, καὶ, ἀποσπασθεὶς τελευταῖον ἀπὸ αὐτῶν, ἔειπε κατὰ γῆς καὶ ἐπανέλαβε τὰς προσευχὰς του μετὰ τοῦ ἐπισκόπου καὶ τοῦ Ἐρβέρτου, οἵτινες ἦσαν οἱ μόνον μάρτυρες τῶν πολυδακρύων ἐκείνων ἀποχαιρετισμῶν.

Τὴν πρωίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, τὸ ἀνώτατον δικαστήριον συνελθὼν ὥρισε, ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ θέλει γίνεαι τὴν ἐπιούσαν, 30 τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου, μετὰ 10 καὶ 5 ὥρας. Ὁταν ἐδέχθη ἡ υπογραφή ἡ περὶ θανάτου τελευταία διαταγή, μετὰ τρεῖς τῶν ἐμπαθετέρων, Ἰσάμενοι εἰς τὴν θυρὰν τῆς αἰθούσης, κατελάμβανον τοὺς συναδέλφους των ὅσοι διήρχοντο ἐκεῖθεν διὰ νὰ ὑπάγωσι πρὸς τὴν βουλὴν, καὶ τοὺς προτεκάλουν νὰ υπογράψωσι τὸ ὄνομά των· πολλοὶ καὶ ἐξ αὐτῶν ἐκείνων ὅσοι ἐψήφισαν τὴν καταδίκην, ἐρρόντισαν νὰ γίνωσιν ἄνθρωποι ἢ ἀπεψήφισαν ὥστε. Ὁ Κρόμβελ, μόνος σχεδὸν εὐθυμῶς, θορυβῶδης, τοσηρῶς, δὲν ἐπαυε βωμολοχῶν θανάτως καὶ ἀνταρξίας· καὶ, ὑπογράφας τρίτος αὐτός, ἐμελάωνε τὸ πρόσωπον τοῦ παρακαθημένου πλησίον του Ἐρρίκου Μαρτίνου, ὅστις τῷ ἀπιδύκεν ἀμέσως τὰ ἴσα. Ὁ ἐξέδελος του, συνταγματάρχης Ἰγγολδσβους, ὅς τις ἦτο μὲν διωρισμένος δικαστής, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἐδριύται εἰς τὸ δικαστήριον, ἐπῆλθε κατὰ τύχην εἰς τὴν αἴθουσαν. «Τώρα πλέον, ἀνέκραξεν ὁ Κρόμβελ, δὲν θέλει μᾶς διαφύγει καὶ, συλλαβὼν αὐτὸν ἀμέσως, μετὰ καγχασμῶν μεγάλων, τὸν ἔβαλε, τῇ συνδρομῇ καὶ ἄλλων τινῶν δικαστῶν, τὸ κονδύλιον εἰς τὴν χεῖρα καὶ, ὀδηγῶν αὐτὴν, τὸν ἠγάγατο νὰ υπογράψῃ. Τελευταῖον συνελέγησαν 59 υπογραφαί, ἀλλὰ τὰ πλείστα ὀνόματα ἦσαν, εἴτε ἀπὸ τὴν ταραχὴν τῶν υπογραφῶν, εἴτε ἐξ ἐπιπτώσεως, τοσοῦτον κακῶς γεγραμμένα ὥστε ἀδύνατον σχεδὸν ἦτο ν' ἀναγνωσθῶσιν.

Τῇ ἐπιούσῃ πολλὰ πρωί, μετὰ τετράωρον καθῶν ὕπνον, ὁ Κάρολος, ἐγερθεὶς τῆς κλίνης, «μεγάλην ἔχω νὰ τελειώσω σήμερον ὑπόθεσιν» εἶπε πρὸς τὸν Ἐρβέρτον, «καὶ πρέπει νὰ ἐτοιμασθῶ ἐν τάχει.» Εὐθυγυρίσθη δὲ ἐπιμελῶς, ἐφόρεσεν ἐν ὑποκάμισον πλείστε-

σινωπός η υπομέλανος, και επί της βράχειος υπάρ-
χουσι δύο γραμμάι και στίγμα εκατέρωθεν. Η κοι-
λιά, χρώματος λευκοφαίου, φέρει στίγματα και εκατέ-
ρωθεν ταινίαν μελανήν, αι δε πτέρυγες είναι διαφανείς και
χρώματος πριτινωπού, αι κνήμαι υπέρυθροι, και τα
άκρα αυτών μελανά. Τοιοῦτον, εν ὀλίγοις, είναι το
σχήμα του εντόμου τούτου, η θεα του οποίου απο-
στροφην και αγανάκτησιν προξενεί εις τὸν εὐαίσθητον
παρατηρητήν.

β. Περὶ τῶν ιδιότητων τῆς ἀκρίδος.

Ἡ ἀκρίς, διὰ μὲν τῶν μακρῶν καὶ μυρῶν ὀπισ-
θίων μὲρῶν τῆς ἀναπνέουσας μακράν, διὰ δὲ τῶν
περυγίων τῆς ἵπταται εἰς ἀρκετὸν ὕψος ἔχουσα δὲ
τὰς πτέρυγας ἀναπεπταμένας, ἀποπέμπει ἤχον τινὰ
ἐκανῶς ἐκισθητόν, ἐκ τῆς προστριβῆς τῶν ἐλύτρων
τοῦ σώματος προερχόμενον.

Αἱ θήλειαι ἀκρίδες γεννῶσι μεγάλην ποσότητα ὠ-
ν ἐντὸς λεπτοτάτης μεμβράνης, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξ-
έρχονται τέλειοι σκώληκες ὅτινες, ἀφοῦ διέλθωσιν
διὰ τὰς καταστάσεις τῆς ἀναπτύξεως τῶν μέχρι
χρυσταλίδος, καὶ σχηματισθῶσιν αἱ πτέρυγες, ἐγκα-
ταλιμπάνουσι τὸ ἐπὶ τῆς βράχειος αὐτῶν σχιζόμενον
δέρμα, παρουσιάζόμεναι τέλειαι ἀκρίδες.

Αἱ ἀκρίδες ἀκρόεστος καὶ υπερμέτρως τρώγουσι
καθ' ὅλας σχεδὸν τὰς περιόδους τῆς ζωῆς τῶν. Πα-
ρεστηρήθη μάλιστα ὅτι τὰ πλατέα τῶν ἀκρίδων ἐν-
τερα, σχηματίζουσι πλείστα κοίλα ὅμοια μὲ τὰ τῶν
ἀναμασσόντων τὴν τροφὴν ζώων, καὶ ἐκ τούτου συμ-
περαίνουσιν οἱ ζωολόγοι, ὅτι ἡ ἀκρίς ὑπάγεται εἰς τὸ
εἶδος τῶν μυρμηκῶδων.

Τοσαύτη δὲ ἡ πρὸς τὴν ἀκρόεστον τροφὴν τάσις
τῶν ἀκρίδων, ὥστε πολλάκις τὰ σμήνη αὐτῶν, ἀφοῦ
καταστρέψωσι πάσας τὰς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν φυτείας
μὴ εὐρίσκοντα πλέον τροφὴν, ἀλληλοσφαγοῦνται. Τὸ
ἀλλήλοφάγον τῶν ἐντόμων τούτων παρατηρεῖται
ιδίως εἰς ἰδιαιτέρῃν τινὰ περίστασιν, καθ' ἣν τὸ ἄρρεν,
κρατῶν ἰσχυρῶς τὸ θῆλυ, κατατρώγει ἐν ἡνυ-
χίᾳ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπομένως ἐγκαταλιμπά-
νει ἐπὶ τῆς γῆς ἀκέφαλον τὴν σύντροφον, διὰ τὴν
ὥστοιαν. Ἡ γονιμότης τῶν ἀκρίδων εἶναι ὑπερμέ-
τρος, καὶ διὰ τούτο οἱ γεωργοὶ καταθρομβοῦνται, ὁ-
σάκις τὰ σμήνη τῶν ἀκρίδων καταπίπτουσιν εἰς τὰς
πεδιάδας, ἵνα ῥίψωσι τὰ ὅλα τῶν.

Ἀναγινώσκοντας εἰς τὴν ἱερὰν Γραφήν, ὅτι ἡ ἀ-
κρίς ὑπῆρξε μία τῶν ἐπτά πληγῶν τῆς Αἰγύπτου,
δὲν διατάζομεν νὰ πιστεύωμεν τὰ παρὰ τῶν ἀρχαί-
ων χρονολόγων περὶ ἀκρίδων ἀνεκροόμενα. Κατὰ τὸν
46 αἰῶνα σμῆνος ἀκρίδων, ἐκίπεσεν εἰς τὰ περὶ
χωρὰ τῆς Ἀρῆς εἰς Γαλίαν, κατέφαγε πλεον τῶν
50, 000 στρεμμάτων δημοτικῶν καρπῶν. Κατὰ
δὲ τὸ 1780 ἔτος, ἑτέραν σμῆνος, ἀναφανέν εἰς Βου-
τοῖδαν τῆς Τρανσυλβανίας, κατεφόβισε τοσοῦτον τὸν
λαόν, ὥστε ἐγένετο χρεία νὰ διαταχθῇ ὁλόκληρος
στρατὸς πρὸς καταδίωξιν, πλὴν πᾶσα προσπάθεια
ἀπέβη ἀνοφελής· κατεστράφη δὲ ὑπὸ ἐπελθόντος δρυ-
μυάτου φύχου· τὸ δ' ἐπόμενον ἐὰρ τοσοῦτον ἦν
τὸ πλῆθος, ὥστε προσεκήλη καὶ ὁ λαὸς πρὸς κατα-

δίωξιν, καὶ μ' ὅλας τὰς δυνατὰς προσπάθειας αἱ
π εἴται τῶν πεδιάδων κατερημώθησαν.

Ὁ Κύριος Βερρή εἰς τὴν περὶ ἀκρίδων πραγμα-
τείαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς πολλὰ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς πα-
ρουσῆς ἡρανίσθημεν, ἀναφέρει ὅτι οἱ κάτοικοι πολλῶν
τόπων τῆς Ἀνατολῆς, ἀπαρηγόρητοι διὰ τὴν κατα-
στροφὴν τῶν γεννημάτων καὶ δεινδροφυτειῶν, καὶ κι-
νούμενοι οἱ μὲν ἀπὸ ἀγανάκτησιν, οἱ δὲ ἀπὸ ἀνά-
γκην τροφῆς, ἐπιπίπτουσι κατὰ τῶν ἀκρίδων καὶ τὰς
κατατρώγουσι. Καὶ ἐκ τῶν Ἀράβων ἄλλοι μὲν τὰς
ἐψηφουσιν εἰς τὴν ἀνθρακίαν, ἄλλοι δὲ τὰς ἀποξη-
ραίνουσι καὶ τριβόντες αὐτὰς εἰς κόνιν κατατρίβου-
σιν ἄρτον πωλούμενον εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Βαγδα-
τίου. Οἱ δ' ἐκ συστήματος ἀκριδοφάγοι Ἀραβες τρώ-
γουσι καθ' ἑκάστην 200. ἀκρίδας εἰς ἄλμυρ διατη-
ρουμένας, καὶ διισχυρίζονται, ὅτι ἡ γεῦσις αὐτῶν
εἶναι ὅμοια μὲ τὴν τῆς περισσεῆς. Προσθέτει δὲ ὁ
Κ. Βερρή, ὅτι συνήθως οἱ παῖδες πολλῶν μεσημερι-
νῶν τόπων τῆς Γαλλίας τρώγουσιν εὐχαρίστως τοὺς
μυρῶν τῶν ἀκρίδων !!

Αἱ ἀκρίδες, οὐ μόνον καταστρέφουσι τὰς ἐλπίδας
τοῦ γεωργοῦ, ἀλλὰ μολύνουσι καὶ τὴν ἀτμοσφαῖραν τὸ
τόπον, ἐφ' οὗ τελευτῶσιν· ἐντεῦθεν δὲ πηγάζουσιν ἐ-
πιδημιαί, καὶ ἂν τυχὸν μινανθῶσι τὰ ὕδατα διὰ τῆς
σήμεως τῶν ἐντόμων τούτων, τότε ἐπιτεκνίηται καὶ
λοιμοὶ ἐπικινδυνώδεστοι.

Παρετήρηθη δὲ ὅτι αἱ ἀκρίδες πολλαπλασιάζονται,
ὅσάκις τὸ ἐὰρ καὶ τὸ θέρος εἶναι λίαν θερμὸν καὶ
ὕγρυν.

Γ. Περὶ καταδίωξεως τῶν ἀκρίδων.

Οἱ γεωπόνοι συμβουλεύουσι διάφορα μέσα πρὸς κα-
ταδίωξιν· ἄλλοι μὲν προτείνουσι τὴν διὰ πανίου ἢ σιν-
δόνας συνήθη συλλογὴν τῶν ἀκρίδων, ἄλλοι δὲ τὴν
τυμπανοκρουσίαν, καὶ ἄλλοι τὰς διὰ τοῦ θείου, καὶ
τῶν ῥηϊνῶν κηπίσεις. Οἱ δὲ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγο-
νοι συμβουλεύουσι τὰς δι' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἀκρίδων
κηπίσεις, τὰς ὁποίας ἐπὶ τούτῳ συλλέγοντες, ἐκαι-
ον ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ. Τὰ μέσα ὅμως ταῦτα θεωροῦνται
ἀνεπαρκῆ, διὰ τε τὴν δυσκρίαν τῆς ἐκτελέσεως, καὶ
τὰ ἐκ τούτων ἀτήμικτα ἀποτελέσματα.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα δυστυχῶς ἡ καταδίωξις τῶν ἀ-
κρίδων, διὰ τὸ ἀελεσφόρητον τῶν λαμβανόμενων μέ-
τρων, ἀπικατέστη διὰ τινὰς μέτρον ἐμπορίας, ἵνα μὴ
εἰπωμεν αἰσχροκερδεῖας. Παρ' ἡμῖν ἡ ἀκρίς καταδιώ-
κεται πτερόεστα εἴτα !! Τούτο εἶναι δυσιτόν·

Ἀπεδείχθη ἐκ πείρας ὅτι δύο εἶσι τὰ μέσα τῆς κα-
ταδίωξεως καὶ καταστροφῆς τῶν ἀκρίδων, πλὴν πρὸς
ἐκτελέσειν ἀπαιτεῖται, οὐ μόνον ἡ δραστηριότης τῶν
δημοτικῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀμετρος οὐμπραξίς τῶν
δημοτῶν. Εἶδομεν πολλάκις δημοτικάς τινὰς ἀρχὰς
ἀμερικανῶν ὅταν ἡ καταδίωξις τῶν ἀκρίδων δύνα-
ται νὰ ἐνεργηθῇ εὐλόγως, καὶ νὰ ἐξυπνώσῃ κατὰ τὴν
ἐποχὴν τῆς ἀναπτύξεως τῶν περυγίων τῆς ἀκρίδος,
καθ' ἣν πᾶσα προσπάθεια ἀποβίνει ματαία. Εἶδομεν
ἐπίσης γεωργοὺς, φυτεύοντας κηπὸν εἰς τοὺς μετὰ
κόπυ καὶ μεγάλῃς δαπάνῃς προετοιμασθέντας ἀγροὺς
τῶν, ἐντὸς τῶν τάρρων τῶν ὁρίων εὐρίσκειτο σμῆνος

συσσωμιτωμένοι, ἐκαταλογίστων μικρῶν ἀκρίδων, καὶ
μ' ὅλα ταῦτα, εἴτε ἀπὸ ἀπάθειαν, εἴτε ἀπὸ πρόλη-
ψιν, ὅτι δὴθεν ἡ ἀκρίς δὲν καταστρέφεται διὰ τῆς
ἀνθρωπίνου ἐνεργείας, ἡμέλουν νὰ ῥίψωσιν ἐπὶ τοῦ
σμήνους τίσασα· ἡ πέντε ἀνημένας φρυγανίδας διὰ
νὰ καταστρέψωσιν ἐν ἀκαρεῖ τὸ σμῆνος, προλαμβάνοντες
εἴτω τὴν ἀπώλειαν τῶν φυτειῶν τῶν.

Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ ἀκρίς μέχρι τῆς ἀναπτύξεως
τῶν περυγίων τῆς καταστρέφεται διὰ τοῦ πυρός, πλὴν
πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον ἀπαιτεῖται ἡ σύμπνοια τῶν
δημοτικῶν ἀρχῶν καὶ ἡ συνδρομὴ τῶν δημοτῶν, καὶ
ιδίως τῶν ἐχόντων μέγα συμφέρον γεωργῶν.

Ἀναγνωρίζομεν μ' ὅλα ταῦτα ὅτι πολλὰι δημοτι-
καὶ ἀρχαὶ ἐκπληροῦσι μετὰ προθυμίας τὸ χρέος τῶν
εἰς τοιαύτας περιστάσεις, καὶ ὅτι ὁσάκις οἱ πολῖται
προσκαλοῦνται νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὴν καταδίωξιν
τῶν ἀκρίδων, καταβάλλει ἕκαστος προθύμως τὸν ἐπι-
βληθέντα ἔρανον. Πλὴν δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ καλὴ θέλησις
τῶν ἀρχῶν καὶ πολιτῶν, ἀπαιτεῖται ἐκ μὲν τῆς ἀρχῆς
ἐτέρα μικρὰ θυσία προσδιορίζουσα ἀμοιβὰς εἰς τοὺς
καταγγέλλοντας τὰς φωλεὰς τῶν ἀκρίδων, καθότι
αὗται δυστυχῶς ἐμφαίνονται συνήθως ὅχι εἰς κατοί-
κηνους καὶ καλλιεργημένους τόπους, ἀλλ' εἰς τοὺς
ἀκαλλιεργήτους καὶ χέρσους ἀγροὺς, εἰς τὰς φάραγ-
γας καὶ τὰ χάσματα τῶν ὁρέων καὶ βράχων. Ἐπιστήμη
δὲ εἰδοποιούμενοι οἱ ποιμένες, οἱ ἐξυλούμενοι, καὶ οἱ
ἀσβεστοποιοί, ὅτι δὲ πᾶσαν καταγγέλιαν θέλουσιν
ἀνταπερθεσθαι χρηματικῶς, καὶ πραγματοποιούμενων
τῶν ἐν τῇ προῦτῃ προτεινομένων κατωτέρω μέτρων, ἡ
ἀκρίς δὲν θέλει πλέον καταμαστίζει τὰς πεδιάδας μας.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν λοιπὸν τῆς ἐμφανίσεως τῶν πρῶ-
των σμηνῶν, ἀπαιτεῖται νὰ πέμψωνται ἀμέσως ἐξ
ἐνὸς ἐκάστου δήμου οἱ κατάλληλοι ἄνθρωποι εἰς τὸν
τόπον τῆς ἐμφανίσεως, ὅτινες, ἀφοῦ ἐπιθεωρήσωσι
μετὰ προσοχῆς ἀπαντα τὰ τῆς δικαιοδοσίας τοῦ δή-
μου μέρη, νὰ κατακαύσωσι διὰ φρυγανῶν τὰ σμήνη
ταῦτα, τὰ ὅποια, εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν ἐμφάνισιν,
περιορίζονται ἕκαστον εἰς μικρότατον κύκλον.

Σημειωτέον ὅ-
ως, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπιθεώρησις πρέ-
πει νὰ ἐκτελεσθῇ ταυτοχρόνως καὶ παρ' ὅλων τῶν
δημοτικῶν ἀρχῶν τῆς ἐπαρχίας, τῇ ἐπιμελείᾳ τῆς
διοικητικῆς ἀρχῆς· καθότι ἂν ἡ ἐπιθεώρησις καὶ κα-
ταδίωξις ἐνεργηθῇ εἰς ἕνα μόνον δήμον, ἀμεληθῇ δὲ
εἰς ἄλλον, ἡ καταστροφή τῆς ἀκρίδος δὲν θέλει εἶσθαι
γενική. Ἀν ὅμως παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν τὸ πρῶ-
τον τοῦτο σωτήριο μέτρον δὲν ἐνεργηθῇ, διὰ τὸ
ὅποιο ὀλιγώτερος θέλουσι δαπανηθῇ παρ' ὅσα δαπα-
νώσιν ἐτησίως ἐκ τῆς προσφορᾶς τῶν πολιτῶν δια-
νῶνται ἐτήσιως ἐκ τῆς ἀκρίδος, τότε ἀνάγκη νὰ κα-
τὰ τὸ δεύτερον καὶ τελευταῖον μέτρον τῆς
καταδίωξεως, πάντοτε ὅμως πρὸ τῆς ἀναπτύξεως τῶν
περυγίων τῆς ἀκρίδος, εἰς τὸ ὅποιο ἀπαιτεῖται ὡς
αὐτῶς ἡ σύμπνοια μεταξὺ τῶν γειτόνων, ἥτις δυσ-
τυχῶς ἐκλείπει παρ' ἡμῖν. Οἱ γείτονες συνερχόμενοι
εἰς ἕνα προσδιορίζουσι προηγουμένως τὸ μέρος, εἰς ὃ
μῆλλον νὰ συγκεντρώσωσι τὰ κατὰ στίτην κινούμενα
σμήνη. ἐπομένως ἐκλέγοντες χάνδακα, ἐὰν τοιοῦτος
ὑπάρχῃ ἐπὶ τοῦ τόπου, διώκουσι μὲ κλάδους τὰς

ἀκρίδας πρὸς τὸν χάνδακα, καὶ ἔχοντες ἐτοιμὰς
φρυγανίδας, ἡ ἄλλας φυτικές εὐφλεκτοὺς ὕλας, τὰς
ρίπτουσιν ἐντὸς τοῦ χάνδακος, καὶ ἀνάπτοντες αὐτὰς
κατακαίουσιν τὰ σμήνη· ἐν ἐλλείψει δὲ χάνδακος δύ-
ναι νὰ σχηματίσωσι κυκλοτερῆ μάνδραν ἐκ φρυγα-
νῶν, καὶ ἀρίνοντες εἰς αὐτὴν εἰσόδον τινὰ διώκουσιν
ἐντὸς αὐτῆς ὡς ἀνωτέρω τὰς ἀκρίδας, καὶ ῥίπτοντες
ἐπ' αὐτῶν ἑτέρας φρυγανίδας, θάλλουσι πῦρ καὶ κατα-
καίουσιν αὐτάς.

Διὰ δὲ τὴν πτερόεσταν ἀκρίδα αἱ κηπίσεις ῥηϊνῆς
ἡ ἀχύρου ὕγρου φέρουσιν εἰς ὅσην αἰτία ἀποτελέσματα,
ἀπομακρύνουσαι τὰς ἀκρίδας ἀπὸ τοῦς κήπους καὶ
τοὺς πεφυτευμένους ἀγροὺς· πλὴν καὶ εἰς τοιαύτην
περίπτωσιν αἱ κηπίσεις πρέπει νὰ ἐνεργῶνται γενι-
κῶς παρὰ τῶν γειτόνων καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνωνται
συνεχῶς εἰς προσδιωρισμένας ὥρας καθ' ὅλην τὴν
περιοχὴν.

Αὐτὰ εἶναι τὰ μέσα τῆς καταδίωξεως τῶν ἀκρίδων,
τὰ ὅποια ἡ πείρα τελεσφόρα ἀπέδειξεν, ὅσάκις ἡ ἐπι-
τήρησις καὶ ἡ δραστηριότης τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν συμ-
βαδίζουσι μὲ τὴν σύμπνοιαν τῶν πολιτῶν.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΦΑΛΑΙΝΗΣ. Περιηγητὴς τις
Γάλλος, ὁ Ἰσάκωβος Ἀρράγω, διηγείται ὅτι δύο σά-
λαιναί τῶν ὁποίων τὸ νεογνὸν εἶχον ζωογῆται ἀλιεῖς
τινες, ἀπεφάσιον νὰ ἐκδικηθῶσι τὸν θάνατον αὐτοῦ
καταστρέψωσι τὸ πλοῖον ἐν ᾧ ἦσαν οἱ φονεῖς. Ἐφάρ-
μαξαν λοιπὸν ἐκατέρωθεν κατ' αὐτοῦ τοσοῦτον ἐμ-
μανῶς ὥστε, τὸ σκάφος διαβρῆχθῃν κατεποντίσθη
ἀμέσως.

Ἐσχάτως πλοῖον Ἀγγλικὸν κατεδίωκεν ἐπὶ πολ-
λὰς ἡμέρας παμμεγέθη φάλαιναν καταστρέψαν
δύο τῶν εὐπλοστέρων ἐπακτιδίων του. Τέλος
πάντων πλησιάζει αὐτὴν ἐρρίψε σφοδρῶς κατὰ τῆς
κεφαλῆς τῆς ἀρπαγῆς μεγίστην καὶ συνέλαβεν αὐτήν.
Ἀλλ' εὐθὺς τὸ πλοῖον αἰσθάνθη προμερὸν κλό-
νον ἐνόμισεν, ὅτι τὸ πλοῖον προσέκρουσε κατὰ τινος
ὕδατος. Ὁ μεταίως ἐπὶ τοῦ συνετρίβη δύο πόδας ἀνω-
τῆς τροπίδος, καὶ ἡ θάλασσα εἰσέρρεεν εἰς τὸ κύτος
δι' εὐρυτάτης ὀπῆς, ἀνοίχθεισας οὐχὶ ἀπὸ βράχων ἀλ-
λ' ἀπὸ τῆς φάλαινας, ἐκδικηθεῖσαν οὕτως διὰ τὸ θά-
νατον τῆς φάλαινας.

Μόλις τὸ πλοῖον κατάρθωσε νὰ ῥίψῃ εἰς τὴν
θάλασσαν τὰς λέμβους μετ' ὀλίγων τροφίμων, καὶ τὸ
πλοῖον κατεποντίσθη. Εὐτυχῶς οἱ ναυαγῆσαντες συ-
νητήθησαν μετὰ δύο ἡμέρας ἀπὸ ἄλλο πλοῖον Ἀγγλικόν,
τὸ ὅποιον τοὺς παρέλαβεν. Ἀλλὰ τί ἔγεινεν ἡ φα-
λαινα ἡ καταρθώσα τὸ μέγα τοῦτο ἀνδραγαθήμα;

ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΓΡΑΦΙΑ ΕΝ ΤΗ ΑΡΚΤΩ ΔΕ-
ΜΕΡΙΚΗ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἀναμύθησιν τὴν
ἰαννου τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐν τῇ Ἀρκτῇ ἡμε-

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΒΛΗΤΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧ. ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ
ΗΜΕΡΟΜ.
ΑΡΙΘ. 2043

ρικῇ, 2,800 ἡμερίδες καὶ περιοδικὰ συγγράμματα ἐκδίδοντο τότε κατὰ τὰς Ὀμοσπόνδους Πολιτείας. Ἐξετυπουντο δὲ 422,6000,000 ἀντιτύπων, καὶ διενέμοντο εἰς πέντε περίπου ἑκατομύρια ἀναγνωστῶν, κατὰ τὴν ἐφεξῆς ἀναλογίαν.

	ἀριθμός.	ἀναγνώσται	ἀντιτυπακὰ ἔτος
ἡμερ. ἡμερήσιαι.	350	750000	235000000
ἐκδιδ. τρίς τῆς ἡμέρ.	150	75000	11700000
» δις »	125	80000	8320000
ἑβδομαδιαίαι	2100	2875000	1495000
δεκαπενθήμεροι	50	300000	7200000
Μηνιαῖαι.	100	920000	13300000
Τριμηνιαῖαι.	25	20000	80000
	2800	5000000	422600000

Πλὴν τούτων ἐκδίδονται καθιερώσασθαι καὶ ἄλλαι ἡμερίδες μετ' εἰκονογραφικῶν πωλούμεναι ἀνὰ πέντε λεπτά. Μετὰ δὲ τὴν ἀπαρίθμησην τούτων, μέγας ἀριθμὸς ἡμερίδων ἐβάνη κατὰ τὰς νέας ἐπαρχίας τῆς Ἀρκτοῦς Ἀμερικῆς, καὶ μάλιστα τὴν Καλλιφορνίαν, τὴν Ὀρεγῶνα, τὴν Νέαν Μεξικὴν, καὶ ἀλλαχοῦ. Ὑπαρχει δὲ καὶ ἡμερίδες ἐκδιδόμεναι Ἰνδιστὶ διὰ γὰρ τῶν ἐφευρεθέντων ὑπ' ἐξ τῶν ἀρχηγῶν τῆς φυλῆς Χερόκειας.

Τετρακόσιαι εἰκοσιν ἐξ αὐτῶν ἐκδίδονται κατὰ τὰς ἀνατολικὰς Πολιτείας, δεκακόσιαι ἐβδομήκοντα ἔξ κατὰ τὰς κεντρικὰς, ἑπτακόσιαι δεκαῖς κατὰ τὰς νοτιοῦς, καὶ ἑπτακόσιαι ὀγδοήκοντα τέσσαρες κατὰ τὰς προεξέχουσας.

Ἐντεῦθεν ἂς συμπεράνῃ ὁ ἀναγνώστης ὁποῖα ἡ ἀνάπτυξις τοῦ Ἀμερικανικοῦ τύπου.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΟΝΟΜΑΤΑ. Γνωστὸν ὅτι τὰ κύρια τῶν Ἰσπανῶν ὀνόματα καὶ πολυσύλλαβα εἶναι, καὶ ἐκ πολλῶν λέξεων σύγκεινται· ἀλλὰ τίς ποτε ἤθελε πιστεύσει ὅτι ὑπάρχουσι τὰ ἑξῆς·

Don Epifanio Miruzururdandua y Zengotita, καὶ Don Juan Nepomuceno de Burionagonatotorigagogeazcoechea.

Σημειωτέον δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ταῦτα δὲν εἶναι γεννήματα τῆς φαντασίας· τὰ φέρουσιν ἐξ ἐναντίας δύο εὐταρκοὶ καὶ σφιγγῶντες ὑπάλληλοι τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου ἐν Μεδρίτῃ.

Ὑπομνήματα πῶς προφέρονται; τοῦτο δὲν τὸ λέγει ἡ ἑσῆ μερίς ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὰ ἐδανείσθημεν. Ἀμειβόμεν δὲ ἂν καὶ ὁ Ἀριστοφάνης, μὲ ὄλον του τὸ ἀττικὸν πνεῦμα, ἤθελε κατορθῶσαι νὰ πλάσῃ τοιαῦτα.

ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΝΘΟΔΕΣΜΗΣ

(Ἰδ. Φυλλάδ. ΜΓ')

Ἀριθμὸς 3.

Σέ, σέ ὅπου πηγάζω
Σέ, σέ ὅπου σταθῶ,

Σέ, σέ μόνην προσηύω,
Μόνην ζητῶ καὶ ποθῶ.

Φῶς, φῶς εἴται ἡλίου,
Φῶς, φῶς, πλὴν πυρπολαῖ;
Ἥ, ἡ ἄνθος Μαίευ
Ἥ πτερωτὴ χρυσαλλίς.

Σύ, σὺ οὐρα γλυκεῖα,
Σύ, σὺ χάρις χρυσῇ,
Πλὴν, πλὴν μ' αὖραν ὁμοία,
Αἶφνης ἐτράπης καὶ σύ.

Ποῦ, ποῦ, ἄστατε κόρη,
Ποῦ, ποῦ τώρα παῖς;
Κἄν, κἄν πτέρυγας φορέι,
Ὡστε νὰ μὴν ἀπατᾷς.

Μή, μὴ ὄρκοι σου τόσει,
Μή, μὴ τόσο σκοποῖ,
Μή, μὴ θανά χαθῶσι
Ὡς τῆς στιγμῆς ἀστραπῆς;

Πρίν, πρίν ἤμην εὐδαίμων,
Ζῶν, ζῶν ὁλος εἰς σέ·
Πλὴν, πλὴν τώρα ἄδω τρέμων·
«Ποῦ εἶν' αἱ ὦρ' αἱ χρυσαῖς»;

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΟΣ

Εἰς τὴν περὶ ἀποδείξεως τῆς κυκλικῆς κινήσεως τῆς γῆς ἐκθεσίν, τὴν δημοσιευθεῖσαν διὰ τοῦ Φυλλάδ. ΜΕ. τῆς Παρδώρας, εἰς τὴν σελ. 1087, στήλην δευτέραν, καὶ στίχον 56., ἀντὶ, εἰκοσιτέσσαρας ὥρας πολλαπλασιαζομένης ἐπὶ, γράφει διαιρουμένης διὰ ...

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Β' ΤΟΜΟΥ.